

17η δικάσιμος, 18 Απριλίου 2022

Β' Μικτό Ορκωτό Δικαστήριο Αθήνας, κτίριο Πρωτοδικείου,
οδός Δέγλερη 4, Αίθουσα 2.

Περιεχόμενα

Αγορεύσεις υποστήριξης κατηγορίας.....	1
Κλειώ Παπαπαντολέων.....	1
Άννυ Παπαρρούσου.....	16
Αγορεύσεις υπεράσπισης.....	30
Χαράλαμπος Αναγνωστόπουλος (για κατηγ. Δημόπουλο).....	30
Ορφέας Φίλος (για κατηγ. Χορταριά).....	42
Παναγιώτης Πατάλας (για κατηγ. Χορταριά).....	51

Έναρξη: 09:19

Παρόντες κατηγορούμενοι: Χορταριάς, Ρουσάκος, Αλεξανδρής, Σεφέρης, Τσομπάνης.

Αγορεύσεις υποστήριξης κατηγορίας

Κλειώ Παπαπαντολέων

Κυρία πρόεδρε, κυρίες πλημμελειοδικες, κυρίες και κύριοι ένορκοι, κύριε εισαγγελέα,

Περάσαμε αρκετό χρόνο στην αίθουσα αυτή και παρά την οξύτητα ή και την τοξικότητα, επιτρέψτε μου να πω, που δημιουργήθηκε σε διάφορες στιγμές της ακροαματικής διαδικασίας, η νηφαλιότητα που επιδείξατε και εσείς ως διευθύνουσα τη συζήτηση αλλά και όλα τα μέλη του Δικαστηρίου, του κ. Εισαγγελέα συμπεριλαμβανόμενου, μας επέτρεψαν να κάνουμε μια διαδικασία στην οποία νομίζω ότι αναδείχθηκαν με σαφήνεια και πέραν πάσης αμφιβολίας όλα εκείνα τα κρίσιμα στοιχεία που σας χρειάζονται για την ποινική αξιολόγηση των κατηγορούμενων.

Στη διάρκεια αυτής της μακράς διαδικασίας, ο θανών λαιδορήθηκε και ευτελίστηκε ξανά και ξανά. Επανελημμένα γίναμε μάρτυρες μιας αδιάκοπης και συντονισμένης προσπάθειας να αποδομηθεί η προσωπικότητα του θανόντος, να υποτιμηθεί η ζωή και οι επιλογές του, να επισκιαστεί η ταυτότητά του από εικαζόμενα, ή πιθανολογούμενα ή και ψευδή σενάρια και εκδοχές. Ήταν διαρκής η προσπάθεια απόκρυψης και μεταστροφής της πραγματικότητας και πλήρους μετατόπισης των βαρύτατων ποινικών ευθυνών των κατηγορουμένων προς τον θανόντα. Λειτουργήσαμε εδώ όχι μόνο ως υποστήριξη της κατηγορίας για έναν άνθρωπο που θανατώθηκε τόσο βίαια αλλά και ως υπεράσπιση ενός κατηγορούμενου μετά θάνατον.

Η υπεράσπιση, στο σύνολό της, χωρίς εξαιρέσεις, χωρίς διαφοροποιήσεις, αλλά με μια ενιαία συμπαγή υπερασπιστική γραμμή, υποστήριξε τη θέση ότι ο Ζακ Κωστόπουλος πέθανε για κάποιο λόγο άγνωστο, απροσδιόριστο, δυσδιάγνωστο, αόριστο ή και μεταφυσικό. Κάτι έγινε και πέθανε.

Και εάν δεν ήταν τοξικομανής, μπορεί να ήταν αλκοολικός, και αν όχι αλκοολικός, ήταν οπωσδήποτε φιλάσθενος. Και μπορεί τελικά να ήταν προδιαγεγραμμένο να πεθάνει εκείνη την ώρα και μέρα, ή αλλιώς μπορεί και να αυτοκτόνησε, να σκόνταψε στα τζάμια και να πέθανε ή να πέθανε από χαμηλό αιματοκρίτη. Ακούσαμε ακόμα ότι μπορεί και να έφταιγε ο ιατροδικαστής και να τραυμάτισε το στέλεχος του εγκεφάλου του θανόντος κατά τη νεκροτομή. Και ότι σε κάθε περίπτωση η ζωή του, έτσι παρεκκλίνουσα ή διαφορετική και κάπως ξενική, έχει μειωμένη αξία και γι' αυτό δικαιούται και μειωμένη προστασία.

Όμως εσείς έχετε στα χέρια σας κυρία πρόεδρε, κυρίες δικαστές, κύριοι ένορκοι, πολύτιμα εργαλεία και στέρες, συμπαγείς αποδείξεις για να διαγνώσετε την αλήθεια, και αυτές είναι όχι μόνο οι καταθέσεις των αυτοπτών και λοιπών μαρτύρων αλλά δύο βαρύνουσας σημασίας αποδεικτικά μέσα: αφενός τις ιατροδικαστικές εκθέσεις και καταθέσεις γιατρών και ιατροδικαστών και αφετέρου το ψηφιακό, βιντεοληπτικό υλικό. Έχει το δικαστήριο σας τη σπάνια δυνατότητα να γίνει το ίδιο αυτόπτης μάρτυρας της εγκληματικής συμπεριφοράς που δικάζει. Να γίνει το ίδιο αδιάψευστος μάρτυρας του εγκλήματος που τελέστηκε σε κοινή θέα και δεν μπορείτε να πάτε πίσω ή πέρα από την εικόνα που βλέπετε, δεν μπορείτε πάρα να εμπιστευτείτε αυτό που βλέπετε.

Και αυτό που βλέπετε είναι το άγριο, βίαιο λιντσάρισμα ενός αβοήθητου προσώπου. Είναι ένα ξέφρενο πάρτυ βίας. Και ταυτόχρονα βλέπετε την παταγώδη και θλιβερή αποτυχία του κρατικού μηχανισμού, τόσο όσον αφορά την υπέρβαση των αστυνομικών οργάνων όσο και του ΕΚΑΒ να πράξει τα δέοντα και να προστατεύσει στοιχειωδώς τη ζωή ενός ανθρώπου. Εννέα αστυνομικοί άφησαν ανενόχλητους τους δράστες του βίαιου εγκλήματος να αλωνίζουν, να καθαρίζουν και να πετάνε κυριολεκτικά στα σκουπίδια πειστήρια, γιατί έπρεπε να συλλάβουν το ημιθανές θύμα. Δύο διασώστες του ΕΚΑΒ που βρέθηκαν στο σημείο, ο ένας προϊστάμενος, έκατσε να πει τελικά καφέ στο Βενέτη όπως κατέθεσε ενώπιόν σας για να μην παρεξηγηθεί ο συνάδελφος και ο άλλος περιφερόταν ασκόπως βάζοντας τσιρότα. Ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος πέθανε στα χέρια του κρατικού μηχανισμού.

Θα ξεκινήσω από τα ιατροδικαστικά ευρήματα, έχουμε αναφερθεί σε αυτά κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας εκτενώς και εξαντλητικά θα έλεγα, και ως εκ τούτου θα περιοριστώ σε κάποιες επισημάνσεις:

Η ιατροδικαστική έκθεση των δύο κρατικών ιατροδικαστών ήταν από την πρώτη στιγμή σαφέστατη. Στην από 20-11-2018 Ιατροδικαστική τους Έκθεση:

«Από τα ευρήματα της νεκροψίας-νεκροτομής προέκυψε ότι ο θάνατος επήλθε από ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις του μυοκαρδίου σε έδαφος πολλαπλών τραυμάτων σώματος», καθώς και ότι «από τον έλεγχο της καρδιάς δεν διαπιστώθηκε υποκείμενη νόσος και κυρίως προϋπάρχουσα στεφανιαία νόσος [...] Ως εκ τούτου οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις που αποτέλεσαν την τελική αιτία θανάτου ΔΕΝ συνδέονται με υποκείμενη προϋπάρχουσα στεφανιαία ή άλλη καρδιακή νόσο».

Επεσήμαναν επίσης ότι «το εύρημα του έντονου οιδήματος και συμφόρησης των πνευμόνων συνιστά μη ειδικό προθανάτιο εύρημα» και ότι «το εύρημα της έντονης συμφόρησης των αγγείων του εγκεφάλου δύναται να αποδοθεί με ασφάλεια σε τραυματικής αιτιολογίας εύρημα, συμβατό με τα πολλαπλά τραύματα σώματος και κυρίως κεφαλής που έφερε».

Καταθέτοντας ενώπιόν Σας ο κ. Καλόγρηνας δήλωσε επανειλημμένα και ήταν αμετακίνητος ότι:

«Η στεάτωση του ήπατος προφανώς συνιστά προϋπάρχουσα κατάσταση του ήπατος ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ αιτιωδώς με τον θάνατο του. Σε καμία περίπτωση» – απάντησε σε ερώτηση της Προέδρου – «δεν μπορεί να προκαλέσει αιφνίδιο θάνατο. Ο Ζακ Κωστόπουλος έκανε ισχαιμικό μετά από πολλαπλές κακώσεις. Έχουμε τα τραύματα, έχουμε την ισχαιμία, προχωράμε να αποκλείσουμε άλλες αιτίες που μπορεί να συνδέονται με την ισχαιμία. Αυτά αποκλείστηκαν». Σας εξηγεί δηλαδή όλη του τη μεθοδολογία. Δεν εμπλέκεται άλλος μηχανισμός, ούτε παθολογικός ούτε τοξικολογικός. Η στεάτωση του ήπατος δεν συνδέεται. Η αιτία θανάτου συνδέεται με τα τραύματα του σώματος, είτε επανειλημμένα ενώπιον Σας, και τόνισε ότι «όλα τα τραύματα, ανεξάρτητα από τον μηχανισμό που προκλήθηκαν, είτε από γυαλιά είτε από πρόσκρουση, όλα συνετέλεσαν συνολικά και δεν μπορούμε να κάνουμε ποσοστοποίηση [...] Είναι σωρεία κακώσεων από πολλαπλούς μηχανισμούς πρόκλησης και δεδομένης της απουσίας άλλου παθολογικού ή ψυχολογικού υποστρώματος οδηγούν στη συσχέτιση με την ισχαιμία».

Ήταν δε εξίσου σαφής ότι δεν γνωρίζουμε τον χρόνο εγκατάστασης των ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεων και είναι πολύ δύσκολος ο προσδιορισμός, ξεκαθάρισε όμως ότι «είναι πρόσφατη ισχαιμία και ότι δεν βρήκα κανένα λόγο να έχει κάνει ισχαιμία το προηγούμενο βράδυ, ΤΟ ΑΠΟΚΛΕΙΩ γιατί δεν έχω κανένα λόγο να το υποστηρίξω από το εύρημα της ιστολογικής».

Δε θέλω να σας κουράσω δε θα διαβασω όλες τις καταθέσεις, ακριβώς με αυτά συνταχθηκε η κα. Μαριανού όσο και ο κ. Τσαντίρης, ο οποίος τόσο στην από 21-11-2018 Ιατροδικαστική του Έκθεση όσο και στην πολύωρη κατάθεσή του ενώπιον σας ήταν απολύτως ευθυγραμμισμένος με τα ευρήματα των δυο ιατροδικαστών αποδίδοντας τον θάνατο του Ζαχαρία Κωστόπουλου αποκλειστικά και μόνο στο μηχανισμό θανάτου που προκάλεσαν αιτιωδώς τα χτυπήματα που δέχτηκε.

Τα συμπεράσματα δε των ιατροδικαστών υποστηρίζονται πλήρως τόσο από την υπ' αρ. 1309/2018 Εργαστηριακή Έκθεση Τοξικολογικής Εξέτασης της Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας Αθηνών, όσο και με τα Αποτελέσματα Τοξικολογικών Εξετάσεων του Εργαστηρίου Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και βεβαίως με ιστολογικές εξετάσεις του κ. Ευτυχιάδη.

Στο σημείο αυτό, να επισημάνω ότι ο κ. Ευτυχιάδης, τον οποίο κάλεσε το δικαστήριό σας, στις ερωτήσεις που δέχτηκε, απάντησε σχετικά με το χρόνο εγκατάστασης του οιδήματος, απάντησε επανειλημμένα ότι «είναι επιβλαβές να πέσουμε σε χρονολογήσεις τόσο κοντινές, δηλαδή εάν είναι μία ώρα ή μισή», ότι «δεν γίνεται στο λεπτό, είναι στο περίπου» και ότι «οι βλάβες αξιολογούνται χρονικά, από κει και πέρα» – σας είπε – «δεν υπάρχει ρολόι και ντεντλαιν χρόνου, δεν μιλάμε για διαφορές του λεπτού».

Εξετάστηκε επίσης ενώπιόν Σας ο τεχνικός σύμβουλος του 1ου κατηγορουμένου, ο κ. Αλεξάνδρου. Σε τί όμως διαφώτισε το Δικαστήριο Σας ο κ. Αλεξάνδρου, και μάλιστα με τρόπο επιστημονικά τεκμηριωμένο και εμπειριστατωμένο; Σε τίποτα. Με ποια επιστημονικά στοιχεία και ιατρικά ευρήματα, συγκεκριμένα και εμπειριστατωμένα, κλόνισε ή ανέτρεψε τους 3 ιατροδικαστές και τις πραγματογνωμοσύνες τους;

Διαβάζοντας ξανά και την τεχνική του έκθεση αλλά και την κατάθεσή του ενώπιόν Σας από τα πρακτικά, προκύπτει ότι ο κ. Αλεξάνδρου κατ' ουσίαν σας εξέθεσε μια σειρά από πιθανές αιτίες

που μπορούν να προκαλέσουν θάνατο σε έναν άνθρωπο, γενικώς και αορίστως. Σχετικά με τα αίτια του θανάτου του Ζαχαρία Κωστόπουλου, σας έδωσε πολλές και διαφορετικές εκδοχές, κάποιες από τις οποίες μάλιστα έρχονται και σε πλήρη αντίθεση τόσο με τα τοξικολογικά όσο και με τα ιστολογικά ευρήματα και τα ευρήματα της νεκροψίας. Σας είπε ότι η καρδιά δυσλειτουργούσε από πριν, ότι μπορεί να είναι αρρυθμία ή αγγειόσπασμος, ότι είχε υποκείμενα νοσήματα, π.χ. στεάτωση του ήπατος, τα οποία όμως παραδέχτηκε ότι ΔΕΝ οδηγούν σε αιφνίδιο θάνατο, ότι μπορεί να φταίει το στρες του εγκλεισμού στο κοσμηματοπωλείο αλλά τα χτυπήματα που δέχτηκε ΔΕΝ μπορούν να προκαλέσουν τέτοιο μηχανισμό στρες και τελικά κατέληξε ότι δεν ξέρει αν θα πέθαινε αν καθόταν σπίτι του, δηλαδή αν ήταν προ εγκατεστημένη η ισχαιμία, γιατί – όπως χαρακτηριστικά είπε – δεν είναι ο μάντης Κάλχας.

Δεν νομίζω, κα. Πρόεδρε, ότι χρειάζεται να εξηγήσει κανείς γιατί τα συμπεράσματα αυτά είναι απολύτως ανεπαρκή και παντελώς αστήρικτα ιατρικά και επιστημονικά, αφού είτε είναι ανατιολόγητα, είτε αφορούν μια θεωρητική συζήτηση περί ζωής και θανάτου είτε έρχονται και σε πλήρη αντίθεση με τα ιστολογικά και τοξικολογικά ευρήματα.

Κυρία Πρόεδρε, η υπεράσπιση μας είπε επανειλημμένα ότι αυτή η δίκη είναι η δίκη ιατροδικαστών. Με την εξαίρεση όμως του κ. Αλεξάνδρου, δεν είδα εγώ εδώ κανέναν άλλον ιατροδικαστή. Αντιθέτως, έγινε μια καινοφανής προσπάθεια να σας μετατρέψουν εσάς τους ίδιους σε μαθητευόμενους ιατροδικαστές, δίδοντάς σας και διαβάζοντάς σας ατελείωτες σελίδες από αποσπάσματα ιατροδικαστικών συγγραμμάτων πάσης φύσεως ώστε να αποκτήσετε εσείς οι ίδιοι εξειδικευμένες πλέον ιατροδικαστικές γνώσεις επί τη βάσει των οποίων θα αποφασίσετε. Δεν θεωρώ ότι αυτά είναι σοβαρά πράγματα και δεν νομίζω ότι χρειάζεται να επεκταθώ περαιτέρω.

Παρόλο που θα διαφωνήσω με την πρόταση του κ. Εισαγγελέα τόσο για την απόρριψη του αιτήματος μεταβολής κατηγορίας όσο φυσικά και για την απαλλαγή των κατηγορουμένων αστυνομικών, εντούτοις προβαίνει σε μια σειρά αξιολογήσεων και παραδοχών του αποδεικτικού υλικού με τις οποίες συντασσόμαστε και οι οποίες αποκαθιστούν με έναν τρόπο την πραγματικότητα.

Δεν νομίζω ότι καταλείπεται πλέον καμία αμφιβολία ότι ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος όταν εισήλθε, υπό πράγματι ασαφείς συνθήκες, μέσα στο κοσμηματοπωλείο ήταν ένα πρόσωπο εντελώς ακίνδυνο, που ζητούσε βοήθεια, ήταν ένας άνθρωπος τρομαγμένος.

Ήδη κατά το βούλευμα αλλά και μετά την πολύμηνη ακροαματική διαδικασία ενώπιόν Σας, δεν νομίζω ότι καταλείπεται επίσης καμία αμφιβολία ότι καμία κλοπή και καμία ληστεία ούτε σχεδιάστηκε ούτε ποτέ τελέστηκε, όπως γνώριζαν οι κατηγορούμενοι πολύ καλά και κατέθεσαν κατά την απολογία τους.

Είναι επίσης δεδομένο ότι ο θανών δεν κουβαλούσε μαζί του κανένα μαχαίρι, κανέναν μάρτυρα δεν κατέθεσε κάτι τέτοιο, δεν είχε δε μαζί του ούτε τσάντα ούτε σακούλα ούτε μπουφάν στο οποίο θα μπορούσε τάχα να το κρύψει.

Αφού όμως δεν το έφερε το μαχαίρι, ανακύπτει το ερώτημα πώς βρέθηκε εκεί; Και περαιτέρω, το κρατούσε ο θανών; και, εάν ναι, απειλούσε με αυτό; επιτέθηκε με αυτό; ή αν το χρησιμοποίησε με οποιοδήποτε τρόπο.

Από την Έκθεση Εργαστηριακής Εξέτασης της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών, η οποία ανέλυσε το ψηφιακό υλικό, προέκυψε ότι «φαίνεται να φέρει (εκτός από πυροσβεστήρα) αντικείμενο μακρόστενου σχήματος, με ανακλαστική επιφάνεια. Το ακριβέστερο σχήμα του αντικειμένου δεν είναι ευκρινές εξαιτίας της κίνησης του ατόμου και της ανάκλασης του φωτός. Ασφαλέστερο συμπέρασμα δεν δύναται να εξαχθεί λόγω της χαμηλής ποιοτικής επάρκειας του βιντεοληπτικού υλικού», ενώ για το χρονικό σημείο που είναι στο κάτω μέρος της βιτρίνας αναφέρει επί λέξει «δεν είναι δυνατό να διαπιστωθεί εάν ο εικονιζόμενος φέρει κάποιο αντικείμενο».

Στα ίδια ακριβώς συμπεράσματα κατέληξαν ενώπιόν Σας και οι δυο ψηφιακοί εμπειρογνώμονες, η κα Βαρβία και ο κ. Καραθανάσης, ότι δηλαδή δεν μπορούν να εξαγάγουν ασφαλές συμπέρασμα λόγω της χαμηλής ποιότητας του ψηφιακού υλικού και των αντανακλάσεων του φωτός.

Επιτρέψτε δε στο σημείο αυτό να σχολιάσω ότι πράγματι είναι τέτοιες οι αντανακλάσεις του φωτός, που στις φωτογραφίες που σας προσκόμισε η υπεράσπιση του Δημόπουλου, το μαχαίρι θα μπορούσε να το φέρει και στη μύτη ο θανών!

Η υπεράσπιση έκανε σημαία της την ύπαρξη αυτού του μαχαίριου με μοναδικό σκοπό να εμφανίσει τον θανόντα ως απειλητικό και επικίνδυνο εγκληματία και τους κατηγορούμενους αμυνόμενους πολίτες. Ε, δεν βγαίνει αυτό το σχήμα, κατέρρευσε παταγωδώς κατά την ακροαματική διαδικασία. Όχι μόνο δεν προκύπτει να το κρατάει όταν είναι όρθιος όπως αποδέχθηκε στην πρόταση του ο κ εισαγγελέας και, σε κάθε περίπτωση, ακόμα και αν το έπιασε μέσα στον πανικό του που έπιασε και τα γυαλιά, ουδέποτε το χρησιμοποίησε, ούτε το έστρεψε σε βάρος κανενός ούτε και θα μπορούσε άλλωστε καθώς φέρεται ότι το πιάνει με το αριστερό και όχι με το δεξί του χέρι. Η αγωνία δε του Χορταριά, μέσα σ αυτήν την κατάσταση, να επισημάνει την ύπαρξη των δακτυλικών του αποτυπωμάτων, όπως πολύ σωστά παρατηρήσατε κι εσείς κα Πρόεδρε, κατά την εξέτασή του, το μόνο συμπέρασμα στο οποίο μπορεί να σας οδηγήσει είναι ότι είναι και ο μόνος ο οποίος έχει έρθει σε επαφή με το μαχαίρι αυτό.

Άλλωστε, εάν πράγματι κρατούσε μαχαίρι ο θανών, δεχόμενος τόσο ξύλο και τόσες κλωτσιές, πώς είναι δυνατόν να μην το χρησιμοποίησε ούτε καν για να αμυνθεί; Μας περιγράφουν εδώ και μήνες έναν επικίνδυνο εγκληματία σε αμόκ, που τη μια κρατάει μαχαίρια και την άλλη κρατάει τζάμια, και από τους 12 ανθρώπους που έχουν έρθει σε σωματική επαφή μαζί του (2 κατηγορούμενοι, 9 αστυνομικοί και ο διασώστης), οι περισσότεροι δε ασκώντας του βία, δεν έπαθε κανείς τους ούτε μία γρατζουνιά.

Δε νομίζω ότι χρειάζεται να επεκταθώ πολύ στα ζητήματα αυτά, γιατί τα θεωρώ εν πολλοίς λυμένα.

Κλείνοντας αυτές τις εισαγωγικές παρατηρήσεις, θα αναφερθώ στη συνέχεια πρώτα στους 2 πρώτους κατηγορούμενους και στη συνέχεια στους κατηγορούμενους αστυνομικούς.

Το βασικό ερώτημα που απασχολεί το Δικαστήριό Σας είναι ποια ήταν πρόθεση των κατηγορουμένων κατά την επίθεσή τους σε βάρος του Κωστόπουλου; Τί ήθελαν να κάνουν;

Εκτός από τις καταθέσεις των αυτοπτών μαρτύρων στις οποίες θα έρθω αναλυτικά αργότερα, έχετε απτές και στέρεες αποδείξεις οι οποίες επιβεβαιώνουν μια σειρά από κρίσιμα γεγονότα:

1ον. Ότι η λυσσαλέα επίθεση σε βάρος του Ζαχαρία Κωστόπουλου ξεκίνησε ήδη πριν από το σπάσιμο του κάτω μέρους βιτρίνας από τους 2 πρώτους κατηγορουμένους, όταν ο ίδιος ο πρώτος κατηγορούμενος έθραυσε με την εκτόξευση μιας καρέκλας – όπως φαίνεται από το βίντεο του Πρώτου Θέματος – το πάνω μέρος της βιτρίνας και πετούσε αντικείμενα, μεταξύ των οποίων και μια πέτρα – όπως ομολόγησε ο ίδιος – η οποία και χτύπησε τον θανόντα.

2ον. Ότι ο θανών ήταν ήδη χτυπημένος όταν ξεκίνησαν να τον κλωτσάνε με βία στο κεφάλι και

3ον. Ότι το κάτω μέρος της βιτρίνας το έσπασαν οι ίδιοι οι κατηγορούμενοι, όπως άλλωστε αποδέχεται και ο κ. Εισαγγελέας στην πρότασή του.

Πώς προκύπτουν αυτά;

Στην Έκθεση Αντιπαραβολής Ενεργηθείσας Αυτοψίας με Φωτογραφικό Υλικό καθώς και στην Έκθεση Αυτοψίας και Κατάσχεσης που διενήργησε η Αστυνομία, αναφέρεται ότι τόσο στο πόμολο της πόρτας όσο και στο πάτωμα εντός του καταστήματος υπήρχαν διάσπαρτες κηλίδες αίματος.

Θα πρέπει να έχετε υπόψη ότι με δεδομένη την εγκατάλειψη του σημείου από την αστυνομία και τη μη διασφάλιση των πειστηρίων, κρίσιμα πειστήρια πετάχτηκαν από τον ίδιο τον πρώτο κατηγορούμενο που αφέθηκε να καθαρίζει το κατάστημά του, γιατί διαφορετικά υπήρχε ως πειστήριο η πέτρα που και ο ίδιος ομολογεί ότι εκτόξευσε αλλά και άλλα αντικείμενα που φαίνεται ότι εκτοξευτήκαν.

Στην Έκθεση Αποτύπωσης και Αντιπαραβολής της Αστυνομίας που εξετάζει το ψηφιακό υλικό επιβεβαιώνονται τα εξής: ότι ο πρώτος κατηγορούμενος πλησιάζει τη σπασμένη βιτρίνα εξωτερικά και ρίπτει άγνωστο αντικείμενο εναντίον του Ζαχαρία Κωστόπουλου, ότι στη συνέχεια εκσφενδονίζεται και άλλο άγνωστο αντικείμενο εναντίον του Ζαχαρία Κωστόπουλου, ότι οι δύο κατηγορούμενοι κινήθηκαν εναντίον του θανόντος ο οποίος κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα βρισκόταν εντός του κατώτερου μέρους της βιτρίνας του καταστήματος και κατάφεραν χτυπήματα κατά της τζαμαρίας και κατά του ίδιου του Ζαχαρία Κωστόπουλου και ότι ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος εμφανίζεται να έχει εξέλθει της βιτρίνας του κοσμηματοπωλείου ως αποτέλεσμα των ενεργειών των Χορταριά και Δημόπουλου. Αυτά ακριβώς αποτυπώνονται στην έκθεση.

Αυτά ακριβώς προκύπτουν και από τις καταθέσεις των αυτοπτών μαρτύρων και σε αυτά ακριβώς συγκλίνουν και οι δύο εξειδικευμένοι ψηφιακοί πραγματογνώμονες που κατέθεσαν ενώπιόν Σας, η κα. Βαρβία και ο κ. Καραθανάσης, οι οποίοι μελέτησαν και ανέλυσαν το ψηφιακό υλικό.

Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός περί άμυνας των κατηγορουμένων ότι τάχα έσπασε ο ίδιος ο θανών τη τζαμαρία και αμυνόμενοι τον χτύπησαν είναι απολύτως αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί. Οι δύο πρώτοι κατηγορούμενοι, πέρα από κάθε αμφιβολία, έσπασαν τη τζαμαρία μόνοι τους με μοναδικό σκοπό να τιμωρήσουν τον θανόντα αποδεχόμενοι το θάνατό του ο οποίος και πράγματι επήλθε.

Και έρχομαι στο θέμα του δόλου των κατηγορουμένων, επαναφέροντας το αίτημά μας για μεταβολή της κατηγορίας σε ανθρωποκτονία από πρόθεση με ενδεχόμενο δόλο, που κατά τη γνώμη μας, είναι η μόνο ορθή υπαγωγή που μπορείτε να κάνετε δεδομένων των συντριπτικών αποδεικτικών στοιχείων που έχετε στη διάθεσή σας:

Αναφέρθηκε και ο κ. Εισαγγελέας αναλυτικά σε καταθέσεις κάποιων αυτοπτών μαρτύρων. Επιτρέψτε μου να αναφερθώ κι εγώ σε κάποιες από αυτές:

«ούρλιαζα και έλεγα, θεέ μου, καρατομήθηκε! Και φώναζα ‘σταματήστε θα τον σκοτώσετε’, εκείνη την ώρα πέφτανε κλωτσιές, [...] αισθανόμουν ότι γινόταν φονικό».

Ρωτάει ο κ. Εισαγγελέας «προσπαθούσαν κι άλλοι να αποτρέψουν;» και απαντάει «ναι, φυσικά. Φώναζε ο μπροστινός μου, ‘σταματήστε θα τον σκοτώσετε’. Είχα την εντύπωση ότι θα τον σκοτώσουν». Αυτά από την κυρία Λ.Δ.

Ο κύριος Τ,: «έρποντας μπήκε στη βιτρίνα, οποιαδήποτε βία ήταν άσκοπη, είδα πολύ μίσος και πρόεδρε, χτυπάγαν ανεξέλεγκτα, άκοπα, αδιάκοπα, συνεχώς. Δεν πρόλαβε να κάνει χτύπημα στη βιτρίνα».

Ο κ. Σ. «Πάνω από 50 άτομα ήταν στο σημείο εκ των οποίων δυο πετούσαν αντικείμενα και κλωτσούσαν μια τζαμαρία. Μπήκα μέσα και βγήκα όταν άκουσα φωνές και μια γυναίκα να φωνάζει ‘Μη κ. Σπύρο, μη’»

[Για άλλο μάρτυρα] «μετά μπαίνω μέσα και τους σταματώ και τους λέω θα τον σκοτώσετε». Και τι του απάντησε; «και είπε, ‘ξέρεις τι μου έκανε εμένα αυτός; με γάμησε’», Αυτή ήταν η απάντηση του κ. Δημόπουλου, όχι «περιμένω να έρθει η αστυνομία» ή κάτι τέτοιο. «[...] Όταν επενέβηκα εγώ και ένας άλλος κύριος, ακούστηκε το ‘όχι σταματήστε θα τον σκοτώσετε... Του είχαν ανοίξει την πόρτα για το θάνατο’».

Αυτά, κα πρόεδρε, είναι από τις πιο κρίσιμες καταθέσεις αυτοπτών μαρτύρων. Αυτά θα χρησιμοποιήσετε σε συνδυασμό με το ψηφιακό υλικό, από όπου προκύπτει ακριβώς ο ενδεχόμενος δόλος. Και επιτρέψτε μου μερικά πράγματα για τον ενδεχόμενο δόλο:

Ο ενδεχόμενος δόλος και η ενσυνείδητη αμέλεια έχουν πράγματι ένα κοινό διανοητικό στοιχείο: την πρόβλεψη του εγκληματικού αποτελέσματος ως ενδεχόμενου. Γι’ αυτό και η διάκριση μεταξύ τους συνιστά ένα από τα δυσχερέστερα και λεπτότερα ζητήματα του ποινικού δικαίου: η εσωτερική κατάφαση ή η άρνηση του αποτελέσματος είναι ασαφής και δυσπρόσιτη.

Κρίσιμο στοιχείο είναι εάν ο δράστης αποφάσισε ή όχι να ακολουθήσει μια πορεία συμπεριφοράς, η οποία γνώριζε πως είναι πιθανό να οδηγήσει στην πραγμάτωση της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος, εν προκειμένω δηλαδή στο θάνατο. Όταν λοιπόν βρίσκεται προ του διλήμματος να επιχειρήσω με σοβαρή πιθανότητα πρόκλησης του θανάτου ή να απόσχω από την ενέργεια, η επιταγή του δικαίου είναι να απέχεις. Όταν συνεπώς ο άλλος σταθμίζει και προχωράει παρά ταύτα στην ενέργειά του, τότε έχει ενδεχόμενο δόλο.

Για την κατάφαση της ύπαρξης του δόλου δεν απαιτείται ο δράστης να έχει προβλέψει το αποτέλεσμα ως ασφαλές, ή βέβαιο ή πιθανόν, αρκεί ακόμα και η πρόβλεψη του ως δυνατού, δηλαδή ως εφικτού. Η πρόβλεψη όμως αυτή είναι η «συνοριακή γραμμή», που λέει ο Χωραφάς, μεταξύ ενδεχόμενου δόλου και της ενσυνείδητης αμέλειας. Για το δόλο, χρειάζεται και η αποδοχή εκ μέρους του δράστη, δηλαδή η μη αποχή του από την πράξη παρά την πρόβλεψη που κάνει. Αυτή κιόλας είναι η κρίσιμη διαφορά με την αμέλεια: Στην αμέλεια ο ψυχικός σύνδεσμος, η αποδοχή ΔΕΝ υπάρχει.

Για την αποδοχή δε του ενδεχόμενου δόλου, δεν χρειάζεται ο δράστης να γνωρίζει και με ποιόν ακριβώς τρόπο θα επέλθει – εν προκειμένω – η θανάτωση του άλλου.

Ο Ποινικός Κώδικας υιοθέτησε τη θεωρία της εγκληματικής επιδοκμασίας κατά την οποία ο δράστης διαβλέπει ως δυνατή και όχι ως εντελώς απομακρυσμένη την επέλευση του αποτελέσματος, περαιτέρω δε την επιδοκιμάζει ή και απλώς συμβιβάζεται με αυτήν χάριν του σκοπού του. Δηλαδή προχωράει στην επιδίωξη του στόχου του παρά τον υψηλό βαθμό επικινδυνότητας της συμπεριφοράς του, ΑΔΙΑΦΟΡΕΙ για την τύχη του εννόμου αγαθού.

Η αδυναμία ευχερούς διάγνωσης του βουλητικού στοιχείου του δόλου έχει οδηγήσει στην πράξη στην προσφυγή σε εμπειρικά κριτήρια κατάφασης συνδρομής ενδεχόμενου δόλου («ενδείκτες» αποδοχής του αποτελέσματος), μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται: α) η ιδιαίτερη επικινδυνότητα της πράξης - υπό το πρίσμα αυτό δε, το υψηλό ποσοστό επικινδυνότητας της πράξης του δράστη χρησιμεύει ως καίριας σημασίας (αλλά όχι μοναδικό) κριτήριο εκτίμησης της βουλητικής του στάσης έναντι του αποτελέσματος. Εάν ο τελευταίος προέβη στο εγχείρημα, παρά το υψηλό ποσοστό κινδύνου επέλευσης του εγκληματικού αποτελέσματος, λογικά εξάγεται το συμπέρασμα και ότι το αποδέχεται και β) το αντικειμενικό ποσοστό επικινδυνότητας και η τυχόν ιδιοτέλεια του σκοπού που επιδιώκει ο δράστης με την πράξη του, γ) το μέσο τέλεσης, δ) το σημείο του σώματος που επλήγη. Ως ενδείκτες χρησιμοποιούνται ακόμα και οι δηλώσεις του δράστη μετά την πράξη του καθώς και η μετέπειτα συμπεριφορά του, όπως επίσης και η αδιαφορία του σε συνδυασμό με την προηγούμενη συμπεριφορά του και παραθέτω την απόφαση του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών 1511/2009:

«Αντίθετα, ως ‘αντενδείκτες - αντίρροποι παράγοντες’ ύπαρξης ενδεχόμενου δόλου και υποβάθμισής του σε αμέλεια κάποιας μορφής, εφόσον ασφαλώς συντρέχουν και οι λοιποί συναφείς όροι του νόμου, λειτουργούν, μεταξύ άλλων, (i) το εγχείρημα περί της ‘μη νοητής αυτοδιακινδύνευσης’ του δράστη, (iii) η έλλειψη λογικού κινήτρου, (ii) η εξοικείωση του δράστη με τον κίνδυνο, (iv) η λήψη αποτρεπτικών μέτρων, (v) η συμπεριφορά του δράστη μετά την πράξη κ.λπ.»

Κατά την εισαγγελική πρόταση, «οι 2 πρώτοι κατηγορούμενοι ενεργώντας με πρόθεση, επιδεικνύοντας μένος και τιμωρητική διάθεση, κλώτσησαν επανειλημμένα σε ευπαθές σημείο του σώματος τον θανόντα. Το ευπαθές του σώματος, η σφοδρότητα των χτυπημάτων, το μέσον και εν γένει ο τρόπος, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ο θανών είχε τραυματιστεί και αιμορραγούσε [...] γνώριζαν ότι θα μπορούσαν να επιφέρουν σ αυτόν κίνδυνο για τη ζωή του. Ήθελαν να προκαλέσουν και αφετέρου γνώριζαν και ήθελαν τις περιστάσεις ως δυνάμενες να προκαλέσουν τον θάνατο [...] Ο θάνατος δεν θα επέρχετο αν το θύμα δεν είχε πληγεί κατά τον ανωτέρω περιγραφέντα τρόπο, επανειλημμένα και με σφοδρότητα από τους κατηγορουμένους».

Με βάση τις ανωτέρω παραδοχές της εισαγγελικής πρότασης, η οποία περιγράφει τη συμπεριφορά των δραστών ως ένα άγριο, δημόσιο λιντσάρισμα με σκοπό την τιμωρία, μια συμπεριφορά αδιάφορη και απαθή προς την ανθρώπινη ζωή, χωρίς μάλιστα οι ίδιοι οι δράστες να τίθενται σε οποιαδήποτε διακινδύνευση, το αδίκημα το οποίο πρέπει να τους αποδοθεί δεν δύναται να είναι η θανατηφόρα σωματική βλάβη, αλλά η ανθρωποκτονία από πρόθεση με ενδεχόμενο δόλο.

Η τιμωρητική μανία που περιγράφει η εισαγγελική πρόταση, που βλέπετε στο ψηφιακό υλικό, που σας κατέθεσαν εδώ οι αυτόπτες μάρτυρες, τα επανειλημμένα πλήγματα στο ευαίσθητο σημείο της κεφαλής και μάλιστα συντονισμένα με κλωτσιές και από τους δύο δράστες, η σφοδρότητα και η ένταση αυτών, η πολλαπλότητα, το γεγονός ότι τον κλωτσούσαν πάνω σε σπασμένα τζάμια, το γεγονός ότι ο δεύτερος κατηγορούμενος έσκυψε και του έριξε δύο κλωτσιές, οδηγούν χωρίς καμία αμφιβολία, όχι απλώς στο γεγονός ότι προέβλεψαν, αλλά και ότι αποδέχθηκαν απολύτως, και δη με αδιαφορία και απάθεια το θάνατο του θύματος.

Από κανένα απολύτως στοιχείο δεν προκύπτει ότι ήλπιζαν ή θεωρούσαν ή εύχονταν να μην επέλθει ο θάνατος, ούτε προκύπτει ότι αυτό που έλειπε από τη συμπεριφορά τους ήταν η «έλλειψη προσήκουσας προσοχής».

Ως εκ τούτου, και με όλο τον σεβασμό κύριε εισαγγελέα, αδυνατώ να συλλάβω τη συνέχεια της εισαγγελικής πρότασης σύμφωνα με την οποία «Ο θάνατος οφείλεται σε αμέλεια που, αν και είδαν ότι εντός του κοσμηματοπωλείου βρισκόταν σε κατάσταση πανικού, αν και είδαν ότι αιμορραγούσε, αν και γνώριζαν ότι μπορούσαν να προκαλέσουν τον θάνατο, και εξαιτίας της ηλικίας τους είχαν τη δυνατότητα να προβλέψουν το βαρύτερο αποτέλεσμα, έδρασαν απερίσκεπτα. Η δράση τους δεν είναι κοινωνικά αποδεκτή και ενέχει στοιχεία τιμωρητικής διάθεσης, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η βασική επιδίωξη των κατηγορουμένων ήταν η παραμονή και η σύλληψή του...».

Υπάρχει, επιτρέψτε μου να πω, μια λογική και νομική αντίφαση στον συλλογισμό αυτόν: Καμία απερισκεψία δεν δείχνουν οι κατηγορούμενοι και αυτό φαίνεται και στην εμμονή τους να τον χτυπάνε παρά το γεγονός ότι τους φώναζαν «θα τον σκοτώσετε», στην απαθέστατη στάση τους μετά την πράξη, στην αμετανόητη στάση τους μέχρι και σήμερα, στην απάντηση που έδωσε ο πρώτος κατηγορούμενος στον μάρτυρα Κ.Φ. όταν του είπε «θα τον σκοτώσετε», ήταν «ξέρεις τι μου έκανε, με γάμησε». Δεν του είπε «περιμένω την αστυνομία να τον συλλάβει».

Δεν γίνεται να καταφάσκουμε ότι έσπασαν τη βιτρίνα μόνοι τους, όπως αποδεικνύεται περίτρανα και από το ψηφιακό υλικό, και ταυτόχρονα να καταφάσκουμε ότι επιθυμούσαν την παραμονή του μέσα. Είναι παραδοχές αλληλοαποκλειόμενες. Είναι συλλογισμός εσωτερικά αντιφατικός. Εάν την έσπασαν, τότε τον δολοφόνησαν. Και επειδή την έσπασαν πρέπει να καταδικαστούν για ανθρωποκτονία με ενδεχόμενο δόλο.

Οι κατηγορούμενοι πληρούν ιδεοτυπικά θα έλεγα όλους ανεξαιρέτως τους ενδείκτες που έχει διαμορφώσει η θεωρία και η πάγια νομολογία με τρόπο που θα μπορούσε να διδάσκεται για τον ενδεχόμενο δόλο στις Νομικές Σχολές.

Έχω συνεπώς την άποψη ότι η μεταβολή της κατηγορίας, με τα αδιάσειστα στοιχεία που έχετε, είναι μονόδρομος.

Και έρχομαι στο ζήτημα της ποινικής ευθύνης των κατηγορουμένων αστυνομικών.

Η χώρα μας δυστυχώς αποτελεί το πεδίο της αιώνιας λιακάδας της αστυνομικής ατιμωρησίας. Η ελληνική ιδιαιτερότητα, δεν είναι ότι διαπιστώνονται φαινόμενα αστυνομικής βίας, αυτό το βλέπει κανείς στα δελτία ειδήσεων ή αστυνομικής αυθαιρεσίας. Η βία και η αυθαιρεσία είναι εγγενείς, εγγεγραμμένες στους χώρους των σωμάτων ασφαλείας και αυτό άλλωστε το διαπιστώνει κανείς

ευχερώς αν διαβάσει εφημερίδες και δικαστικές αποφάσεις στις ΗΠΑ, στη Γαλλία κοκ, χωρίς φυσικά να έχει οποιοδήποτε νόημα να αναφερθεί ή να συγκριθεί κανείς με χώρες όπως Τουρκία ή άλλα κράτη με αυταρχικά ή απολυταρχικά καθεστώτα.

Η ελληνική ιδιαιτερότητα συνίσταται αντιθέτως «στην ατιμωρησία των εμπλεκόμενων αστυνομικών οργάνων, όπως αυτό προκύπτει μεταξύ άλλων από τις επανειλημμένες καταδίκες της χώρας από διεθνείς οργανισμούς».

Αυτά τα γράφει ο καθηγητής Ν. Αλιβιζάτος στις 4-5-2020 παραδίδοντας στον τότε ΥΠΡΟΠΟ κ. Μιχ. Χρυσοχοϊδη το Πόρισμα της «Επιτροπής Αλιβιζάτου», όπως ονομάστηκε, η οποία συστάθηκε με πρωτοβουλία του ίδιου του Υπουργού με σκοπό τη διερεύνηση περιστατικών αστυνομικών βίας και την αντιμετώπιση της ατιμωρησίας των αστυνομικών οργάνων. Δεν είναι λοιπόν διαπιστώσεις που τις κάνουμε εμείς ως πολιτική αγωγή αυτή για τη συμπεριφορά των αστυνομικών οργάνων.

Η χώρα μας έχει μέχρι σήμερα τουλάχιστον 16 καταδίκες από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για περιστατικά αστυνομικής βίας και έπεται συνέχεια. Σε πρόσφατη ενημέρωση που έκανε στη Βουλή ο Έλληνας ευρωπαίος δικαστής στο ΕΔΔΑ, Γ. Κτιστάκης, δήλωσε ότι η Ελλάδα από τις χιλιάδες προσφυγές – ρεκόρ, 2.200 τον αριθμό που εκκρεμούν αυτή στιγμή στο Δικαστήριο κατά της Ελλάδας, μεταξύ άλλων, ξεχωρίζουν αυτές για την αστυνομική βία.

Οι καταδίκες αυτές αφορούν, εκτός από αναιτιολόγητη χρήση όπλου, περιστατικά κακομεταχείρισης αλλά και απουσία αποτελεσματικής διοικητικής, δηλαδή πειθαρχικής και ποινικής διερεύνησης, με αποτέλεσμα η χώρα να κρίνεται ότι παραβιάζει συστηματικά είτε το άρθρο 2 της Σύμβασης για ο δικαίωμα στη ζωή είτε το 3 για το δικαίωμα στη σωματική ακεραιότητα και την απαγόρευση απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης.

Πέρα όμως από το διεθνές Δικαστήριο, στην πρόσφατη Έκθεση της το 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων, όργανο του Συμβουλίου της Ευρώπης, επεσήμανε ότι οι δικαστικές και εισαγγελικές αρχές στην Ελλάδα αποτυγχάνουν συστηματικά, ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ, στη διενέργεια αποτελεσματικής διερεύνησης περιστατικών αστυνομικής μεταχείρισης, και ότι τα ευρήματα της Επιτροπής το 2020 παραμένουν δυστυχώς ίδια με τα ευρήματα του 2019 και ίδια με αυτά του 2015.

Κοινώς, διαπιστώνεται ότι το πρόβλημα της αστυνομικής ατιμωρησίας στη χώρα μας, και σε πειθαρχικό αλλά και σε ποινικό επίπεδο, είναι δομικό και διαχρονικό. Και διαπιστώνεται ότι στην αλυσίδα αυτής της ατιμωρησίας μεγάλη ευθύνη έχουν και τα ποινικά δικαστήρια. Είναι μακρύς ο κατάλογος των κειμένων, των αποφάσεων, των συστάσεων, των εκθέσεων, διεθνών και ευρωπαϊκών οργάνων σχετικά με το ζήτημα αυτό, το οποίο η ελληνική Πολιτεία αρνείται πεισματικά να θεραπεύσει. Θα μπορούσα να αναφερθώ σε σωρεία Εκθέσεων και άλλων διεθνών οργάνων, σε συστάσεις από όλους ανεξαιρέτως τους Ευρωπαίους Επιτρόπους για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, στα Πορίσματα του Συνηγόρου του Πολίτη, διαχρονικά, αλλά και στην πρόσφατη Έκθεση του, ασκώντας πλέον την αρμοδιότητά του ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αστυνομικών Αυθαιρεσίας, που συστάθηκε το 2016. Όλα καταλήγουν στο ίδιο συμπέρασμα: ότι ο δικαστικός μηχανισμός στην Ελλάδα υποθάλλει την ατιμωρησία.

Φοβάμαι, ότι η πρόταση του κ. Εισαγγελέα ανοίγει την πόρτα σε άλλο ένα επεισόδιο ποινικής ατιμωρησίας. Με τη διαφορά ότι αυτή φορά έχετε μια ΕΔΕ, η οποία προτείνει παραπομπή σε

πειθαρχικό συμβούλιο με το ερώτημα της αυστηρότερης πειθαρχικής τιμώρησης σε βάρος των κατηγορουμένων και ένα βιντεοληπτικό υλικό το οποίο έχει δει όλη η χώρα και όχι μόνο, για να μην αναφερθώ σε διεθνείς οργανώσεις όπως η Διεθνής Αμνηστία, η οποία ακριβώς για τον λόγο αυτό δίνει το παρών όλους αυτούς τους μήνες στη δικαστική αίθουσα και παρακολουθεί από την αρχή τη διαδικασία.

Θέτω συνεπώς το εξής ερώτημα προς το Δικαστήριό Σας: Πώς θα προσπεράσετε το Πόρισμα της ΕΔΕ, το οποίο υπογράφει ένας Ταξίαρχος, εγκρίνει άλλος ένας Ταξίαρχος και εντέλει εκδίδεται Απόφαση του Υποστράτηγου Γενικού Αστυνομικού Δ/τη στη ΓΑΔΑ; Τί θα πείτε; Τα αδιανόητα που εισέφερε εδώ η υπεράσπιση, ότι δηλαδή ο ένας εξ αυτών δεν έχει τα σωστά πολιτικά φρονήματα; Θα πείτε ότι δύο ταξίαρχοι και ένας υποστράτηγος, και δη ο ΓΑΔΑρχης δεν γνωρίζουν τους κανόνες της χειροπέδησης και το εγχειρίδιο αυτοάμυνας;

Διαβάζω από το Πόρισμα της Αστυνομίας: «Η χειροπέδηση του υπόπτου σε όρθια, γονυπετή ή πρηνηδόν θέση απαιτεί από τον αστυνομικό γνώση τεχνικής, η άγνοια της οποίας μπορεί να καταστήσει δύσκολη τη χειροπέδηση, γεγονός που εντέλει προκύπτει. Βεβαίως αυτό που αποτυπώθηκε και αποδεικνύεται είναι η μη επαγγελματική κατάρτιση των αστυνομικών, με τη μη επαγγελματική προσέγγιση, τη μη επαρκή διαχείριση του περιστατικού και τη μη διατήρηση του ανέπαφου της σκηνής εγκλήματος.» Και συνεχίζει το πόρισμα: «Η προσπάθεια δέσμευσης του φερόμενου δράστη προκειμένου να εξουδετερωθεί γίνεται ΟΧΙ ΜΕ ΘΕΜΙΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ αλλά ΜΕ ΑΣΚΟΠΗ ΒΙΑ [...] Αποτυπώνεται ΠΕΡΙΤΡΑΝΑ από τα συλλεγέντα βίντεο ότι ο δράστης μέχρι τη στιγμή βρίσκεται στο έδαφος, όντας αδύναμος και ακίνδυνος, ενώ τελικώς ‘εγκαταλείπει’ [...] Οι αστυνομικοί κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης [...] δεν κατόρθωσαν να δείξουν με τη συμπεριφορά τους σεβασμό στις κοινωνικές αξίες, με αποτέλεσμα να καταγραφεί η αρνητική εικόνα 9 αστυνομικών με φοβική και αγχώδη στάση πάνω από το αδρανοποιημένο σώμα του Ζαχαρία Κωστόπουλου».

Το Πόρισμα καταλήγει ότι τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελέστηκαν αποτελούν «δημόσιο σκάνδαλο» και «έθιξαν σοβαρά το κύρος του Σώματος της ΕΛ.ΑΣ». Αυτά γράφονται επί λέξει.

Από ποιο λοιπόν στοιχείο θα σχηματίσατε εσείς μια διαφορετική αντίληψη από τα υψηλόβαθμα στελέχη της ΕΛ.ΑΣ. τα οποία πρότειναν την παραπομπή τους με το ερώτημα μάλιστα της απόταξης, δηλαδή της βαρύτερης των ποινών;

Θα βασιστείτε στις πανομοιότυπες απολογίες τους, στις οποίες σας είπαν ότι α) «έπρεπε να εξουδετερωθεί ο κίνδυνος», β) «δεν ξέραμε ότι είναι θύμα», παρότι ομολογούν ότι τον είδαν αιμόφυρτο, αναίσθητο και σοβαρά τραυματισμένο, και γ) «προέβαλε σθεναρή αντίσταση»;

Ποιος τα επιβεβαίωσε αυτά; Οι λοιποί αστυνομικοί που έκαναν μαζί τους τη σύλληψη, οι οποίοι όμως το διάστημα που ήρθαν εδώ και κατέθεσαν ήταν σε άλλη ποινική διαδικασία κατηγορούμενοι και ταυτόχρονα ομοίως πειθαρχικά ελεγχόμενοι με το ερώτημα της αργίας με απόλυση. Είναι αυτοί αξιόπιστοι μάρτυρες; Αυτοί έλκουν το ίδιο συμφέρον. Ποιος ήρθε λοιπόν από την Αστυνομία, να κάνει ενώπιόν Σας να δώσει μια κατάθεση αντικειμενική και αξιόπιστη; Κάποιος από αυτούς που συνέταξαν τα εγχειρίδια της αυτοάμυνας. Κανείς. Ποιος ήρθε να σας πει, με τρόπο εμπειρισταωμένο και αιτιολογημένο, ότι αυτά που γράφει το Πόρισμα είναι αστήρικτα; Κανείς. Και δεν μπορείτε να στηριχτείτε στον κ. Λαγουδάκο ο οποίος είναι προϊστάμενος και, επιτρέψτε μου να

πω ότι οι περισσότερες καταδικές έχουν επιβληθεί στην Ελλάδα ακριβώς γιατί ελέγχονται από πρόσωπα που δεν είναι αμερόληπτα.

Αντιθέτως, έχετε την κατάθεση του τεχνικού συμβούλου Τσαντίρη ο οποίος σας είπε ότι, σε ερώτηση της κας Προέδρου εάν έπαιξε ρόλο η στάση του (πρηνηδόν κτλ) απάντησε ότι «παίζει ρόλο να μην τον καθλώσεις», έχετε την κατάθεση της γιατρού κ. Τοσονίδου η οποία σε ερώτηση εάν ο τρόπος χειροπέδησης επιβάρυνε την υγεία του, απάντησε χωρίς κανέναν δισταγμό «απολύτως». Έχετε την κατάθεση ενώπιον σας της κ. Βαρβία, η οποία έχει μελετήσει ώρες το ψηφιακό υλικό, η οποία λέει «Στις 2:54:26 τον κλωτσάει κάποιος στα πισινά του. Την ίδια στιγμή κάποιος ακούγεται να λέει ‘τράβα του τα πόδια’. Την ίδια στιγμή, 2:54:27 του σηκώνουν τα πόδια και το κεφάλι του σέρνεται στο πάτωμα, 2:54:50 του έχουν αποδεσμεύσει το χέρι και φαίνεται εντελώς άψυχο». Και στη συνέχεια η ίδια μάρτυρας επιμένει «είναι πολύ κοντινό και ευκρινές το πλάνο στο άψυχο χέρι του Ζακ [...] κάνει μια κίνηση το αριστερό χέρι που είναι τελείως βαρύ [...] δεν φαίνεται να αντιδράει από ένα σημείο και μετά [...] δεν ξέρω αν βρίσκεται στη ζωή...». Τα ίδια καταθέτει και ο κ. Καραθανάσης, ψηφιακός εμπειρογνώμονας, ο οποίος ομοίως έχει μελετήσει το υλικό καρέ-καρέ. Σε ερώτηση αν κατά τη διάρκεια της σύλληψης βλέπει έναν άνθρωπο να αντιστέκεται και να παλεύει, η απάντηση είναι «εγώ από το σημείο που είναι αιμόφυρτος δεν έχω δει έναν άνθρωπο καταρχήν με φυσική δύναμη για να οδηγηθεί σε συνθήκες πάλης. Έκτοτε δεν έχω δει καμία αντίστασή του, δεν έχει δύναμη να ξεφύγει [...] δεν έχω δει κίνηση που να δείχνει ούτε αντίσταση ούτε επίθεση».

Τα αυτά λέει και ο αυτόπτης μάρτυρας Τ. «να το πω καθαρά, ήταν τελειωμένο, με την έννοια ότι όταν έπεσε και ξάπλωσε στο οδόστρωμα και παραδόθηκε, δεν υπήρχε καμία αντίσταση προς τους αστυνομικούς».

Ο διασώστης του ΕΚΑΒ ο κ. Τ.Ε. σε ερώτηση που του κάνατε αν κατά την ακινητοποίησή του από τους αστυνομικούς ο θανών ήταν ημιλιπόθυμος ή έκανε αντίσταση η απάντηση ήταν ότι «ήταν ημιλιπόθυμος», ακόμα και ο τότε Προϊστάμενος του ΕΚΑΒ, ο οποίος μετέβη στο σημείο γιατί αντιλήφθηκε ότι πρόκειται για κάτι σοβαρό, στη συνέχεια έκατσε να πει τον καφέ του, ακόμα και αυτός σας κατέθεσε «φώναξα κάποια στιγμή ότι έχει γίνει μπλε [...] είναι ένδειξη υποξίας».

Αυτά όμως όλα, ότι δηλαδή ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος ήταν πλέον εντελώς ακίνδυνος, αδύναμος και ημιθανής, εκτός του ότι περιλαμβάνονται ως παραδοχές και στο ίδιο το βούλευμα, μπορείτε να τα διαπιστώσετε και οι ίδιοι αδιαμεσολάβητα, βλέποντας το σχετικό ψηφιακό υλικό με προσοχή: Ο άνθρωπος αυτός, όχι απλώς δεν αντιστέκεται, ενεργητικά, σθεναρά ή παθητικά, αλλά πράγματι η μόνη κίνηση του σώματός του είναι αυτή που προκαλείται από την επενέργεια σχεδόν 9 αστυνομικών επί του σώματός του. Δεν υπάρχει αυτόνομη κίνηση, δεν υπάρχει καμία ένδειξη δύναμης ή κινητικότητας. Ο θανών παθαίνει υποξία ενόσω χειροπεδεύεται, ο άνθρωπος γίνεται κυανωτικός κατά τη διάρκεια της χειροπέδησης κι αυτό είναι εμφανές.

Πώς λοιπόν περιγράψουμε εδώ ότι κάνει αντίσταση ένας άνθρωπος που οριακά αναπνέει και βεβαίως ελάχιστα λεπτά μετά πεθαίνει; Τί σημαίνει ότι δεν υπάκουε στις εντολές ο ημιθανής; Είναι ποτέ δυνατόν το Δικαστήριό Σας να κάνει τέτοιες παραδοχές, πέρα από κάθε έννοια κοινωνικής εμπειρίας και λογικής; Θα πείτε ότι αντιστέκονται οι νεκροί;

Επιτρέψτε μου επίσης να αναφερθώ στα περίφημα Εγχειρίδια Αστυνομικής Προστασίας και Αυτοάμυνας, στα οποία πολλάκις έχει αναφερθεί η υπεράσπιση των αστυνομικών. Τι μας λένε λοιπόν οι κανόνες αυτοί;

«Ότι οι παράγοντες που επηρεάζουν τη χρήση δύναμης-βίας και την επιλογή του μέσου ελέγχου είναι: ηλικία, σωματική διάπλαση, επίπεδο επιδεξιότητας, η φυσική κατάσταση, η φυσική θέση, περιβάλλον, αριθμητική υπεροχή». Βάζουν δηλαδή κριτήρια στο εγχειρίδιό τους, δεν λένε «ορμάτε αδιακρίτως». Είδατε εσείς οι άνθρωποι αυτοί να αξιολογούν έστω και ένα από τα κριτήρια αυτά;

Συνεχίζω. «Ότι ο κίνδυνος εμφανίζεται αιφνίδια, απρόοπτα και απροσδόκητα μπροστά στον αστυνομικό και γι' αυτό πρέπει να χρησιμοποιεί το μυαλό του και να κάνει σωστό σχεδιασμό». Ο αιφνιδιασμός συνεπώς, όπως και το γεγονός ότι τα περιστατικά αυτά συμβαίνουν σε ελάχιστα δευτερόλεπτα, είναι εγγενές στοιχείο στη δουλειά του αστυνομικού. Δεν υπάρχει συμβάν το οποίο να εξελίσσεται σε αργή κίνηση. Τα γρήγορα αντανακλαστικά, η δυνατότητα ταχείας επέμβασης και η γρήγορη αξιολόγηση τόσο του πεδίου όσο και του κινδύνου είναι συστατικό στοιχείο των καθηκόντων των αστυνομικών οργάνων, ιδίως δε αυτών που είναι μάχιμοι και αυτό επισημαίνεται εμφατικά και στα Εγχειρίδια Αυτοάμυνας.

Ως εκ τούτου, οι επαναλαμβανόμενοι ισχυρισμοί ότι δεν είχαν επαρκή χρόνο να αντιδράσουν είναι ψευδείς, αφενός γιατί είναι στα καθήκοντά τους να σταθμίζουν γρήγορα τις καταστάσεις, αφετέρου στο σημείο είναι τουλάχιστον 5 λεπτά, χρόνος υπεραρκετός για να αξιολογήσουν την κατάσταση και να δουν έναν άνθρωπο εμφανώς τραυματισμένο.

Το Προεδρικό Διάταγμα 254/2004 ορίζει στο άρθρο 2, για τη συμπεριφορά πολιτών κατά τη σύλληψη, ότι «χρησιμοποιεί την απολύτως αναγκαία βία και δεσμεύει τον συλληφθέντα μόνο όταν αντιδρά βίαια ή είναι ύποπτος φυγής».

Το άρθρο 278 ΚΠΔ ορίζει ότι «τα αρμόδια για τη σύλληψη όργανα δεν πρέπει να μεταχειρίζονται βία παρά μόνο αν υπάρχει ανάγκη και δεν επιτρέπεται να τον δεσμεύουν παρά μόνο όταν ο συλλαμβανόμενος αντιστέκεται ή είναι ύποπτος φυγής».

Το άρθρο 120 Π.Δ. 191 ορίζει ότι οφείλουν να τον δεσμεύουν «μόνο όταν αντιδρά βίαια ή είναι ύποπτος φυγής».

Άρα λοιπόν, η σύλληψη ενός προσώπου δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως, όπως ισχυρίζονται οι κατηγορούμενοι, και τη χειροπέδηση αλλά η δέσμευση γίνεται μόνο εφόσον συντρέχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις, οι οποίες εδώ εμφανώς ελλείπουν.

Πώς θα κάνετε αποδεκτό τον ισχυρισμό των κατηγορουμένων περί επικινδυνότητας του θανόντος επειδή κρατούσε το τζάμι, όταν αυτός εμφανώς παραπαίει αιμόφυρτος είναι εμφανώς τραυματισμένος, χωρίς να πλησιάζει κανέναν επιθετικά; Δεν είναι παράδοξο που παρέμειναν να παρακολουθούν το επεισόδιο τόσοι άνθρωποι; Δεν έφυγε κανείς. Σε όλη τη διάρκεια είναι τουλάχιστον 50 άνθρωποι, ακούσαμε και 60. Εάν ήταν πράγματι επικίνδυνος, θα είχαν εξαφανιστεί όλοι, όπως γίνεται σε αυτές τις περιπτώσεις, δεν κάθεται κανείς να περιμένει να μαχαιρωθεί.

Σε κάθε πάντως περίπτωση ακόμα και εάν υποθεθεί ότι πράγματι ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος, αιμόφυρτος, χτυπημένος και παραπαίων, συνιστούσε κίνδυνο, επειδή κρατούσε το τζάμι εννοώ, ο

κίνδυνος αυτός έληξε με το που έπεσε στο πεζοδρόμιο και ο άνθρωπος αυτός κατ' ουσίαν δεν ξανακουνήθηκε ποτέ.

Οι προϋποθέσεις συνεπώς της χειροπέδησης όχι μόνο εξέλιπαν, αλλά είχαν υπό την εξουσία τους ένα πρόσωπο εμφανέστατα χτυπημένο και τραυματισμένο, γεμάτο αίματα και δεν νομίζω ότι μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι για να κάνεις τη στοιχειώδη εκτίμηση ότι το πρόσωπο έχρηζε ιατρικής βοήθειας και όχι σύλληψης, χρειάζεται να έχεις μαζί σου εξειδικευμένο ιατρικό προσωπικό.

Κυρία Πρόεδρε, θα κάνω στο σημείο αυτό μια παρέκβαση: Έχει πολύ μεγάλο νομικό ενδιαφέρον να διαβάσει κανείς τί αποφάσισαν τα αμερικάνικα δικαστήρια στην υπόθεση Τζ. Φλόουντ. Το αξιολογούμενο δεν είναι η ποινή κάθειρξης 22,5 ετών που επέβαλαν στον αστυνομικό που πίεζε τον Φλόουντ στο δρόμο επί 9' ισχυριζόμενος στο δικαστήριο ότι «ο ύποπτος αντιστεκόταν». Το πολύ ενδιαφέρον είναι ότι το Δικαστήριο καταλόγισε βαρύτερες ποινικές ευθύνες στους άλλους 3 αστυνομικούς, και βαριές ποινές, οι οποίοι δεν έκαναν απολύτως τίποτα, ακριβώς επειδή δεν έκαναν απολύτως τίποτα, δηλαδή αφενός να διακόψουν τη δράση του συναδέλφου τους και αφετέρου για να παράσχουν ιατρική βοήθεια στον Φλόουντ. Ξέρετε ποιός ήταν ο υπερασπιστικός τους ισχυρισμός; Ότι δεν μπορούσαν ούτε να γνωρίζουν ούτε να εκτιμήσουν την κατάσταση της υγείας του.

Με δεδομένες συνεπώς όλες τις ανωτέρω επισημάνσεις και διαπιστώσεις, δεν αντιλαμβάνομαι την εισαγγελική πρόταση όταν λέει ότι «οι αστυνομικοί δεν γνώριζαν ούτε μπορούσαν γνωρίζουν για την ψυχική κατάσταση του θανόντος ή την κατάσταση της υγείας του».

Κυρία Πρόεδρε, δεν μπορούμε διαρκώς να υποτιμάμε τα αστυνομικά όργανα και να τα υποβιβάζουμε σε μια θέση άβουλων υποκειμένων που δρουν χωρίς να σκέφτονται, χωρίς να κρίνουν, χωρίς να σταθμίζουν, χωρίς να αξιολογούν και μάλιστα να εμπεδώνουμε τη θέση ότι δεν έχουμε καν τέτοια αξίωση από αυτούς.

Δεν είναι ούτε παιδιά, ούτε σε κάποια νοσηρή διατάραξη των λειτουργιών τους για να μην τους αναγνωρίζουμε και να μην τους καταλογίζουμε ποτέ καμία ευθύνη. Δεν νοείται αστυνομία σε ένα κράτος δικαίου, η οποία να μην λογοδοτεί ποτέ και σε κανέναν. Και δεν νοείται εξαίρεση από την συνταγματικά κατοχυρωμένη ισότητα απέναντι στο νόμο μιας κατηγορίας προσώπων, και μάλιστα αυτής που ασκούν έννομη βία.

Έρχομαι λοιπόν στον κανόνα δικαίου:

Πιστεύω ότι από την ακροαματική διαδικασία, και σταχυολόγησα κάποια κρίσιμα στοιχεία και αποδείξεις επιβεβαιώθηκε πλήρως τουλάχιστον το βούλευμα όσο αφορά την υπαγωγή στο αδίκημα θανατηφόρας σωματικής βλάβης.

Το αδίκημα αυτό στοιχειοθετείται ακόμα κι αν η σωματική βλάβη δεν ήταν καθεαυτή θανατηφόρα, αν όμως αυτή ήταν η αιτία περαιτέρω δυσμενούς εξέλιξης και θανάτου του θύματος, με την προϋπόθεση ότι μπορεί να αποδοθεί σε αμέλειά του. Χρήζει δε ιδιαίτερης προσοχής ο αιτιώδης σύνδεσμος στις περιπτώσεις όπου το αποτέλεσμα φαίνεται να αποχωρίζεται από την πράξη της σωματικής βλάβης, είναι όμως συνέπιά της, αφού η ενέργεια ή παράλειψη του δράστη κινητοποίησε ή επέτεινε όπως εν προκειμένω την αιτιώδη διαδρομή, και γενικά, όταν το

αποτέλεσμα οφείλεται στον ειδικό κίνδυνο της διακινδύνευσης που ενυπάρχει στην πράξη της σωματικής βλάβης με τις συνθήκες που τελείται.

Αναφορικά δε με τη σωματική βλάβη, επιτρέψτε να σας διαβάσω ένα μικρό απόσπασμα από το Ποινικό Δίκαιο του Ν. Ανδρουλάκη, το οποίο νομίζω ότι απαντάει και στον προβληματισμό που θα έχετε, σχετικά με το τί σημαίνει να μην αποτυπώνεται πάνω στο σώμα, άρα και στα ιατροδικαστικά ευρήματα, η επενέργεια του δράστη. Γράφει ο Ανδρουλάκης: «Η σωματική βλάβη, ως έγκλημα γειτνιάζον άμεσα, πραγματικά και αξιολογικά προς την ανθρωποκτονία, δεν δύναται να εξαντλείται στην επενέργεια επί της επιφάνειας απλώς του ανθρωπίνου σώματος, αλλά εισχωρεί στην ‘όπισθεν’ αυτής κείμενη ουσία της φυσικής ανθρώπινης ύπαρξης. Όπισθεν δε της επιφάνειας του ανθρωπίνου σώματος, βρίσκεται η υγεία, η οποία και συνιστά όντως το αληθές και μόνο νομικό αντικείμενο (έννομο αγαθό) της σωματικής βλάβης. Η υγεία δεν είναι απλώς κάποια πραγματική κατάσταση αδιάταρακτης συλλειτουργίας των απλών οργάνων, αλλά από μόνη της αξία, το ύψιστο των αγαθών μετά τη ζωή. Ο,τι αντιβαίνει συνεπώς το πλέγμα κανόνων που κατατείνουν στη διασφάλιση της υγείας, την βλάπτουν».

Ως εκ τούτου, είτε αποτυπώνονται στην ιατροδικαστική έκθεση είτε όχι οι επενέργειες επί του σώματος του θανόντος, η πίεση την οποία δέχτηκε, τα τραβήγματα, το σύρσιμο πάνω στο πεζοδρόμιο, η πρηνηδόν θέση και η καθήλωση μπρούμυτα ενός σοβαρά τραυματία που δεν μπορούσε να αναπνεύσει, όλα αυτά τα στοιχεία, δεν μπορείτε να τα αξιολογήσετε ως ποινικά αδιάφορα γιατί συνέβαλαν στο θάνατο του θανόντος, επιτείνοντας την υποξία του και επιτείνοντας την θανάτωσή του η οποία και πράγματι επήλθε.

Σε κάθε περίπτωση κα Πρόεδρε, ακόμα και εάν το Δικαστήριο Σας δεν κρίνει ότι τελέστηκε το αδίκημα της θανατηφόρας σωματικής βλάβης, θα πρέπει να αναγνωρίσει ότι τελέστηκε αυτό της επικίνδυνης σωματικής βλάβης: Για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος θεμελιώδη σημασία έχει ο επικίνδυνος τρόπος τέλεσης της σωματικής βλάβης, που είναι ζήτημα πραγματικό και αντικειμενικό, καθώς είναι έγκλημα συγκεκριμένης διακινδύνευσης. Αυτό που αξιολογείται είναι όχι το επελθόν αποτέλεσμα αλλά ο τρόπος επενέργειας και οι συνολικές περιστάσεις.

Επισημαίνω ότι σωματική κάκωση είναι και ανάρμοστη μεταχείριση που βλάπτει τη σωματική ευεξία ή ακεραιότητα, βλάβη δε της υγείας είναι η πρόκληση ή επίταση μιας ακόμη και παροδικής παθολογικής κατάστασης, νοείται δε ως βλάβη της υγείας ακόμα και η πνευματική ή ψυχική, καθώς και η διατήρηση ή επιδείνωση των πόνων.

Ο δόλος περιλαμβάνει γνώση και θέληση πρόκλησης σωματικής βλάβης ή κάκωσης της υγείας και των περιστάσεων από τις οποίες αντικειμενικά προκύπτει κίνδυνος ζωής, δηλαδή στον δόλο περιλαμβάνεται και η πιθανότητα επέλευσης του αποτελέσματος, δηλαδή η γνώση της αφηρημένης δυνατότητας κινδύνου ζωής, αρκεί δε και ο ενδεχόμενος δόλος. Φρονώ συνεπώς ότι είτε με τη μορφή της θανατηφόρας σωματικής βλάβης είτε της επικίνδυνης, θα πρέπει να κρίνετε ποινικά υπόλογους τους κατηγορούμενους αστυνομικούς και να τους καταδικάσετε. Με βάση το αποδεικτικό υλικό που έχετε στα χέρια σας και τον κανόνα της ηθικής απόδειξης, δεν μπορείτε παρά να κρίνετε ότι η σύλληψη και χειροπέδηση του Ζαχαρία Κωστόπουλου και ο τρόπος που η αστυνομία μεταχειρίστηκε τον ήδη βαριά τραυματία όταν τον έθεσε υπό την εξουσία της επέτεινε

τον κίνδυνο θανάτου του, συνιστούσε άσκοπη και δυσανάλογη βία, και ως εκ τούτου συνιστά ποινικά κολάσιμη πράξη.

Κυρία πρόεδρε, κλείνω. Η οικογένεια του Ζαχαρία Κωστόπουλου δεν πήγε να πάρει εκδίκηση αλλά απευθύνθηκε σε εσάς που είστε ο φυσικός της δικαστής και με τρομερή αξιοπρέπεια υπέμεινε όλα αυτά χρόνια εντός και εκτός της αίθουσας τις πολλαπλές δολοφονίες του παιδιού και αδερφού της. Οι αποφάσεις των δικαστηρίων, ιδίως σε εμβληματικές υποθέσεις σαν αυτήν, εγγράφονται στην κοινωνική συνείδηση με τρόπο μοναδικό και βάζουν τη σφραγίδα τους με τρόπο ανεξίτηλο. Με την απόφασή σας δεν θα ρυθμίσετε απλώς μια κατάσταση, αλλά θα δώσετε θέλοντας και μη ένα σήμα, ένα μήνυμα που θα παράξει πολλαπλά αποτελέσματα μέσα στο κοινωνικό σύνολο.

Και το σήμα που πρέπει να δώσει το Δικαστήριό Σας είναι ότι δεν υπάρχει ανοχή στην αστυνομική βία, δεν υπάρχει ανοχή απέναντι στη βαριά αντικοινωνική βία. Η ελληνική κοινωνία και ελληνική Πολιτεία έχει πληρώσει βαρύ τίμημα από την αδράνεια του κρατικού μηχανισμού να επέμβει εγκαίρως και να τιμωρήσει χωρίς αμφιταλαντεύσεις και υποσημειώσεις πράξεις βίας και αναφέρομαι στην ΧΑ. Δεν μπορούμε να κάνουμε συνέχεια το ίδιο λάθος, κα πρόεδρε.

Το μήνυμά σας πρέπει να είναι ότι η δικαστική εξουσία είναι πράγματι ο εγγυητής και η ασπίδα προστασίας της αξιοπρέπειας των ανθρώπων, και των θεμελιωδών τους δικαιωμάτων. Το σήμα σας, το μήνυμά σας πρέπει να είναι η ασφάλεια. Και δεν υπάρχει ασφάλεια χωρίς δικαιοσύνη, δεν υπάρχει ασφάλεια με ατιμωρησία, δεν υπάρχει ασφάλεια αν ανα πάσα στιγμή είμαστε εκτεθειμένοι στο προσωπικό, κοινωνικό, πολιτικό ή ρατσιστικό ή το κοινωνικό μένος του καθενός. Δε χρειάζεται να χαριστείτε, δεν υπάρχει λόγος να χαριστείτε. Ή θα λειτουργήσετε λοιπόν ως δικλείδα ασφαλείας, όριο και τείχος στις πάσης φύσεως αυθαιρεσίες, όπως είναι ο ρόλος σας στην οργανωμένη Πολιτεία, ή θα είναι σαν να ροκανίζετε την ίδια την καρέκλα που κάθεστε. Παραφράζοντας τον Χανς Κέλσεν στο εξαιρετικό του βιβλίο του «Τί είναι δικαιοσύνη», η δικαιοσύνη, όπως και η δημοκρατία, δεν μπορεί να υπερασπιστεί τον εαυτό της παραιτούμενη από αυτόν.

Με την απόφασή σας θα γράψετε ιστορία, το ερώτημα είναι ποιά ιστορία θέλετε να γράψετε.

Πρ: Θέλετε να συνεχίσετε ή να διακόψουμε λίγο; 5-10 λεπτά.

Η έδρα διέκοψε στις 10:20.

Η διαδικασία συνεχίζεται στις 10:38 με την αγόρευση της συνηγόρου υποστήριξης κατηγορίας, Άννυς Παπαρρούσου.

Άννυ Παπαρρούσου

Προφανώς με βρίσκει απολύτως σύμφωνη η εξαιρετική αγόρευση της κας Παπαπαντολέων, θα προσπαθήσω να μη σας κουράσω.

Σε αυτή τη δίκη είναι πολύ σημαντικό ότι είχαμε καταγραφή των πρακτικών και μπορείτε να ανατρέξετε στα επιμέρους σημεία με τους σχολιασμούς που έχουμε κάνει και αποδίδουν αρκετά περιεκτικά, σαφώς, τη θέση της υπεράσπισης.

Είναι μια πολύ σημαντική δίκη, μια πολύ σημαντική υπόθεση αυτή που έχετε να κρίνετε. Έχουμε κάνει έναν κύκλο, έχουμε ξεκινήσει από εκείνο το βίντεο που προβλήθηκε εκείνο το απόγευμα και απέδωσε την πραγματικότητα, γιατί μόνο έτσι έγινε γνωστή αρχικά η υπόθεση αυτή, και ξαναγυρίζουμε πάλι στα βασικά. Έχουμε κάνει ένα κύκλο, έχουμε εξετάσει όλες τις πιθανές λεπτομέρειες της ιστορίας αυτής, όλη τη δομή της και τους χαρακτήρες που εμφανίζονται σε αυτή.

Θέλω να σας υπενθυμίσω ότι εδώ έγινε μια τρομερή προσπάθεια, από την πλευρά της υπεράσπισης, αποδόμησης της πραγματικότητας, αντιστροφής των ρόλων και καλούμαστε να ξαναέρθουμε πάλι στη βασική αρχή που είναι αυτό που βλέπουμε και αυτό που έχουμε να επεξεργαστούμε, με όλα τα στοιχεία που προστέθηκαν κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας και που, κατά τη γνώμη μου, καταλήγουν στις ίδιες βασικές παραδοχές, αυτές που μας λένε τα μάτια μας.

Πρόκειται για ένα άγριο λιντσάρισμα, πρόκειται για μια εξαιρετική βιαιότητα η οποία επιδείχθηκε από τους κατηγορούμενους, σε έναν άνθρωπο ο οποίος δεν ήταν βίαιος, ο οποίος δεν μπορούσε να επιτεθεί σε κανέναν, ο οποίος εγκλωβίστηκε σε ένα κοσμηματοπωλείο της οδού Γλάδστωνος, χωρίς να ξέρουμε γιατί, χωρίς, παρά τα όσα αποκαλύφθηκαν από την ακροαματική διαδικασία και όλα όσα ειπώθηκαν από τους μάρτυρες που κατέθεσαν, να μπορούμε να μάθουμε την αλήθεια γιατί μπήκε εκεί. Έχουμε τη μισή ιστορία, δεν γνωρίζουμε τους λόγους, αλλά έχουμε την ιστορία, η οποία είναι αρκετή για να μπορέσετε να εξαγάγετε συμπεράσματα και να οδηγηθείτε σε μια δίκαιη απόφαση. Και η απόφαση σας αυτή θα είναι ιστορική, θα κρίνει για πολλά ζητήματα που έχουν σχέση με τον κοινωνικό κανιβαλισμό, και είναι ένα θέμα το αν θα θέσει ένα ανάχωμα σε αυτές τις συμπεριφορές, γιατί ξέρετε ότι οι αποφάσεις των δικαστηρίων έχουν και έναν παιδαγωγικό χαρακτήρα. Εκδίδονται στο όνομα του ελληνικού λαού, και έχουν μια σημασία, μια αυταξία για τον τρόπο με τον οποίο αυτές ενσωματώνονται και παράγουν αποτελέσματα μέσα στην ίδια την κοινωνία.

Θέλω να πω για την εισαγγελική πρόταση ότι ο κ. εισαγγελέας προχώρησε σε αρκετά ορθές παραδοχές σε ορισμένα ζητήματα και έχουμε πει τα ζητήματα που διαφωνούμε.

Βασικό αίτημα της υπεράσπισης και της οικογένειας από την αρχή αυτής της διαδικασίας ήταν το αυτονόητο: Να αποδοθεί η ορθή κατηγορία. Δεν μπορεί να έχεις αυτά τα περιστατικά που από τη θέαση τους και μόνο προδίδουν τις πραγματικές προθέσεις των κατηγορουμένων και να θέτεις μια κατηγορία, κακουργηματικού επιπέδου μεν, αλλά πολύ ελαφρύτερη, και αναντίστοιχη με τα πραγματικά δεδομένα, τα νομοτυπικά χαρακτηριστικά τα οποία περιλαμβάνει η κάθε κατηγορία. Εμείς ζητούσαμε από την αρχή η κατηγορία να μετατραπεί, επιτρεπτά, σε ανθρωποκτονία με ενδεχόμενο δόλο. Η κατηγορία που τέθηκε ήταν θανατηφόρα σωματική βλάβη, και όπως πολύ σωστά ανέλυσε η κυρία Παπαπαντολέων, είναι πολύ δύσκολο το ζήτημα να διακρίνεις όταν έχεις σαν αποτέλεσμα έναν θάνατο. Πώς θα ξέρεις αν ο δράστης επεδίωκε το θάνατο ή ήταν ένα αποτέλεσμα που δεν το επιθυμούσε; Και πράγματι εδώ η νομολογία εφαρμόζει για τη διάγνωση των κινήτρων ορισμένους ενδείκτες.

Και έχουμε δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες έχουν δώσει μια απάντηση στο ζήτημα αυτό. Μια χαρακτηριστική είναι η υπ. αρ. 788/20 του Ζ' ποινικού τμήματος του Αρείου Πάγου που πραγματεύεται μια υπόθεση όπου ο δράστης χτύπησε άσχημα με ένα ξύλο το θύμα, και με έναν άγριο τρόπο, και με διάφορα περιστατικά εν τω μεταξύ, αλλά τελικά το δικαστήριο καταλήγει στην

κρίση ότι δεν είχε ανθρωποκτόνο πρόθεση ο δράστης. Αλλά γιατί; Γιατί προσπάθησε με μεταγενέστερες ενέργειες του να εμποδίσει τον θάνατο. Δηλαδή κάλεσε το ΕΚΑΒ, του έριξε νερό, κάλεσε τους δικούς του.

Επομένως από τα δεδομένα αυτά που αναλύει ο Άρειος Πάγος, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι με τις μεταγενέστερες ενέργειες του ο κατηγορούμενος δεν αποδέχτηκε το αποτέλεσμα του θανάτου, αλλά ήθελε με κάθε τρόπο να άρει το αποτέλεσμα των ενεργειών. Εδώ καταδικάζεται για βαριά σκοπούμενη βλάβη, με την παράγραφο 2 δηλαδή του 311 του ΠΚ. Με τη διαπίστωση ότι ο κατηγορούμενος δεν ήθελε το θύμα να θανατωθεί, δεν επιθυμούσε να πεθάνει. Επιθυμούσε, και γι' αυτό καταδικάστηκε, τη βαριά σωματική του βλάβη.

Σκεφτείτε το αυτό σε σχέση με τη δική μας την υπόθεση. Οι κατηγορούμενοι με κανένα τρόπο δεν προσπάθησαν να άρουν τις συνέπειες των πράξεών τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο κοσμηματοπώλης σκούπιζε το κατάστημα, παραπλανούσε τις αρχές, έδινε συνεντεύξεις στην τηλεόραση αποκρύπτοντας την πραγματικότητα. Ο δε έτερος κατηγορούμενος, ο μεσίτης, έγραφε στο Twitter, σχολίαζε αυτά που έγιναν κατά το διάστημα που ήταν ασύλληπτος. Δεν έδωσαν καμία βοήθεια στις Αρχές, απέκρυπταν τα πραγματικά περιστατικά και προφανώς δεν έκαναν καμία προσπάθεια να άρουν τις συνέπειες των πράξεων τους.

Χαρακτηριστική υπόθεση εδώ, έτσι κάπως ανάλογη με αυτή που δικάζετε σήμερα, είναι του Χέντερσον. Ήταν ένας αλλοδαπός, ένας ξένος, ένας τουρίστας, που εδάρη ανηλεώς λόγω μιας παρεξήγησης σε ένα μπαρ της Ζακύνθου, από κόσμο, από διάφορους δράστες που βγήκαν έξω και υποτίθεται ότι είχε γίνει μια παρεξήγηση. Τον σκότωσαν και αυτόν στο ξύλο κυριολεκτικά. Εδώ η κατηγορία ήταν εξαρχής ανθρωποκτονία από πρόθεση. Καταδικάστηκαν για βαριά σκοπούμενη σωματική βλάβη, όμως ο εισαγγελέας αμέσως μόλις είδε την υπόθεση έκανε έφεση με το εξής σκεπτικό, όπως δημοσιεύτηκε στον Τύπο: «Προέκυψε ότι το θύμα υπέστη έναν ανηλεή ξυλοδαρμό που προσομοιάζει με το λεγόμενο λιντσάρισμα. Στο τέλος της καταδίωξης, αν κατάφερνε να ξεφύγει, ήταν με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο θα ήταν νεκρός' υπογραμμίζει ο εισαγγελικός λειτουργός κάνοντας λόγο για 'προδιαγεγραμμένο τέλος'».

Μάλιστα, επισημαίνει, «αν οι δράστες ήθελαν μόνο την τιμωρία του 23χρονου όπως υποστηρίζουν, δεν θα τον χτυπούσαν στο κεφάλι. Σύμφωνα με την ιατροδικαστική έκθεση της νεκροψίας-νεκροτομής, και την κατάθεση της ιατροδικαστού Αγγ. Τσιόλα στο ακροατήριο, αποτελεί ιδιαίτερα κρίσιμο γεγονός ότι ο στόχος σχεδόν όλων των χτυπημάτων που κατάφεραν στον Χέντερσον οι κατηγορούμενοι, ήταν στο κεφάλι. Όταν δε στοχοποιείται η συγκεκριμένη περιοχή της κεφαλής, είναι πέραν πάσης αμφιβολίας σαφές ότι μπορεί να επέλθει ο θάνατος από τα συγκεκριμένα πλήγματα. Συνεπώς όταν ο δράστης καταφέρει τα χτυπήματα του στα συγκεκριμένα σημεία που κατεύθυναν τα χτυπήματα τους οι κατηγορούμενοι τότε είναι απολύτως σαφές ότι επιδιώκει να προκαλέσει με αυτά το θάνατο». Επίσης ο εισαγγελέας δεν παραλείπει να αναφερθεί και στη στάση των κατηγορουμένων μετά τον ξυλοδαρμό του άτυχου τουρίστα: «Ο ανθρωποκτόνος σκοπός τους διαφαίνεται και από την ακολουθείσα του ξυλοδαρμού συμπεριφορά τους, αφού εγκατέλειψαν το θύμα αιμόφυρτο και έφυγαν, αδιαφορώντας για το τι είχε συμβεί, με κρύο αίμα, χωρίς κανείς από αυτούς να ενδιαφερθεί για την περαιτέρω πορεία της υγείας του». Η δίκη αυτή διεξάγεται ενώπιον του Μεικτού Ορκωτού Εφετείου σε δεύτερο βαθμό και δεν έχουμε ακόμη απόφαση.

Και θα ήθελα να συμπληρώσω ότι η μεταβολή της κατηγορίας είναι απολύτως εφικτή από το δικαστήριο σας, γιατί δεν υπάρχει ανεπίτρεπτη μεταβολή της κατηγορίας όταν προσδιορίζονται με περισσότερη ακρίβεια και σαφήνεια τα πραγματικά περιστατικά, τα στοιχεία του εγκλήματος ή όταν βελτιώνεται κάποιο στοιχείο. Αυτό είναι πιο τεχνικό ζήτημα και θα το εξηγήσει η κα πρόεδρος στους ενόρκους.

Περαιτέρω, σε σχέση με το ρατσιστικό κίνητρο. Τι είναι αυτό το ρατσιστικό κίνητρο που η εισαγγελέας του Α.Π. Ξένη Δημητρίου ζήτησε να διερευνηθεί; Περιγράφεται στο άρθρο 82α του ΠΚ. «Εάν έχει τελεστεί έγκλημα κατά παθόντος, η επιλογή του οποίου έγινε λόγω των χαρακτηριστικών φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκείας, αναπηρίας, γενετήσιου προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, το πλαίσιο ποινής διαμορφώνεται ως εξής: α) Στην περίπτωση πλημμελήματος, που τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος, το ελάχιστο όριο της ποινής αυξάνεται κατά έξι μήνες».

Στις λοιπές περιπτώσεις πλημμελημάτων, το ελάχιστο όριο αυτής αυξάνεται κατά ένα έτος και στην περίπτωση κακουργήματος το ελάχιστο όριο ποινής αυξάνεται κατά δύο έτη.

Έχουμε εδώ πέρα ένα έγκλημα με ρατσιστικά χαρακτηριστικά; Γιατί τόσο μίσος κατά του Ζαχαρία Κωστόπουλου; Γιατί τέτοια οργή; Και αυτά είναι πραγματικές συνθήκες τις οποίες διαπίστωσαν και κατέθεσαν ενώπιον του δικαστηρίου σας όλοι οι μάρτυρες. Και πιο συγκεκριμένα:

Ο μάρτυρας Κ.Α., αυτός ο μάρτυρας ο οποίος καθόταν στον ΒΕΝΕΤΗ, στο κατάστημα το οποίο προσπάθησε να μπει ο Κωστόπουλος στην αρχή και τον απέτρεψε ο άνδρας με το κίτρινο μπλουζάκι. Είδε τον Ζαχαρία Κωστόπουλο ταραγμένο έξω από τον «Βενέτη» με άλλα τρία άτομα. Ύστερα από λίγο άκουσε σπάσιμο τζαμαρίας και βγήκε έξω, είδε από απόσταση 10 έως 15 μέτρων το θύμα στο πεζοδρόμιο, στην τελευταία προσπάθεια του να ξεφύγει και την ακινητοποίηση του από τους αστυνομικούς, οι οποίοι τον πάτησαν με το βάρος τους, ενώ ο Ζακ Κωστόπουλος φαινόταν ακίνητος. Ο μάρτυρας πρόσθεσε ότι μετά το τέλος των γεγονότων οι αστυνομικοί ζήτησαν οινόπνευμα και ένα από αυτούς είπε τη λέξη «πουσταράς ή πούστης ή κάτι τέτοιο». Επίσης κατέθεσε ότι τον εξύβρισαν.

Η μάρτυρας Τοσονίδου σε ερώτηση «τι περιπτώσεις ασθενών έχετε δει να φτάνουν στο νοσοκομείο χειροπεδημένοι;» η απάντηση ήταν «συνήθως είναι μετανάστες και τοξικοεξαρτημένοι. Ο λόγος που θεωρήσαμε ότι πρέπει να βρισκόμαστε εδώ είναι γιατί η εκτελεστική γραμματεία της ΟΕΝΓΕ είδε τη συμπεριφορά των αστυνομικών και αυτό που είδαμε στο βίντεο είναι αυτό που ζούμε κάθε μέρα στη δουλειά μας, δηλαδή είδαμε στερεοτυπική συμπεριφορά, είδαμε ρατσιστική συμπεριφορά».

Ο μάρτυρας Τ. κατέθεσε: «Είδα ένα ασυγκράτητο μίσος, μια οργή. Δεν ξέρω αν υπήρχε κάτι προσωπικό, αλλά υπήρχε πολύ μίσος».

Ο μάρτυρας Χριστόπουλος: «το έγκλημα αυτό στα δικά μου μάτια είναι η επιτομή του ρατσιστικού εγκλήματος, στο οποίο ο δράστης στρέφεται εναντίον του θύματος όχι επειδή έχει προηγούμενα, αλλά γιατί για κάποιο λόγο οι ιδιότητες που έχει το θύμα συμπυκνώνουν για το δράστη όλα αυτά που αποστρέφεται».

Η κα. Λ.Δ., συνταξιούχος αστυνομικός: «Ήθελαν να τον τιμωρήσουν».

Οι μαρτυρες Μαρία Λούκα και Λουκάς Σταμέλλος αναφέρονται στην εξωτερική εμφάνιση του Ζακ και λένε ότι ήταν εμφανώς ομοφυλόφιλος.

Με βάση την εισαγγελική πρόταση την οποία θα επαναλάβω ως προς ένα σκέλος, λέει ο κύριος εισαγγελέας «θα πρέπει να επισημανθεί ότι η δράση των κατηγορουμένων δεν είναι κοινωνικά αποδεκτή και ενέχει στοιχεία τιμωρητικής». Σε ένα άλλο σημείο λέει «θα πρέπει να επισημάνουμε ότι οι κατηγορούμενοι γνώριζαν ότι δεν είχε αφαιρέσει κοσμήματα, ότι είχε υποστεί τραυματισμούς, ότι βρισκόταν σε μια δυνητικά επικίνδυνη κατάσταση για την υγεία του. Γνώριζαν ότι δεν ήταν επικίνδυνος, γνώριζαν ότι δεν αποτελούσε απειλή. Ο Κωστόπουλος ουδέποτε επιτέθηκε σε κάποιον από τους κατηγορούμενους, αντιθέτως προέκυψε ότι οι κατηγορούμενοι εκμεταλλευόμενοι την αδυναμία του θύματος τον έπληξαν». Αυτή η τιμωρητική διάθεση είναι που πρέπει να αναλύσουμε. Κατά ένα σκέλος πηγαίνει στην ανθρωποκτονία από πρόθεση με ενδεχόμενο δόλο κατά μια άλλη ανάγνωση συγκροτεί ακριβώς αυτό το ρατσιστικό κίνητρο.

Από τη στιγμή που σύμφωνα με την εισαγγελική πρόταση, και εμείς εκεί συμφωνούμε, οι δράστες γνώριζαν ότι ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος δεν ήταν εκεί με σκοπό να ληστέψει, έτσι όπως μεταδόθηκε στην αρχή, αυτή η ασυγκράτητη οργή αυτό το απύθμενο μίσος που εκδηλώθηκε, έχει μια άλλη βάση, ξεκινάει από κάπου αλλού. Είναι αυτό που λέει ο κ. Χριστόπουλος, ότι «στερεοτυπικά προσεγγίζουν το θύμα, είναι ένα πρεζόνι, ένας μετανάστης, ένας κλέφτης, μια αδερφή». Αυτή η βία, αυτή η οργή, και αυτό το μίσος, κατά τη γνώμη μου προερχόταν από μια τέτοιοι τύπου θεώρηση που είχαν οι κατηγορούμενοι, και όλοι οι κατηγορούμενοι ως προς το θύμα, τον Ζαχαρία Κωστόπουλο.

Αυτά αποδεικνύονται και από τις αναρτήσεις του δεύτερου κατηγορούμενου, του μεσίτη, αναρτήσεις που έγιναν και με το όνομά του, όπου αναφέρεται στη Βουλή με τον χαρακτηρισμό «πουσταριά», επιχαιρεί για τον τραυματισμό του Δημήτρη Μπουτάρη όταν τον χτύπησαν και λέει «έτσι γαμάνε οι Πόντιοι». Περιστατικά τα οποία μαρτυρούν μια ομοφοβική συγκρότηση και μια συγκεκριμένη κατεύθυνση ζωής. Στο άλλο Twitter που πλέον έχει αποκηρύξει, υπάρχουν πιο σαφείς αναφορές, οι οποίες ταυτίζονται και με ένα ψυχογράφημα που μπορέσαμε να κάνουμε και από την απολογία του ενώπιον του δικαστηρίου σας.

Διαφωνούμε με την πρόταση του κυρίου εισαγγελέα να απαλλαγούν οι αστυνομικοί. Θα αποτελέσει μια τέτοια απόφαση μια διαιώνιση της ατιμωρησίας σε μια τέτοια υπόθεση όπου γνωρίζουμε ακριβώς τι έκανε ο καθένας από τους κατηγορούμενους.

Εδώ λιγάκι θα επαναληφθώ σε σχέση με όσα ορθά είπε η συνάδελφός μου και θα αναφερθώ στην πορισματική έκθεση:

Είπαμε, ο ένας αστυνομικός ήταν ΣΥΡΙΖΑ και αυτό είναι κάποιο χαρακτηριστικό που εμποδίζει την ορθή κρίση του. Αυτό ειπώθηκε εδώ. Ο άλλος αστυνομικός ο οποίος έκρινε ορθά και συμπεριλαμβάνεται η κρίση του μέσα στην έκθεση, είναι ο κ. Αντωνιάδης. Αυτός φαίνεται είναι καλός αστυνομικός, τα λέει καλά σύμφωνα με την υπεράσπιση. Λέει ο κ. Αντωνιάδης: «Ως προς τη διαφύλαξη της σωματικής υγείας του ακινητοποιημένου, και δεδομένων των συνθηκών και του ελαχίστου χρονικού διαστήματος που μεσολάβησε από τον αφοπλισμό μέχρι τη χειροπέδηση, δεν υπήρξε από τους αστυνομικούς η δυνατότητα εκτίμησης της σωματικής υγείας του συλληφθέντος.

Όλοι οι αστυνομικοί καταθέτουν ότι όταν έφτασαν στο σημείο είδαν έναν τραυματία. Από το οπτικό υλικό βλέπουμε ότι ήταν αιμόφυρτος και έφερε τραύματα στο κεφάλι». Επίσης ο κ. Αντωνιάδης δεν μπαίνει στον κόπο να μιλήσει για αντίσταση, αυτό είναι δεδομένο.

Ο κ. Ρουσάκος κατηγορείται ότι δεν διατήρησε το χώρο ανέπαφο και αυτή είναι μια παθογένεια αυτής της δικογραφίας. Το έχουμε ξαναπεί, ότι άλλη δικογραφία θα είχαμε αν δεν είχε κυκλοφορήσει το βίντεο και άλλη έχουμε τώρα. Υπήρχε μία πλήρης συγκάλυψη και μια αδιαφορία της Αστυνομίας για τη συλλογή στοιχείων σε πρώτο στάδιο. Επρόκειτο για έναν άνθρωπο με τον οποίο η Αστυνομία δεν ήθελε να ασχοληθεί με το θάνατο του. Άρα λοιπόν, δεν υπήρχε μεγάλη σπουδή στο να κάνει αυτά που συνήθως κάνει, που συνήθως πράττει όταν έχουμε ένα τέτοιο περιστατικό. Ο κ. Ρουσάκος λοιπόν, κατηγορείται ότι «δεν διατήρησε το χώρο ανέπαφο» και ότι «τον έπληξε [τον Ζαχαρία Κωστόπουλο] με λάκτισμα».

Ο Αλεξανδρής ότι «κατά τη διαδικασία ακινητοποίησης και ενώ βρισκόταν αιμόφυρτος ο Κωστόπουλος στο έδαφος, πάτησε πιεστικά και παρατεταμένα την κλείδωση του δεξιού ποδιού μέχρι τη δέσμευσή του, της ενεργείας του αυτής, μη ούσας απαιτούμενης, δεδομένου ότι ο δράστης ήταν ήδη αδρανοποιημένος, προκαλώντας του σωματική βλάβη. Επιπλέον ως πρώτος προστρέξας στο συμβάν αστυνομικός, δεν μερίμνησε για την διαφύλαξη του χώρου».

Ο Σεφέρης ότι «τον λάκτισε με το δεξί του πόδι στο ύψος του γλουτού του, της ενεργείας του αυτής μη ούσας απαιτούμενης, δεδομένου ότι ο δράστης ήταν ήδη αδρανοποιημένος προκαλώντας του σωματική βλάβη». Ο Τσομπάνης ότι «έπληξε το χέρι του, πατώντας το πιεστικά και παρατεταμένα, της ενεργείας του αυτής μη ούσας απαιτούμενης, δεδομένου ότι ο δράστης ήταν ήδη αδρανοποιημένος, προκαλώντας του σωματική βλάβη η οποία σε συνδυασμό με τα πολλά και διάσπαρτα τραύματα που οφείλονταν στη συγκλίνουσα συμπεριφορά τόσο της δικής του, όσο και των συγκατηγορουμένων, και τη στρεσογόνο κατάσταση στην οποία περιήλθε για να αντιμετωπίσει τα τραύματα του και είχε ως αποτέλεσμα να προκληθούν οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις του μυοκαρδίου, οι οποίες συνδέονται αιτιωδώς οδήγησαν στο θάνατο».

Και παρατίθενται οι παραβάσεις των άρθρων που έχουν τελέσει. Στο πόρισμα και στη σελ. 22 αναφέρεται ότι «η προσπάθεια δέσμευσης του φερόμενου ως δράστη προκειμένου να εξουδετερωθεί γίνεται με άσκοπη βία προσβάλλοντας την προσωπικότητα του. Τα τελεσθέντα πειθαρχικά παραπτώματα προκάλεσαν δημόσιο σκάνδαλο αφού υπήρξαν στον Τύπο σχετικά με την υπόθεση δημοσιεύματα, τα οποία έπληξαν σοβαρά το κύρος της ΕΛ.ΑΣ.».

Αυτά υπογράφονται από τους κυρίους Μακρόπουλο Κωνσταντίνο, ταξίαρχο. Συμφωνεί ο διευθυντής της Διεύθυνσης Αστυνομίας Αθηνών, ταξίαρχος, Αθανάσιος Κοκαλάκης και την παραπομπή επίσης προτείνει και ο κ. Ανδρέας Βασιλόπουλος, υποστράτηγος, γενικός Αστυνομικός Διευθυντής συμφωνεί και τους κρίνει πειθαρχικά ελεγκτέους με το ερώτημα της επιβολής της ανώτερης πειθαρχικής ποινής, δηλαδή της απόταξης.

Από το απόσπασμα των απομαγνητοφωνημένων συνομιλιών μεταξύ εκφωνητή και εμπλεκόμενων σταθμών, έχουμε τα εξής:

Συνομιλίες ομάδας Ζ: «Ψυχραιμία και χωρίς περιττές ενέργειες», Ζ105: «Κέντρο, για να γνωρίζετε, το άτομο πιθανόν μετά θα πάει και νοσοκομείο. είναι βαριά τραυματισμένο, το άτομο είναι κρατούμενος». Συνομιλία ομάδας ΔΙΑΣ 5012: «Για να γνωρίζετε, έχουν τρέξει αίματα πάνω του».

Από τα δεδομένα αυτά, καταλαβαίνουμε ότι ο κ. Αντωνιάδης στην πορισματική του έκθεση, επισημαίνει ότι ήταν μικρός ο χρόνος και δεν είχαν καταλάβει την κατάσταση στην οποία βρισκόταν ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος. Από αυτά τα δεδομένα όμως, έστω και αν πιστέψουμε για κάποιο λόγο ότι οι αστυνομικοί δε βλέπουν μπροστά τους, και δεν καταλαβαίνουν, έστω και αν το πιστέψουμε αυτό, έχουμε τις καταγεγραμμένες συνομιλίες από όπου προκύπτει η απόλυτη γνώση της κατάστασης της υγείας του Ζαχαρία Κωστόπουλου.

Έχει εκδοθεί και ένα βούλευμα, κα. πρόεδρε. Το βούλευμα αυτό, είναι αυτό που κρίνει την ευθύνη του ΕΚΑΒίτη και των λοιπών αστυνομικών μετά από μήνυση μας, η οποία απορρίφθηκε με διάταξη του εισαγγελέα μετά από προσφυγή μας η οποία έγινε δεκτή από την εισαγγελέα Εφετών. Εξετάστηκε αυτή η υπόθεση εκ νέου και εν τέλει εκδόθηκε αυτό το βούλευμα. Να σας πω τι κάνει αυτό το βούλευμα; Απαλλάσσει τους πέντε αστυνομικούς και απαλλάσσει και τον ΕΚΑΒίτη. Κανένας δεν έχει ευθύνη. Κανένας. Και έστω και αν διαφωνούμε εγώ πρέπει να σας παραθέσω τις παραδοχές που κάνει το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Αθηνών σε σχέση με αυτή ακριβώς την υπόθεση και με την ίδια δικογραφία.

Στη σελ 7. Κρίνει ότι «ως προς τους λοιπούς 5 αστυνομικούς προέκυψε ότι δεν είχαν ποινική ανάμειξη ούτε με τη μορφή της συνέργειας στην τελεσθείσα από τους συναδέλφους τους θανατηφόρα σωματική βλάβη». Εδώ, δηλαδή, θεωρεί δεδομένο το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Αθηνών ότι έχει τελεστεί η θανατηφόρα σωματική βλάβη.

Ως προς τον ΕΚΑΒίτη, στη σελ. 9 και 10 του βουλεύματος, θεωρεί ότι δεν έχει ευθύνη διότι πλέον ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος βρισκόταν στην ευθύνη των αστυνομικών. Και εδώ αισθανόμαστε μια έκπληξη. Εκτός από την εφαρμογή του εγχειριδίου αστυνομικής αυτοάμυνας, είχαν οι αστυνομικοί κάποια άλλη υποχρέωση; Φαίνεται ότι είχαν. Φαίνεται ότι αν κάποιος είναι κρατούμενος, πολλώ δε μάλλον αν είναι πληγωμένος σε τέτοιο βαθμό, αν είναι τόσο βαριά τραυματισμένος, η Αστυνομία εκτός από το να τον συλλάβει έχει την υποχρέωση και να τον προστατεύσει. Από πού πηγάζει αυτό; Από το αρ. 3 του Συντάγματος.

Έτσι, λοιπόν, απαλλάσσει τον ΕΚΑΒίτη το Σ. Πλημμ. Αθηνών και μεταθέτει όλη την ευθύνη στους εδώ κατηγορούμενους, θεωρώντας πλέον ότι ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος βρισκόταν υπό την ευθύνη των αστυνομικών. Έχει και ένα ενδιαφέρον σκεπτικό, να σας το διαβάσω: «Από τα ανωτέρω περιστατικά δεν προέκυψαν ενδείξεις σχετικά με την πλήρωση της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος, όπως αυτό αποδίδεται στον κατηγορούμενο – στον ΕΚΑΒίτη δηλαδή – δυνάμει του προαναφερόμενου κατηγορητηρίου. Ειδικότερα, στον κατηγορούμενο Τ.Ε. αποδίδονται συγκεκριμένες παραλείψεις, δια των οποίων φέρεται ότι τελέστηκε η πράξη. Ήτοι το ότι δεν προέβη σε επανεκτίμηση των ζωτικών λειτουργιών του Ζαχαρία Κωστόπουλου [...] αφετέρου ότι δεν έλυσε τα δεματικά με τα οποία τον είχαν δέσει οι αστυνομικοί, ώστε να προβεί σε καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση. Παραλείψεις που συντέλεσαν αιτιωδώς στο θάνατο του. Ωστόσο όπως προκύπτει από τα προαναφερόμενα πραγματικά περιστατικά που στηρίζονται στα αποδεικτικά στοιχεία της δικογραφίας – μιλάει για την ίδια δικογραφία, δεν έχει άλλη – οι παραλείψεις αυτές φαίνεται ότι έλαβαν χώρα κατά το χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση της δέσμευσης – σύλληψης του θύματος με την επίδυσή του από τους αστυνομικούς έως το χρόνο κατά τον οποίο ήρθε το ασθενοφόρο. Ήτοι από 14:55 έως 15:01, κατά τον οποίο ο κατηγορούμενος προχώρησε στις κάτωθι ενέργειες». Και αναφέρει τέλος πάντων τις ενέργειες που αναφέρει ότι

έκανε ο ΕΚΑΒίτης, τις οποίες αποτιμά ως ορθές. Και τελικά τον απαλλάσσει διότι «είχε προηγηθεί ανάληψη του περιστατικού από τους αστυνομικούς της ομάδας ΔΙ.ΑΣ., οι οποίοι είχαν προχωρήσει σε δέσμευση με σκοπό τη σύλληψη του θύματος, στη διαδικασία της οποίας δεν είχε τη δυνατότητα να παρέμβει ο κατηγορούμενος. Οι αστυνομικοί είχαν τοποθετήσει το θύμα πρηνηδόν και είχαν δέσει τα χέρια του με δεματικά, τα οποία εμπόδιζαν τη διαδικασία καρδιοαναπνευστικής αναζωογόνησης, και τη διαδικασία λήψης ζωτικών σημείων προκειμένου δε ο κατηγορούμενος να ενεργήσει τις πράξεις που φέρεται ότι παρέλειψε και για τις οποίες κατηγορείται. Έπρεπε προηγουμένως να λύσει τα δεματικά και να δέσει το θύμα σε ύπτια θέση. Δεν είχε τη δυνατότητα να λύσει τα δεματικά με τα μέσα που διέθετε, δεν κατέστη αυτό εξάλλου δυνατό ούτε στο πλήρωμα του ασθενοφόρου, ενώ για να τα λύσει θα έπρεπε να ζητήσει και να λάβει άδεια από τους αστυνομικούς οι οποίοι όμως μόλις είχαν ολοκληρώσει τη δέσμευση του θύματος με τον τρόπο αυτό».

Βλέπετε εδώ πως δυστυχώς, γιατί αυτό το βούλευμα εκδόθηκε μετά από διαδικασία που κινήσαμε εμείς, πως δυστυχώς τελικά κανείς δεν έχει ευθύνη. Πώς γίνεται τελικά να μην έχει κανείς ευθύνη; Πώς μπορεί κανένας να μην έχει ευθύνη σε ένα τέτοιο θάνατο; Παρόλα αυτά οι παραδοχές είναι αυτές.

Ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος βρισκόταν στα χέρια της αστυνομίας και η αστυνομία στο κομμάτι αυτό, καταλαβαίνουμε ότι έχει και άλλες υποχρεώσεις εκτός από το να παρουσιάζει το εγχειρίδιο της αστυνομικής αυτοάμυνας για τις σωστές κινήσεις και τα σωστά πατήματα. Έχει μια υποχρέωση να βλέπει κατ' αρχήν, οι αστυνομικοί δεν είναι ρομπότ, έχουν τη δυνατότητα να βλέπουν και να προσαρμόζουν τις κινήσεις τους αναλογικά απέναντι στην περίπτωση που έχουν να χειριστούν.

Όλη αυτή η αγριότητα, όλος αυτός ο άγριος χορός της αστυνομικής αυτοάμυνας που οδήγησε τον Ζαχαρία Κωστόπουλο να πεθάνει στα πόδια τους, σε ολονών τα πόδια δυστυχώς, ήταν το τελευταίο καρφί που του έβαλε η αστυνομία στο σταυρό του. Από εκεί και μετά εξέπνευσε, αμέσως μετά πέθανε. Και η αντίσταση την οποία επικαλούνται οι αστυνομικοί είναι ένα εφεύρημα. Για να πουν ότι έπρεπε να ασκήσουν βία. Γιατί το είδατε. Δυστυχώς για εκείνους υπήρχε καταγραφή. Κάτι δεν πήγαινε καλά από την αρχή. Και όταν αυτό έγινε θέμα και βγήκε στη δημοσιότητα, κάπως έπρεπε να υπάρχει μια δίοδος. Και έτσι εφευρέθηκε η αντίσταση. Αντίσταση παθητική, αντίσταση ενεργητική. Δυστυχώς ο άνθρωπος πέθαινε. Και να ήθελε δεν θα μπορούσε να συνεργαστεί. Αν αυτή η αδυναμία του ετοιμοθάνατου ερμηνεύεται από τους αστυνομικούς ως αντίσταση είμαστε σε επίπεδα μεγάλης αγριότητας. Και θα πρέπει κάτι να γίνει με αυτό. Και το δικαστήριό σας αυτή την περίπτωση που έχει να κρίνει, αυτά τα χαρακτηριστικά και αυτά τα δεδομένα πρέπει να τα αποτιμήσει με τη δέουσα ποινική απαξία.

Με την ιατροδικαστική δεν θα ασχοληθώ καθόλου. Έχουν ειπωθεί όλα. Εμμένω στο πόρισμα του κ. Καλόγηρα και της κας Μαριανού. Έτσι κι αλλιώς, όλα όσα έχουν τεθεί από την υπεράσπιση μου φαίνονταν από την αρχή μια παραδοξολογία με την οποία δεν θα μπορούσα να ασχοληθώ. Μένω στις καταθέσεις και τις εκθέσεις των Καλόγηρα-Μαριανού.

Ωστόσο, για να δούμε τι μπορεί να αισθάνεται ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος όταν βρίσκεται πια στα χέρια των αστυνομικών. Φόβος, πόνος. Αυτά είναι εκφράσεις που χρησιμοποίησε η κα Μαριανού. Φόβος, πόνος, απόγνωση, τρόμος, φόβος θανάτου που έρχεται και ήρθε. Αυτά είναι δεδομένα που

θα πρέπει να τα αποτιμήσετε και να τα συγκρίνετε με τους υπερασπιστικούς ισχυρισμούς περί αντίστασης, με το «γιατί δεν συνεργάζεται». Ίσως, πιθανολογούμε, και μάλλον με τη λογική πορεία των πραγμάτων και τη λογική επεξεργασία των περιστατικών έτσι να αισθανόταν. Φοβόταν, πονούσε και πέθαινε. Ένα άλλο ζήτημα το οποίο έχει κι αυτό μια σημασία γιατί έδωσε τον τόνο από την αρχή για τα περιστατικά, είναι το μαχαίρι που έφερε.

Κοιτάξτε, εγώ δεν τον γνώριζα τον Ζαχαρία Κωστόπουλο, δεν είχα την τύχη να τον γνωρίζω, αλλά οι φίλοι του και η οικογένεια του, μου είπαν από την αρχή ότι ο Ζαχαρίας αποκλείεται να κρατούσε μαχαίρι. Κυρίως τους εξέπληξε αυτό. Αποκλείεται να κρατούσε μαχαίρι. Και όντως δεν κρατούσε μαχαίρι. Δείτε τι ήταν το μαχαίρι αυτό. Αυτό που εγώ πιθανολογώ σφόδρα είναι ότι ήταν ότι ήταν το μαχαίρι από τη «Ρούμελη», όπου έτρωγε ο κατηγορούμενος Χορταριάς. [Δείχνει φωτογραφίες από μαχαίρι από τη Ρούμελη που έτρωγε ο Χορταριάς και φωτογραφίες από το μαχαίρι που βρέθηκε εντός του κοσμηματοπωλείου].

Αυτές είναι οι φωτογραφίες που υπάρχουν στη δικογραφία σας. Είναι πανομοιότυπες. Εδώ είναι ο αστυνομικός που κρατάει το μαχαίρι. Δείτε πώς το κρατάει. Από αυτό τον τρόπο με το οποίο το κρατάει, είναι προφανές ότι μπορούμε να έχουμε αποτυπώματα. Που δεν υπάρχουν. Αυτό ήταν το μαχαίρι.

Δεν κρατούσε κανένα μαχαίρι μέσα στο κατάστημα, το διέγνωσε και ο κ. εισαγγελέας. Στα χέρια του βρέθηκε μετά, κάποιος του το έβαλε, ή πετάχτηκε εν πάση περιπτώσει το μαχαίρι αυτό δεν το κράτησε καθόλου ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος στα χέρια του. Οι μάρτυρες που καταθέτουν για το μαχαίρι είναι οι μάρτυρες της γειτονιάς. Ανήκουν σε αυτό το γκέτο. Αυτοί καταθέτουν για το μαχαίρι. Καταρχήν, την πληροφορία για E52 [ληστεία με μαχαίρι] τη δίνει ποιος; Ο άνδρας με το κίτρινο μπλουζάκι, με το όνομα «Τριανταφυλλίδης», ψεύτικο όνομα, γιατί δεν λέγεται έτσι.

Ο άνδρας αυτός είναι σε θέση να γνωρίζει ότι δεν γίνεται ληστεία με μαχαίρι. Παρόλα αυτά, παίρνει την αστυνομία, η αστυνομία μεταφράζει την πληροφορία σε E52, και βεβαίως και αυτή η πληροφορία μετά ακυρώνεται γιατί έχουμε μια άλλη διαβίβαση, ότι «ο άνδρας κρατείται από πολίτες».

Το μαχαίρι αυτό τι έχει και τι δεν έχει: Δεν έχει δακτυλικά ενώ θα έπρεπε να έχει. Έχει βιολογικό υλικό του Κωστόπουλου. Και τι είναι αυτό το υλικό; Αίματα. Πετάχτηκε μέσα στο κοσμηματοπωλείο που υπήρχαν αίματα που έτρεξαν από τον Ζαχαρία Κωστόπουλο. Και γι' αυτό βρίσκεται βιολογικό υλικό. Σύμφωνα με την έκθεση που υπάρχει στη δικογραφία σας, Βρίσκεται βιολογικό υλικό στο μέσον της λαβής και στο μέσον της λαμας. Αυτό προκύπτει και από τη φωτογραφία που φαίνεται το μαχαίρι να έχει αίματα. Δεν ισχύει αυτό που είπε ο κατηγορούμενος Ρουσάκος ότι είχε αίματα μόνο στη λαβή, υπήρχε και στη λάμα. Εδώ πρέπει να πω ότι δεν ελήφθη ποτέ βιολογικό υλικό από τους κατηγορούμενους. Είναι στ' αλήθεια όλοι αυτοί οι κατηγορούμενοι οι πιο ευνοημένοι που γνωρίζω. Δεν ελήφθη βιολογικό υλικό για να μπορούμε να κάνουμε τις συγκρίσεις μας και τις παρατηρήσεις μας και για να έχει δεδομένα το δικαστήριο σας. Βιολογικό υλικό ελήφθη μόνο από τον Ζαχαρία Κωστόπουλο.

Επίσης αυτή η έκθεση είναι ελλιπής διότι δεν περιλαμβάνει την ανάλυση γενετικών τόπων, που θα έπρεπε να το κάνει. Αυτό τι σημαίνει; Ότι αν υπήρχε μείγμα βιολογικών υλικών, εδώ θα φαινόταν. Αλλά δεν έγινε τέτοια ανάλυση. Γιατί δεν βρέθηκαν αποτυπώματα ενώ βρέθηκε βιολογικό υλικό;

Καταρχήν δείτε τις εκθέσεις, είναι από την ίδια ημέρα. Δεν ξέρουμε ποια έγινε πρώτη και ποια δεύτερη. 8/10/18 έχουμε την έκθεση μετά από την εκτέλεση παραγγελίας, όπου πιστοποιεί ότι δε βρέθηκαν αποτυπώματα στο συγκεκριμένο μαχαίρι. 8/10/2018, την ίδια ημέρα, έχουμε και την έκθεση ανάλυσης βιολογικού υλικού. Δεν ξέρουμε ποια έγινε πρώτη και ποια δεύτερη. Δε ξέρουμε τι έγινε με το μαχαίρι. Το μαχαίρι είναι βέβαιο ότι το κράτησε ο Χορταριάς. Ο μάρτυρας Α., ένας μάρτυρας ο οποίος είναι αγνώστου διαμονής και δεν εμφανίστηκε ποτέ στο δικαστήριο, λέει ότι «εγώ το κλώτσησα το μαχαίρι». Θυμηθείτε και την κίνηση του Χορταριά να πιάσει τον ώμο του κοσμηματοπώλη και να πει «πρόσεξε το μαχαίρι, το έχω πετάξει μέσα και να ξέρεις ότι έχει τα αποτυπώματά μου».

Πρέπει να πω, κυρίως για τους κ. ενόρκους, ότι το βιολογικό υλικό ανευρίσκεται με μια διαδικασία που περιγράφεται στην τελευταία σελίδα της έκθεσης, που είναι μέσα στη δικογραφία, με ποσοτικοποίηση. Δηλαδή συλλέγεται βιολογικό υλικό που είναι ελάχιστο και πολλαπλασιάζεται στο εργαστήριο για να μπορέσει να γίνει η αξιοποίηση του και η ανάλυσή του. Το ίδιο πράγμα δεν συμβαίνει και με τα δακτυλικά αποτυπώματα. Έτσι λοιπόν εξηγείται γιατί μπορεί να βρεθεί βιολογικό υλικό εκεί που δεν μπορούν να βρεθούν αποτυπώματα. Εδώ έχουμε και τη φωτογραφία που φαίνεται κάποιος άνθρωπος να το κρατάει, τα αποτυπώματα είναι βέβαια. Γι' αυτό είπα ότι με κάποιο τρόπο εξαφανίστηκαν. Γιατί αποτυπώματα σε αυτό το μαχαίρι υπήρχαν.

Ο μάρτυρας Α.Π. είπε ότι κλώτσησε το μαχαίρι. Ο μεσίτης είπε ότι τον αφόπλισε. Κατ' αρχήν πού είχε το μαχαίρι; Έχουμε προηγούμενη εικόνα του Ζαχαρία Κωστόπουλου. Ένας άνθρωπος λεπτός, ένας λεπτός, νέος άνθρωπος που φορούσε ένα μπλουζάκι και ένα παντελόνι. Δεν είχε σάκο, δεν είχε τίποτα, πού έφερε το μαχαίρι; Σε ποιο σημείο το είχε; Στην τσέπη του;

Η κ. Α.Δ., η μάρτυρας, η συνταξιούχος αστυνομικός είπε ότι δεν υπήρχε μαχαίρι. Ο μάρτυρας Τ.Δ.: «δεν είχε τίποτα κατηγορηματικά», ο μάρτ. Β.: «δεν είδα να κρατάει τίποτα». Άρα λοιπόν, το μαχαίρι, το οποίο διέτρεξε όλη την υπόθεση δίνοντας της στην αρχή ένα χαρακτήρα, στην αρχή ήταν «ο ληστής με το μαχαίρι» για τα ΜΜΕ, το Ε52 [κλήση για ληστεία με μαχαίρι] που αύξησε κατακόρυφα την αδρεναλίνη των αστυνομικών και έδρασαν όπως έδρασαν, αντίληψη ότι γίνεται ληστεία, ενώ από την αρχή ήταν εμφανές ότι δεν επρόκειτο περί ληστείας. Ακόμη και αν δεν είχαμε όλα αυτά τα δεδομένα που έχουμε σήμερα, η μόνη ορθή κρίση η οποία θα μπορούσε να διατυπωθεί μη γνωρίζοντας τι έκανε ο Ζαχ. Κωστόπουλος σε αυτό το κατάστημα, θα ήταν ότι επρόκειτο για απόπειρα κλοπής.

Ελλείψεις στην ανάκριση με ευθύνη της αστυνομίας. Η ιστορία είναι γνωστή. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι ο άνδρας με το κίτρινο μπλουζάκι, για τον οποίο η υπεράσπιση είπε «τι τον θέλετε τον άντρα με το κίτρινο μπλουζάκι, από τη στιγμή που όταν κατορθώθηκε να βρεθεί και προσήλθε να καταθέσει στον ανακριτή είπε ότι βρισκόταν σε αμόκ ο Ζαχαρίας». Είναι προφανές ότι πρόκειται για έναν πολύ σημαντικό μάρτυρα, που βρισκόταν εκεί από την αρχή του περιστατικού έως το τέλος. Μάλιστα στο παραπεμπτικό βούλευμα διατυπώνεται μια σκέψη, κατά την οποία ενδεχομένως να έπρεπε να παραπεμφθεί και για το αδίκημα της σπλοφορίας γιατί κρατούσε και το γκλομπ του αστυνομικού στα χέρια του, επειδή του είχε πέσει.

Αν είναι δυνατόν να βρίσκεται σε τέτοια απόσταση, την ώρα που απομάκρυναν όλους τους πολίτες οι αστυνομικοί, να κάθεται σε τέτοια εγγύτητα προς τους αστυνομικούς, και να κρατάει το γκλομπ

που έπεσε. Καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι υπήρχε κάποιος λόγος που δεν αυτός ο μάρτυρας εδώ. Ίσως να μην τα κατάφερνε καλά, ίσως να είχε ιδιότητες οι οποίες θα μπορούσαν να γίνουν ορατές από το δικαστήριο σας. Και δεν είναι η μόνη περίπτωση.

Γνωρίζετε, ότι ποτέ δεν περισυλλεχθήσαν ευρήματα τα οποία να έχουν σχέση με το περιστατικό, με το θάνατο, δεν ελήφθη βιντεοληπτικό υλικό από τις κάμερες. Δεν καταβλήθηκε καμία μέριμνα να διασφαλιστούν στοιχεία όσο ήμασταν ακόμα κοντά στο γεγονός. Η αστυνομία κινητοποιήθηκε από τη στιγμή που προβλήθηκε το βίντεο και η κινητοποίησή της δεν έγινε και με μεγάλη εγρήγορση. Έγινε με πολύ μεγάλες ελλείψεις. Και αυτές αντιμετωπίζουμε μέχρι σήμερα.

Θα ήθελα να αναφερθώ στους κατηγορούμενους. Πραγματικά, έχει σημασία μεγάλη και η απολογία των κατηγορουμένων. Εκεί φαίνεται ένας πραγματικός χαρακτήρας, αναλύεται ο πραγματικός χαρακτήρας και το δικαστήριο έχει τη δυνατότητα να τον αξιολογήσει.

Σε αυτήν τη δίκη αυτά τα πρακτικά που τηρήθηκαν είχαν πολύ μεγάλη χρησιμότητα γιατί ανατρέχουμε ακριβώς σε αυτά που έχουν πει. Καταρχάς ας δούμε τι είναι αυτή η Γλάδστωνος. Είναι ένας τόπος ο οποίος λειτουργεί από εμπορικά καταστήματα, από τη ζωή που του δίνουν τα εμπορικά καταστήματα, δεν έχει κατοίκους. Στη συγκεκριμένη περίπτωση λειτούργησε σαν γκέτο με μάρτυρες που γνωρίζονταν μεταξύ τους, θυμηθείτε ότι όλη η γειτονιά γνωρίζετε, και η γνώμη του καθενός προσαρμόζεται ανάλογα με το επίπεδο γνωριμίας που είχε ο καθένας με τους κατηγορουμένους.

Το κατάστημα του κ. Δημόπουλου ήταν ένα παράδοξο κατάστημα. Κοσμηματοπωλείο που δεν ήταν ασφαλισμένο και δεν είχε κάμερες, και η πόρτα του όταν μπήκε ο Ζαχαρίας μέσα ήταν ανοιχτή. Ο καταστηματάρχης είχε φύγει όπως είπε να πάρει την εφημερίδα και είχε αφήσει ανοιχτή την πόρτα στο κοσμηματοπωλείο. Η πόρτα εκλείνει από μέσα με τηλεκοντρόλ. Πράγματι, κι αυτή είναι μια παράδοξη πόρτα.

Ο Κωστόπουλος δεν πήρε τίποτα από το κατάστημα και αυτή είναι μια παράδοξη, δυσεξήγητη, περίεργη κίνηση του κοσμηματοπώλη να σπάει ο ίδιος το μαγαζί του. Το μαγαζί, το κατάστημα αποτελεί και τον κύριο πόλο της απολογίας του. Αναφέρεται 20 φορές στο κατάστημα και ελάχιστες φορές στον νεκρό. Στην από 21/9/18 κατάθεση του στις 5 η ώρα, πριν να κυκλοφορήσει το βίντεο ενώπιον του ανθυπαστυνόμου, αστυνομικού Χατζόπουλου καταθέτει: «Στην προσπάθεια του δράστη να περάσει από τη σπασμένη τζαμαρία, τραυματίστηκε από τα κομμένα γυαλιά και ακινητοποιήθηκε από διερχόμενους πολίτες στην είσοδο του καταστήματος». Την ίδια ώρα σκουπίζει το κατάστημα, γιατί κανείς δεν του είπε να μην το κάνει και ότι έπρεπε αυτός ο χώρος να διατηρηθεί ανέπαφος, και δίνει συνεντεύξεις στην τηλεόραση που περιγράφει το γεγονός πάλι με πανομοιότυπο τρόπο, ότι δηλαδή κάποιος μπήκε μέσα να κλέψει, κόπηκε στα τζάμια και πέθανε.

Αυτά τα περιστατικά αποτυπώνουν και τη μεταγενέστερη συμπεριφορά που ανέφερα ως ενδείκτη του δόλου αλλά δυστυχώς αποκαλύπτουν και τη συναίσθηση που είχε για το περιστατικό του θανάτου του Κωστόπουλου, για το πώς εγκαταστάθηκε αυτό στην ψυχή του και πώς το παγιοποίησε γνωρίζοντας ότι κανείς δεν πρόκειται να τον μαρτυρήσει στις αρχές από τους εκεί παρευρισκόμενους. Αυτό εμπεριέχει μια σιγουριά, το να τα λες αυτά δημόσια στην τηλεόραση, ότι κανένας δεν πρόκειται να καταθέσει τι πραγματικά έκανες.

Υπάρχει η άλλη εκδοχή να πει ότι όχι, δεν έκανε και τίποτα σπουδαίο. Και οι δύο εκδοχές συνηγορούν σε μια πολύ αρνητική αποτίμηση της προσωπικότητας του κατηγορούμενου Δημόπουλου, και σε μια επίρρωση της ποινικής του ευθύνης.

Σε μια ερώτηση της προέδρου «*Αν έφευγε χωρίς να τον βρει η Αστυνομία, απλά δεν θα είχε συλληφθεί. Υπήρχε κάτι άλλο που σας επέβαλε να χτυπήσετε το κεφάλι του;*» απάντησε: «*ήθελα να δω αν έχει κλέψει κάτι*». Σε ερώτηση για τον άνθρωπο με την κοτσίδα που του είπε «*σταματήστε θα τον σκοτώσετε*» είπε ότι δεν το θυμάται και λέει «*κοιτάξτε, επειδή έχουν γίνει πολλά επεισόδια με συλλήψεις, υπάρχουν πολλά που βλέπουμε αστυνομικούς να χτυπάνε κόσμο και λένε 'γιατί τον χτυπάτε, τι κάνετε' χωρίς να ξέρουν*».

Σε ερώτηση της προέδρου:

«Από τι είστε απογοητευμένος; επειδή είστε κατηγορούμενος;»

Απαντά:

«μου έχουν κάνει ριφιφί πριν έξι μήνες τα πήραν όλα».

Πρ.: Όταν χτυπήσατε το κεφάλι του σκεφτήκατε ότι τώρα χτυπάω ένα κεφάλι;

Δημ.: Δεν ήταν δικά μου τα χτυπήματα.

Σε ερώτηση της εκ δεξιών συνέδρου:

«είπατε ότι αισθάνεστε απογοητευμένος, μπορείτε να μας το αναλύσετε; επειδή τόσα χρόνια είστε βιοπαλαιστής και η αστυνομία δεν μπορούσε να σας προστατεύσει; θεωρείτε ότι ήταν αναλογική η αντίδραση σας;

Δημόπουλος: Γίνονταν κάποια γεγονότα όπως το ριφιφί, όπως αυτό που έγινε και λες ότι η ζωή είναι πολύ μικρή.

Πρ: Η Αστυνομία κατάθεση σας πήρε μόνο όταν βρεθήκατε στη θέση του κατηγορουμένου;

Δημ.: Δεν με πλησίασε κανείς

Πρ: Άρα επι τόπου δεν σας ρώτησε κανείς. Δεν είπατε σε κανέναν αστυνομικό το τι προηγήθηκε

Δημ: Όχι, δεν είπα τίποτα»

Αυτό βέβαια έρχεται σε αντίθεση με την κατάθεση που σας διάβασα προηγουμένως και η οποία δόθηκε στις 5 η ώρα του απογεύματος της 21ης Σεπτεμβρίου του 2018.

«Πρ: Άρα εκείνη τη στιγμή αντιδράσατε όπως εκείνος [ο Χορταρίας]

Δημ: Αντέδρασα ενστικτωδώς, έτσι κι εγώ, παρασύρθηκα»

«Δημ: Το μαγαζί έκλεισε και έβαζαν κεράκια, έγινε μνημείο σαν του Γρηγορόπουλου, έβαζαν κεράκια [...]

Πρ.: Και σε άλλα περιστατικά έχει γίνει αυτό. Και στη Θεσσαλονίκη με το παιδί .

Δημ: Αν το δείτε είναι βαμμένο ροζ»

«Πρ: Ο γιος σας τι σας είπε; Αν ήταν εκείνος πώς θα είχε αντιδράσει;

Δημ: Δεν έχουμε κάνει αυτή τη συζήτηση. Μου είπε ότι θα τα συναντήσω κι άλλες φορές αυτά στη ζωή μου και να είμαι ψύχραιμος.»

Η εξ αριστερών σύνεδρος θέτει την ερώτηση:

«Ο γιος σας μας είχε πει ότι είχε έρθει κάποιος στο μαγαζί να κλέψει και τον αφήσατε να φύγει. Πείτε μας ποια ήταν η διαφορά.

Δημ: Ήταν ξένοι, ήταν μελαμψοί, και παρίσταναν τους πελάτες. Μου ζήτησαν να τους δείξω ένα βραχιολάκι, και ο τρίτος όσο οι δυο του έκαναν πλάτη πήγε στο ταμείο και τον είδα που έψαχνε από κάτω, τον ρώτησα τι κάνει και μου είπε ‘να πάρω νερό’. Του είπα ‘τι νερό ρε εκεί’ και τον έδιωξα κλωτσηδόν.»

Οι κλωτσιές ως μέσο αντιμετώπισης. Θεωρώ ότι δεν επέδειξε καμιά μεταμέλεια, καμιά συντριβή. Ο πόνος του είναι για το κατάστημα και όχι για τον άνθρωπο που χάθηκε και με αυτό τον τρόπο. Πρέπει να αξιολογηθεί η συμπεριφορά του μετά τη συμπεριφορά του ως ενδείκτης του ανθρωποκτόνου δόλου.

Δεν υπάρχει καμιά προσπάθεια να αποποιηθεί την πράξη του, ψεύδεται στις αρχές και δημοσίως δίνοντας συνεντεύξεις, αποκρύπτοντας τη δράση τη δική του και του συγκατηγορούμενου του. Δεν έλαβε υπόψιν ούτε τις εκκλήσεις του κόσμου «μη, κύριε Σπύρο θα τον σκοτώσετε», «τι κάνεις, θα τον σκοτώσεις».

Να προσθέσω ότι φρίκη προκαλεί η εικόνα του όπου, δημοσίως εκτεθειμένος στις τηλεοράσεις, αφηγούταν τον πόνο για το κατάστημα και σκούπιζε και σφουγγάριζε αμέσως μετά τα αίματα του Ζαχαρία Κωστόπουλου. Το οποίο μου φαίνεται τραγικό. Μου φαίνεται εξωφρενικό. Και αυτό έχει μια ποινική απαξία η οποία πρέπει να είναι ορατή από το δικαστήριο σας. Έχουν ποινικό νόημα αυτές οι καταστάσεις.

Ο κατηγορούμενος Χορταριάς, σύμφωνα με την εισαγγελική πρόταση, δεν εξήγησε στο δικαστήριο το λόγο για τον οποίο αναμείχθηκε στο συμβάν. Και πράγματι καθίσταται ακατανόητο γιατί ξεκίνησε να κλωτσάει ένα ξένο κατάστημα.

Απ' ότι εξήγησε και σε πρώτο πλάνο λέει «λειτούργησα ενστικτωδώς. Παράλληλα εκείνη τη στιγμή είπα στον κοσμηματοπώλη και στον αστυνομικό για δακτυλικά μου αποτυπώματα. Σκέφτηκα ότι θα έρθει η σήμανση και από την ώρα που το είχα πιάσει, σκέφτηκα ότι πρέπει να το αναφέρω». Και εδώ ο κ. πρόεδρος έκανε μια πολύ ορθή παρατήρηση. Ότι είναι ένα πολύ τεχνικό ζήτημα για τέτοιες στιγμές, δηλαδή, εδώ έχετε κάνει όλα όσα έχετε κάνει, έχετε κάτω έναν άνθρωπο αιμόφυρτο και χτυπάς τον ώμο του άλλου και του λες ότι το μαχαίρι που ΘΑ βρεθεί από την αστυνομία όταν ψάξει θα έχει δακτυλικά αποτυπώματα; Πολλή ψυχραιμία προδίδει όλο αυτό, εκτός και αν πρόκειται για μια επανάληψη πράξεων που έχει μια μεθοδολογία.

Επίσης καταθέτει ότι «όταν πήγα στην αστυνομία, δεν πρόλαβε να περάσει μισή ώρα και είχε γίνει γνωστό ότι ο άνθρωπος που πέθανε ήταν ο Κωστόπουλος, που ήταν ένα σημαίνον πρόσωπο σε συγκεκριμένη κοινότητα. Και το γεγονός αυτό εργαλειοποιήθηκε από μερίδα ανθρώπων και απο πολιτικά πρόσωπα με δύναμη, και σε Μέσα ενημέρωσης ξεκίνησε μια προσπάθεια να στηθεί ένα

αφήγημα, άσχετο με τα πραγματικά γεγονότα και να προσδώσει σε εμένα χαρακτηριστικά άσχετα με την προσωπικότητα μου και μάλιστα από ανθρώπους που δεν με ξέρουν».

Εμένα αυτό μου έκανε μεγαλύτερη εντύπωση στην απολογία του, ότι δηλαδή δεν αποτιμά ούτε και σήμερα τα γεγονότα με την ποινική βαρύτητα που φέρουν. Αλλά τι λέει; Ότι δεν έγινε και τίποτα, όλα αυτά έγιναν γιατί ήταν στην ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα ο Κωστόπουλος, επειδή τον ήξεραν πολλοί και πολιτικοί με δύναμη, και ΜΜΕ, και κάνανε και την τρίχα τριχιά. Αυτό μας λέει, αυτή είναι η σκέψη του. Ειδάλλως με τι είχαμε να ασχοληθούμε; Με τις δικές πράξεις; Δεν θα έδινε και κανένας και μεγάλη σημασία αν ήταν πράγματι ένα πρεζόνι, ένα κλεφτρόνι, κάποιος χωρίς οικογένεια και φίλους. Όλα αυτά γίνανε επειδή συντρέχουν αυτές οι προϋποθέσεις. Ειδάλλως δεν θα γινόταν τίποτα.

Εδώ βλέπουμε πώς αποτιμά τις πράξεις του ακόμη και σήμερα. Θεωρεί ότι δεν έχουν έτσι κι αλλιώς καμία απαξία. Ότι είναι εδώ γιατί κάποιες πολιτικές δυνάμεις τον έφεραν κατηγορούμενο. Αυτή είναι η συναίσθηση που έχει και για τις πράξεις του, αυτή είναι η σημερινή στάση του απέναντι σε αυτές και βεβαίως περιττό να πω ότι δεν αποδίδεται καμία μεταμέλεια.

Συνεχίζει: «όταν αφέθηκα ελευθερος υπήρχε ένα πογκρόμ επιθέσεων στο διαδίκτυο. Είχαν βγάλει στο διαδίκτυο ποιος είμαι, πού είναι το γραφείο μου και διάφορα δημοσιεύματα που έκαναν ζημιά στη δουλειά μου». Και αυτός και ο Δημόπουλος επικεντρώθηκαν στις προσωπικές επιπτώσεις που οι ίδιες οι πράξεις τους επέσυραν και οφείλονταν στις κοινωνικές αντιδράσεις και όχι στα ίδια τα γεγονότα για τα οποία ερωτήθηκαν.

Η κ. πρόεδρος ρωτάει «τον κ. Δημόπουλο τον αντιληφθήκατε;» και απαντάει «σας είπα ότι όταν έφτασα ήμουν συγκεντρωμένος στο περιστατικό».

Όμως κλωτσούσαν συντονισμένα, σαν να το 'χουν ξανακάνει.

Και συνεχίζει: «να σας πω κάτι, ήταν τελείως ενστικτώδης κίνηση για να προστατεύσω τον συνάνθρωπο μου. Αυτό το στοιχείο υφίσταται στον χαρακτήρα μου. Λειτουργήσα από μόνος μου και από ένστικτο, θέλοντας να περιορίσω έναν άνθρωπο που έκανε μια άδικη πράξη».

Διαπράττοντας μια απείρως πιο σοβαρή άδικη πράξη.

«Πρόεδρος: κατά τη σύλληψη γιατί να είναι δέκα άτομα από πάνω του και να φωνάζουν;

Χορταριάς: γιατί αντιστεκόταν, απλή λογική. Αν ήταν κυνηγημένος, δεν θα έμπαινε σε ένα άδειο κοσμηματοπωλείο. Θα έμπαινε σε μια καφετέρια.»

Προσπάθησε ο Κωστόπουλος να εισέλθει στον «Βενέτη» αλλά ο άνθρωπος με το κίτρινο μπλουζάκι δεν τον άφησε να μπει μέσα.

«Χορταριάς: Εγώ πιστεύω ότι το να μπορείς να προστατεύσεις στον συνάνθρωπο σου όταν μπορείς είναι κοινωνική ευθύνη. Το έκανα για την προστασία των συνανθρώπων μου. Ούτε ιδιοτελής κίνητρο είχα, ούτε ήξερα τον Κωστόπουλο

Πρ: Άρα πάλι έτσι θα ενεργούσατε;

Χορτ: Ήταν μια ενστικτώδης αντίδραση

Πρ: Είστε 59 χρονών άνθρωπος, αν ενεργούσαμε όλοι ενστικτωδώς θα ήμασταν μία ζούγκλα.

Χορτ: Όταν ενεργούμε ενστικτωδώς ενάντια στο άδικο δεν είναι ζούγκλα.»

Διαπράττοντας κακούργημα! Βιαιοπραγώντας και κλωτσώντας έναν άνθρωπο. Καταλαβαίνετε τι λέει; Αυτή είναι η αντίληψή του για τον κόσμο, για τη ζωή, για τους ανθρώπους, για την κοινωνία. Εξάλλου σε μια συνέντευξη του, όταν ήταν κρατούμενος στην ασφάλεια, έδωσε μια άλλη εκδοχή μιλώντας στον ΣΚΑΙ. Σας μεταφέρω το ρεπορτάζ: «Τη δική του εκδοχή για όσα συνέβησαν στο κοσμηματοπωλείο όπου τραυματίστηκε ο Ζακ Κωστόπουλος έδωσε ο δεύτερος συλληφθής, ηλικίας 55 ετών. Μιλώντας από την ασφάλεια όπου και κρατείται στον ΣΚΑΙ τόνισε αρχικά ότι δεν υπήρχε καμία πρόθεση καταρχάς για βαριά σωματική βλάβη για τον Ζακ Κωστόπουλο: ‘Ο δράστης ήταν σε αμόκ, σε επιθετικό αμόκ. Βρισκόταν εγκλωβισμένος μέσα στο κοσμηματοπωλείο, στο οποίο είχε πάει για να κλέψει. Είχε βάλει σε ένα σακουλάκι κάποια κοσμήματα, είχε ανοίξει την ταμειακή, την είχε ρίξει κάτω. Βλέποντας τον κόσμο απ' έξω προσπάθησε να βγει έξω. Τη ώρα που προσπάθησε να βγει έξω κράταγε στο χέρι του ένα μαχαίρι'».

Θυμάστε τον μάρτυρα που είχε έρθει εδώ να μας πει για το σακουλάκι για τα κοσμήματα; Είναι ο κ. Χ.Β. που δούλευε στη Ρούμελη και έλεγε πόσο καθωσπρέπει κύριος είναι ο Χορταριάς. Αυτός είχε έρθει εδώ και είχε πει για τα σακουλάκια, τα οποία δεν φαίνονται και πουθενά στο βίντεο. Νομίζω λοιπόν τώρα που διαβάζω αυτή τη συνέντευξη, ότι η ιδέα για τα σακουλάκια δεν ήταν καθόλου του κ. Χ.Β., αλλά του κ. Χορταριά ο οποίος την είχε θέσει πρώτος. Αλλά μετά είχαμε το βιντεοληπτικό υλικό, οπότε τι σακουλάκι να πεις;

Επίσης την ταμειακή που «την είχε ρίξει κάτω», δεν την είχε ποτέ ρίξει κάτω, διότι η ταμειακή δεν είχε κανένα απολύτως αποτύπωμα του Κωστόπουλου, δυστυχώς για εκείνους.

Αυτό που θέλω να πω είναι ότι οι κατηγορούμενοι επέβαλαν οι ίδιοι στον Ζαχαρία Κωστόπουλο την ποινή του θανάτου. Αυτό που αναφέρεται ως τιμωρία συνιστά τη δική τους εκδοχή για τη δικαιοσύνη. Τον σκότωσαν. Τον σκότωσαν με τον πιο βάρβαρο τρόπο του κατέφεραν ανηλεή χτυπήματα. Ο άνθρωπος πέθανε αμέσως μετά. Ποιος μπορεί να το αμφιβητήσει αυτό;

Με όλα αυτά τα δεδομένα, και καθόλη τη διάρκεια αυτής της μακράς διαδικασίας, θέλω να καλέσω το δικαστήριό σας να μην κλείνετε τα μάτια. Είναι τα λόγια που έλεγε ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος έξω από το «Βενέτη». Μην κλείνετε τα μάτια.

Πρέπει να αποδώσετε εσείς δικαιοσύνη. Πρέπει να θέσετε εσείς ένα ανάχωμα στον κοινωνικό κανιβαλισμό. Πρέπει να καταδικάσετε όλους τους κατηγορούμενους σύμφωνα με τα ειδικότερα που σας έχουμε πει, που έχουμε υποστηρίξει από την αρχή. Πιστεύω ότι είναι η αλήθεια και για σας είναι μονόδρομος και η μόνη ορθή απονομή δικαιοσύνης θα είναι η αυστηρή τιμωρία των κατηγορουμένων.

Αγορεύσεις υπεράσπισης

Χαράλαμπος Αναγνωστόπουλος (για κατηγ. Δημόπουλο)

Κυρία πρόεδρε, κυρίες και κύριοι δικαστές, κυρίες και κύριοι ένορκοι,

Προσέρχομαι στην υπόθεση αυτή με τον άχαρο ρόλο του υπερασπιστή ενός ανθρώπου του οποίου η βεβιασμένη αντίδραση σε μια καθαρά ιδιοτροπία της τύχης τον οδήγησε, στη δύση του βίου του, σε μια θέση από την οποία, η όποια απόφαση του δικαστηρίου σας δεν θα μπορέσει να ανατάξει, αφού, ανεξάρτητα από τον βαθμό της δικής του ευθύνης και συμμετοχής, η αντίδραση αυτή συνδέθηκε με το τραγικό αποτέλεσμα της απώλειας μιας ανθρώπινης ζωής.

Στον κατηγορούμενο αποδίδεται η πράξη της θανατηφόρας σωματικής βλάβης κατά συναυτουργία και ειδικότερα του αποδίδεται ότι «στις 21/9/2018 όντας ιδιοκτήτης του χρυσοχοείου ευθύς μόλις αντελήφθη ότι ο παθών Ζαχαρίας Κωστόπουλος είχε εισέλθει εντός του καταστήματος αυτού, ενόσω ο ίδιος απουσίαζε, όταν ο εν λόγω παθών έκανε χρήση του υφιστάμενου πυροσβεστήρα προκειμένου να απεγκλωβιστεί από το κατάστημα κατά τη χρονική στιγμή κατά την οποία επιχειρούσε να εξέλθει από την κάτω εσωτερική και εξωτερική γυάλινη προστατευτική πρόσοψη του καταστήματος, οι οποίες ήταν ήδη θραυσμένες, ενεργώντας από κοινού με τον παρευρισκόμενο στο σημείο αυτό Αθανάσιο Χορταριά, έπληξε αυτόν με λακτίσματα στην κρανιοεγκεφαλική χώρα, στα χέρια και στα πόδια, προκαλώντας ούτως επικίνδυνες σωματικές βλάβες στο θύμα. Ήτοι σωματικές κακώσεις οι οποίες εκ του τρόπου με τον οποίο ερμηνεύτηκαν, μπορούσαν να προκαλέσουν κίνδυνο ζωής ή βαριά σωματική βλάβη στον παθόντα. Συνεπεία των ανωτέρω σωματικών κακώσεων, ήταν να τεθεί σε λειτουργία ο μηχανισμός στρες, ο οποίος κατά την ιατρική ορολογία θεωρείται ως η αντίδραση, η ενεργοποίηση του οργανισμού όταν πρέπει να αντιμετωπίσει ένα εξωτερικό ερέθισμα όπως το τραύμα, συνεπεία του οποίου επήλθαν οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις του μυοκαρδίου, από τις οποίες προήλθε ο θάνατος του Κωστόπουλου.

Το επελθόν βαρύτερο αποτέλεσμα οφείλεται σε αμέλεια του κατηγορουμένου καθώς αυτός όφειλε και μπορούσε να το προβλέψει εξαιτίας της ηλικίας και της κοινωνικής του εμπειρίας, ότι τα επελθόντα πλήγματα σε σημεία του σώματος, ιδίως στην κεφαλή του παθόντος, μπορούσαν να επιφέρουν το θάνατο του παθόντα. Ενώ όφειλε και μπορούσε να προβλέψει το αποτέλεσμα, απέχοντας από την πρόκληση των πληγμάτων, δοθέντος ότι ουδείς λόγος υπήρξε, καθώς ο παθών τη δεδομένη χρονική στιγμή δεν εκδήλωνε προσβολή των εννόμων αγαθών του».

Αυτή είναι η κατηγορία.

Ο κατηγορούμενος αρνείται την πράξη που του αποδίδεται, τόσο κατά την αντικειμενική όσο και την υποκειμενική υπόσταση, και ισχυρίζεται ότι ενεπλάκη στην υπόθεση αυτή από καθαρή ιδιοτροπία της τύχης, αφού επιλογή της τελευταίας ήταν από όλα τα παρακείμενα καταστήματα της περιοχής, να είναι το δικό του εκείνο που θα αποτελούσε το πεδίο της εξέλιξης αυτού του τραγικού συμβάντος.

Η αιφνίδια εικόνα αυτή, της εισβολής στο χώρο, ενός παντελώς αγνώστου νεαρού, ο οποίος με συμπεριφορά που προσομοίαζε και παρέπεμπε σε δράση κλέφτη τελούντος υπό την επίρεια ναρκωτικών, επιδίδονταν σε πράξεις βανδαλισμού του καταστήματος του, και τον κόπο μιας ολόκληρης ζωής, πυροδότησαν τους από μέρους του, ενστικτώδεις και αυθόρμητους μηχανισμούς προάσπισης της περιουσίας του [...] Πριν από την άφιξη της αστυνομίας, η οποία είχε ειδοποιηθεί αλλά καθυστέρησε. Υπό την πιεστική αυτή συγκυρία, στη δύση του βίου του, συμμετείχε σε μια συμπεριφορά άσχετη και ξένη προς την ιστορική του διαδρομή, προς την κατά πάντα σύννομη και σύμφωνη προς τον κοινωνικό κανόνα, προηγούμενη ζωή του. Η οποία συμπεριφορά άσχετως της

αιτιότητας της προς το θλιβερό αποτέλεσμα της απώλειας μιας ανθρώπινης ζωής, έχει προκαλέσει την αληθινή συντριβή του.

Ο κατηγορούμενος ισχυρίζεται ειδικότερα, πρώτον: ότι δεν στοιχειοθετείται αντικειμενικά το αδίκημα λόγω μη συνδρομής αιτιώδους συνάφειας κινδύνου μεταξύ της σωματικής βλάβης και επελθόντος αποτελέσματος του θανάτου του θύματος. Άρθρο 311 ΠΚ: «Αν η σωματική βλάβη είχε επακόλουθο το θάνατο του παθόντος, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Αν ο υπαίτιος επιδίωκε τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος επιβάλλεται κάθειρξη».

Με τη διάταξη αυτή τυποποιείται ένα έγκλημα εκ του αποτελέσματος, για τη στοιχειοθέτηση του οποίου απαιτείται, αντικειμενικά α) σωματική βλάβη οποιασδήποτε μορφής, απλή, επικίνδυνη, βαριά, β) το αποτέλεσμα του θανάτου και γ) αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της σωματικής βλάβης και του βαρύτερου αποτελέσματος και δ) συνάφεια κινδύνου με την έννοια ότι το βαρύτερο αποτέλεσμα να συνιστά πραγμάτωση του κινδύνου που τέθηκε με την απαξία της σωματικής βλάβης, υποκειμενικά δε, δόλος για το βασικό αίτημα της σωματικής βλάβης και αμέλεια ως προς το βαρύτερο αποτέλεσμα του θανάτου.

Απαραίτητη προϋπόθεση της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος αποτελεί η διαπίστωση της ύπαρξης αντικειμενικού αιτιώδους συνδέσμου με βάση τη θεωρία του ισοδυναμίου των όρων μεταξύ του βασικού εκ δόλου εγκλήματος της σωματικής βλάβης και του βαρύτερου αποτελέσματος του θανάτου, η παραδοχή ή μη του οποίου χρήζει ιδιαίτερης αιτιολογίας.

Εν προκειμένω δεν προέκυψε συνάφεια κινδύνου της σωματικής βλάβης μεταξύ του πρώτου κατηγορούμενου που επέφερε στο θύμα και του επερχόμενου θανάτου, καθώς ο θάνατος του δεν υπήρξε άμεση συνέπεια των χτυπημάτων. Ειδικότερα, ο θάνατος του προκύπτει με την υπ. αρ. 1012 απο 20/11/2018 ιατροδικαστική έκθεση νεκροψίας-νεκροτομής, των κ. Καλόγρηρα και κ. Μαριανού, επήλθε από ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις του μυοκαρδίου οι οποίες προέκυψαν από μηχανισμό οργανικού στρες, προκληθέν από πολλαπλά τραύματα, κανένα εκ των οποίων δεν συνιστούσε θανατηφόρα κάκωση. Χωρίς να μπορεί ο ίδιος ιατροδικαστής, ερωτηθής κατ'επανάληψη τόσο κατά την κύρια ανάκριση, όσο και κατά την ακροαματική διαδικασία, να διακρίνει, αν τα πρώτα ή τα τελευταία πλήγματα ήταν πιο σημαντικά για την επέλευση αυτού του θανάτου.

Γεγονός που σημαίνει ότι ο θάνατος δεν προκλήθηκε από την τοιαύτη σωματική βλάβη την οποία προκάλεσε ο πρώτος κατηγορούμενος, αλλά από στρες που προκλήθηκε από πολλαπλά τραύματα, που έφερε το θύμα, χωρίς να μπορεί να διακριβωθεί ποιο από ποιο από τα χτυπήματα, επήλθε ο βαρύτερος κίνδυνος του αποτελέσματος του θανάτου. Όπερ συνεπάγεται ότι δεν υπάρχει η απαιτούμενη συνάφεια κινδύνου μεταξύ της σωματικής βλάβης που προκάλεσε ο πρώτος κατηγορούμενος και της βαρύτερης συνέπειας του θανάτου του θύματος.

Εξάλλου όπως προκύπτει και από το ψηφιακό υλικό στο οποίο καταγράφεται η διάρκεια 11 δευτερολέπτων ανάμειξη του κατηγορούμενου, ο Κωστόπουλος δεν δέχτηκε από τον πρώτο κατηγορούμενο παρά συγκεκριμένα 3 χτυπήματα, γεγονός από το οποίο καταφαίνεται ότι ουδεμία ανάμειξη είχε ο πρώτος κατηγορούμενος στα πολλαπλά τραύματα που προκάλεσε αφενός ο ίδιος ο Κωστόπουλος στον εαυτό του, τόσο κατά το χρόνο που βρισκόταν μέσα στο κατάστημα όπως αποδείχθηκε από τις κηλίδες αίματος που βρέθηκαν στον πυροσβεστήρα και στις κορνίζες εντός του καταστήματος, τα οποία χρησιμοποίησε για να σπάσει τη τζαμαρία, όσο και μετά τις πράξεις

του πρώτου κατηγορουμένου, όταν σπάζοντας το εναπομείναν κομμάτι του υαλοπίνακα με το πόδι του και εν συνεχεία κραδαίνοντας τον υαλοπίνακα με τέτοια ένταση ώστε να προκαλέσει στον εαυτό του ένα τόσο βαθύ τραύμα, ώστε να αποκαλυφθούν οι τένοντες στο δεξί του χέρι. Αλλά και εν συνεχεία, στην προσπάθεια διαφυγής του, προσκρούοντας με τέτοια ορμή σε παρακείμενο τραπέζι ώστε να προκληθούν τα με αριθμό 2 και 3 αναφερόμενα στην ιατροδικαστική έκθεση τραύματα της κεφαλής, υπό γωνία φερόμενα, διαστάσεων 2 επί 0.7 και 1 επί 1.7 αντίστοιχα που προήλθαν από πρόσκρουση σε ανένδοτη αιχμηρή επιφάνεια σχήματος Γ.

Και στη συνέχεια να πέσει με φόρα στο έδαφος και από την όποια ταλαιπωρία συνέχισε να υφίσταται κατά τη διάρκεια ακινητοποίησης και χειροπέδησης του, τα οποία σίγουρα επέτειναν αυτό το στρες, δηλαδή τον παράγοντα που οι ιατροδικαστές ανέδειξαν ως το αίτιο του ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεων.

Τούτη δε η εμπλοκή τρίτων προσώπων στην πρόκληση σωματικών βλαβών και η συμπεριφορά του ίδιου του θύματος, σε σύνδεση με την αδυναμία διαπίστωσης του τραύματος εκείνου που οδήγησε σε κορύφωση του στρες σε τέτοιο επίπεδο ώστε να προκαλέσει τις ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις του μυοκαρδίου, οδηγεί στη διακοπή της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της σωματικής βλάβης που προκάλεσε ο πρώτος κατηγορούμενος και του αποτελέσματος του θανάτου, για την πράξη που κατηγορείται από το εδάφιο α του 311 ΠΚ.

Πρέπει να επισημανθεί ότι εν προκειμένω απεδείχθη πλήρως αυτό που είπε και ο κ. εισαγγελέας. Ότι η διαδικασία του στρες είχε αρχίσει πολύ πριν εισέλθει στο κατάστημα. Αυτό συνδέεται με την εικόνα που εισέφεραν όλοι οι μάρτυρες, αναφερόμενοι στον παραπαίοντα βηματισμό του. Επιπλέον, ο ιατρικός όρος «στρες» αναφέρεται στην κατάσταση που δημιουργείται στον οργανισμό χωρίς να γίνεται διάκριση σε σωματικό και ψυχολογικό αφού ο οργανισμός δεν δύναται να διακρίνει το αίτιο που το προκαλεί.

Τέλος, να σημειωθεί ότι η προσπάθεια του κ. Τσαντίρη τόσο στην ιατροδικαστική του έκθεση όσο και κατά την ακροαματική διαδικασία, να εφεύρει μηχανισμούς ώστε να συνδέσει τα χτυπήματα του πρώτου κατηγορουμένου με το αποτέλεσμα του θανάτου, αποδείχθηκε συνολικά απρόσφορη.

Ειδικότερα αυτή, στερούμενη κάθε επιστημονικού ερείσματος, καταλήγει στο σημείο να εφεύρει την ύπαρξη υπαραχνοειδούς αιμορραγίας, εύρημα που ουδόλως διαπιστώθηκε τόσο στην ιστολογική έκθεση, εύρημα για το οποίο ουδεμία αναφορά κάνει το πόρισμα των Καλόγρη - Μαριανού.

Μετά ταύτα, παραμένει μετέωρη ολόκληρη η έκθεση του συγκεκριμένου τεχνικού συμβούλου και η διαπίστωση ότι η εφευρεθείσα υπαραχνοειδής αιμορραγία οφείλεται σε πλήγμα του πρώτου κατηγορουμένου και ακόμα και αν θεωρηθεί βάσιμη η ύπαρξή της, ακόμη και από τον τεχνικό σύμβουλο της πολιτικής αγωγής, τελικά χαρακτηρίζεται ως εστιακή, δηλαδή δεν μπορούσε να επιφέρει το θάνατο. Αντίστοιχης επιστημονικής αξίας είναι και η προσπάθεια του ανωτέρω συμβούλου να αποδώσει το γεγονός ότι ο Κωστόπουλος αμέσως μετά την έξοδό του από το κατάστημα, κρατούσε τον λαιμό του και αν αυτό τάχα ερμηνεύεται με την εκδήλωση εκείνης της στιγμής πνευμονικού οιδήματος. Ερμηνεία η οποία παραγνωρίζει και το ασύμβατο κατά αυτή την ερμηνεία γεγονός ότι ο Κωστόπουλος λίγα λεπτά αργότερα ανανήπτει από τα συμπτώματα αυτά,

και όχι μόνο σηκώνεται μη κρατώντας πλέον το λαιμό του αλλά επιδίδεται, στα πλαίσια της προσπάθειας διαφυγής του, και σε μια ενεργητική, σθεναρή, επιθετική συμπεριφορά.

Το δεύτερο το οποίο ισχυρίζεται ο κατηγορούμενος είναι ότι δεν στοιχειοθετείται υποκειμενικά το αδίκημα, λόγω της μη συνδρομής του στοιχείου της αμέλειας ως προς το βαρύτερο αποτέλεσμα, δηλαδή αυτό του θανάτου. Για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της θανατηφόρας σωματικής βλάβης, υποκειμενικά απαιτείται εκτός από τον δόλο του δράστη για πρόκληση σωματικής βλάβης, και αμέλεια για το βαρύτερο αποτέλεσμα του θανάτου.

Για τη θεμελίωση της αμέλειας: Άρθρο 28 ΠΚ «Από αμέλεια πράττει όποιος από έλλειψη της προσοχής την οποία όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλει είτε δεν πρόβλεψε το αξιόποιο αποτέλεσμα που προκάλεσε η πράξη του, είτε το πρόβλεψε ως δυνατό, πίστεψε όμως ότι δεν θα επερχόταν».

[...]

Για τη στοιχειοθέτηση της υποκειμενικής υπόστασης του 311 απαιτείται αμέλεια για το θάνατο που επέρχεται ως επακόλουθο της σωματικής βλάβης, αλλά για την αιτιώδη συνάφεια που υπάρχει ανάμεσα στη σωματική βλάβη και στο θάνατο του θύματος, πρέπει ο δράστης να όφειλε και να μπορούσε να δείξει την κατάλληλη προσοχή ώστε να προβλέψει την αιτιώδη συνάφεια. Όμως, όπως προέκυψε από την ακροαματική διαδικασία και από το ιατροδικαστικό πόρισμα, που δεν μπορεί να ποσοστοποιήσει τα τραύματα, τα χαρακτηρίζει όλα ως μη θανατηφόρα. Κατέληξε δια αποκλεισμού στο συμπέρασμα ότι οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις προέκυψαν από οργανικό στρες. Ήτοι το εν λόγω πόρισμα προέκυψε λόγω της αδυναμίας να διαγνωστεί άλλη ενεργός αιτία. Δυνάμει όμως της συμπληρωματικής ιστολογικής έκθεσης, η οποία διατάχθηκε ύστερα από τη σύνταξη της ανωτέρω ιατροδικαστικής έκθεσης, διαπιστώθηκε ότι στην καρδιά υπήρχε οίδημα, κάτι που δεν συμπεριέλαβαν στην έκθεσή τους, στην οποία όμως στηρίχθηκε η ιατροδικαστική έκθεση, αφού όπως παραδέχθηκε εδώ η ιατροδικαστής, δεν έλαβε γνώση αυτών των συμπληρωματικών ευρημάτων.

[...]

Και το εύρημα αυτό, είναι μεγάλης σημασίας γιατί υπάρχει η δυνατότητα χρονολόγησης της εξέλιξης του ισχαιμικού επεισοδίου. Η χρονολόγηση έχει αποτυπωθεί στον πίνακα του καθηγητή Ρόμπινς. Σύμφωνα με αυτό τον πίνακα, σε έναν αιφνίδιο καρδιολογικό θάνατο η μικροσκοπική εικόνα του ευρήματος στο μυοκάρδιο που εδώ τελικά διαπιστώθηκε και αναφέρθηκε ρητά, χρονολογεί με ασφάλεια το ξεκίνημα του ισχαιμικού επεισοδίου. Δηλαδή σε έναν αιφνίδιο θάνατο – δεν μιλήσαμε ποτέ για προϋπάρχουσα καρδιακή νόσο ή πάθηση όπως η πολιτική αγωγή ισχυρίζεται – μιλάμε για αιφνίδιο καρδιολογικό θάνατο όπου για να προλάβει να δημιουργηθεί αυτή η εικόνα που είναι ορατή μικροσκοπικά είναι αναγκαίο να έχουν παρέλθει τέσσερις ώρες από την εκδήλωση του επεισοδίου ως το θάνατο. Αν το επεισόδιο λάβει χώρα σε λιγότερο από τέσσερις ώρες δεν προλαβαίνει το μυοκάρδιο να παρουσιάσει τέτοια ευρήματα. Ακόμα όμως και από την ιατρικώς αποκλίνουσα ως προς τα ανωτέρω χρονικά ευρήματα, γνώμη του παθολογοανατόμου Χρήστου Ευτυχιάδη είναι ότι ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να είναι μικρότερος της τάξης της μιας ώρας.

Σας ανέλυσε προηγουμένως η πολιτική αγωγή ότι ο κ. Ευτυχιάδης μίλησε για λεπτά και δευτερόλεπτα. Παρέλειψε να σας πει ότι έκανε λόγο για μια ώρα από την εκδήλωση της ισχαιμικής

κρίσεως έως τον επακολουθήσαντα θάνατο και συνάγεται με αυτό, με ασφάλεια, ότι οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις είχαν λάβει χώρα προ της εμπλοκής του πρώτου κατηγορουμένου στο επεισόδιο. Καθώς, όπως προκύπτει από τον χρόνο του σήματος που κλήθηκε η αστυνομία στο περιστατικό, έως τον χρόνο του θανάτου του που διαπιστώθηκε εντός του ασθενοφόρου, είχαν παρέλθει μόνο 18 λεπτά, γεγονός που σημαίνει ότι το θύμα είχε ήδη υποστεί τις ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις προ του επίδικου περιστατικού. Αν οι αλλοιώσεις αυτές ήταν πιο πρόσφατες και σχετιζόμενες με το επίδικο περιστατικό, δεν θα είχαν προλάβει να δημιουργηθούν οι αλλοιώσεις στο μυοκάρδιο.

Εξάλλου όλη η συμπεριφορά του Κωστόπουλου, όπως περιγράφηκε από την πλειοψηφία των μαρτύρων που εξετάστηκαν, συνηγορεί ότι κάτι το ασύνηθες του συνέβαινε. Και με τους περισσότερους να το περιγράφουν ως κατάσταση πανικού. Όμως ειδικώς πρέπει να επισημανθεί και η κατάθεση του φίλου του Ζακ, του κ. Σ.Β. η οποία αναγνώστηκε και περιγράφει τυπικά συμπτώματα εμφράγματος του με εφίδρωση, λιποθυμικές κρίσεις και έμετους το αμέσως προηγούμενο βράδυ.

Για να απαντηθεί και η με μορφή αποστροφής διατυπωθείσα απορία του δικαστηρίου σχετικά με το αν ο θάνατος ήταν ήδη προδιαγεγραμμένος. Κατ' αρχάς να ειπωθεί ότι για το τελικό αποτέλεσμα κάθε ανθρώπου αποφασίζει κάθε φορά ο Θεός. Όμως οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις είχαν ήδη δρομολογηθεί. Επρόκειτο για μια κατάσταση του θύματος, την οποία ο πρώτος κατηγορούμενος ούτε όφειλε, ούτε μπορούσε να γνωρίζει ότι προϋπήρχε. Υπό το κράτος της φυσικής πίεσης που βρισκόταν, θεώρησε όπως και οι περισσότεροι αυτόπτες μάρτυρες, πως η εικόνα του θύματος αντιστοιχούσε σε κλέφτη που ενεργεί υπό την επήρεια ναρκωτικών. Θεώρησε δε, πως μετά το άνοιγμα των συρταριών και της ταμειακής, μετά τη θραύση της βιτρίνας σπάζοντας αυτή με το κεφάλι και τελικώς εξερχόμενος κραδαίνοντας το μαχαίρι δεν δύναται να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα υγείας.

Ακόμη όμως και με των διορισμένων ιατροδικαστών, που δεν είχαν λάβει υπόψιν τη συμπληρωματική έκθεση, διευκρινίστηκε κατ' επανάληψη πως τα ως άνω τραύματα δεν συνιστούν θανατηφόρες κακώσεις, με την έννοια ότι δεν μπορούν να επιφέρουν το κάθε ένα μόνο του το θάνατο, και ότι όλα τα τραύματα και ανεξάρτητα από το μηχανισμό πρόκλησης του, συντέιναν στην επέλευση αυτού.

Το αποτέλεσμα λοιπόν του θανάτου, προκλήθηκε από μια οργανική αιτία η οποία δεν προέκυψε μόνο από τα 3 χτυπήματα του πρώτου κατηγορούμενου καθώς, πριν από τη δική του συμπεριφορά, ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος αφενός δέχεται χτυπήματα από τον συγκατηγορούμενό του, και αφετέρου αυτοτραυματίζεται στην προσπάθειά του να διαφύγει αλλά και συνεχίζει να ταλαιπωρείται από την προσπάθεια χειροπέδησης και ακινητοποίησής του. Είναι αυτονόητο ότι ο πρώτος κατηγορούμενος δεν μπορούσε να προβλέψει ότι θα επέρχονταν οι επελθόμενοι τραυματισμοί οι οποίοι οφείλονταν στην ανάμειξη τρίτων παρευρισκομένων αλλά και στην πορεία του αυτοτραυματισμού που ο ίδιος ο Κωστόπουλος ακολούθησε, που προκάλεσαν τα επιπρόσθετα 17 τραύματα που καταγράφονται στην ιατροδικαστική.

Συνεπώς ο πρώτος κατηγορούμενος δεν μπορούσε και κατά συνέπεια δεν όφειλε να προβλέψει την αιτιώδη συνάφεια ανάμεσα στην σχετική σωματική βλάβη που ο ίδιος προκάλεσε και στο αποτέλεσμα του θανάτου καθώς το επελθόν αποτέλεσμα δεν προέκυψε αυτοτελώς από τη

συμπεριφορά του πρώτου κατηγορούμενου, αλλά από τη συνδρομή προϋπάρχουσας και μη γνωστής στον κατηγορούμενο αιτίας, και από αιτίες που ακολούθησαν τις οποίες ο κατηγορούμενος δεν μπορούσε να γνωρίζει.

Το 3ο πράγμα που υποστηρίζει ο κατηγορούμενος, και πρέπει να επισημανθεί στο σημείο αυτό ότι η προσπάθεια αναβίβασης του κατηγορητηρίου υπο οποιαδήποτε μορφή δεν πρέπει να γίνει δεκτή από το δικαστήριο σας διότι αυτό θα σήμαινε προσκόλληση σε μια σοβαρή διαστρέβλωση των ειδικών συνθηκών τέλεσης της πράξης, όπως αυτές προέκυψαν.

Το αίτημα της μετατροπής κατηγορίας από τη θανατηφόρα σωματική βλάβη του 311ΠΚ σε ανθρωποκτονία σε με ενδεχόμενο δόλο του 299, το οποίο ήδη κρίθηκε αμετάκλητα από το Συμβ. Πλημ. Αθηνών, επανυποβάλλεται ακολουθούμενο από μια προσπάθεια διαστρέβλωσης όλων εκείνων που αποδείχθηκαν και αποτελούν εμπειρικά παρατηρήσιμες ενδείξεις, οι οποίες καταδεικνύουν ότι ο πρώτος κατηγορούμενος σε καμία περίπτωση δεν αποδεχόταν το αποτέλεσμα του θανάτου.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να εξηγηθεί στους ενόρκους πως η διαφορά ανάμεσα στον ενδεχόμενο δόλο, στην ανθρωποκτονία και στην ενσυνείδητη αμέλεια δεν είναι η πρόβλεψη εγκληματικού αποτελέσματος, αυτό είναι κοινό στοιχείο. Αλλά το βουλευτικό στοιχείο της αποδοχής από τον δράστη του ενδεχόμενου να επέλθει ο θάνατος στην πρώτη περίπτωση και στη δεύτερη περίπτωση η πίστη ή η ελπίδα ότι το αποτέλεσμα δεν θα επιτευχθεί. Η διακρίβωση, λοιπόν, του στοιχείου αυτού της ψυχολογικής αποδοχής, θεμελιώνεται στη διακρίβωση του γνωστικού στοιχείου που είναι η πρόβλεψη του αποτελέσματος και αφετέρου του βουλευτικού στοιχείου που είναι η αποδοχή.

Η νομολογία χρησιμοποιεί πλήθος ενδεικτών για την εκτίμηση της βουλευτικής στάσης του δράστη έναντι του εγκληματικού αποτελέσματος. Μεταξύ αυτών είναι και ο σχεδιασμός της πράξης, η μετέπειτα συμπεριφορά του δράστη, η ψυχική κατάσταση που μπορεί να του προκάλεσε στένωση του αντιληπτικού του ορίζοντα, η ένταση των χτυπημάτων, στην αξιολόγηση της οποίας εντάσσεται και το συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο που έκανε το χτύπημα. Διαφορετικό είναι το χτύπημα που κάνει ένας επαγγελματίας πυγμάχος, διαφορετικό είναι αυτό που επιχειρεί ένας υπέργηρος και μη ασχολούμενος δράστης.

Η προσφυγή τόσο στο βουλευτικό ή στο γνωστικό στοιχείο δεν είναι ικανή να υποστηρίξει την εκδοχή της κατάφασης στο πρόσωπο του πρώτου κατηγορούμενου, του ενδεχόμενου ανθρωποκτόνου δόλου.

[...]

Ο πρώτος κατηγορούμενος, δε γνώριζε και δεν θα μπορούσε να γνωρίζει πως ο Κωστόπουλος αντιμετώπιζε ήδη σοβαρά παθολογικά προβλήματα υγείας, καθώς εύλογα απέδιδε την παραπαίουσα βιάδισή του, όπως και οι μάρτυρες τη συμπεριφορά του, σε χρήση ουσιών. Ούτε όμως και υπό την εκδοχή των ιατροδικαστών ότι ο θάνατος του θύματος προέκυψε από τον μηχανισμό στρες, συνεπεία της καταπόνησής του από τα συνεχή πλήγματα δύναται να προκύψει αυτό το γνωστικό στοιχείο, καθώς από πουθενά δεν προέκυψε ότι ο κατηγορούμενος γνώριζε τον ανωτέρω μηχανισμό στρες.

Ακολουθώς για το βουλευτικό στοιχείο και την ύπαρξη αντενδεικτών θα πρέπει να τονιστεί ότι δεν υπήρχε κανένας σχεδιασμός. Αντιθέτως, ο πρώτος κατηγορούμενος επιστρέφοντας στο κατάστημά του αιφνιδιάζεται καθώς αντιλαμβάνεται ότι αυτό έχει παραβιαστεί στο εσωτερικό του από έναν νεαρό, οι κινήσεις του οποίου, όπως αυτός χτυπούσε την ταμειακή μηχανή, και η αταξία που είχε προκαλέσει στον χώρο ανοίγοντας όλα τα συρτάρια, παρέπεμπαν σε κλοπή. Η εικόνα δηλαδή που αντικειμενικά δύναται να ενεργοποιήσει στον κάθε μέσο, συνετό άνθρωπο που θεωρεί ότι δέχεται η περιουσία του μια απρόκλητη επίθεση πέραν αυτής της ψυχικής πίεσης, δημιουργεί μια υπερδιέγερση που αποσκοπεί στη διάσωση της περιουσίας του και στην αναχαίτιση του δράστη, η οποία μοιραία προκαλεί μια στένωση του αντιληπτικού ορίζοντα, με αποτέλεσμα να εκτιμά ανεπαρκώς τον κίνδυνο κατά της ζωής του θύματος, που απορρέει από τη δράση του τελευταίου.

[...]

Θα πρέπει να συνεκτιμηθούν και τα βιολογικά χαρακτηριστικά του όπως η προχωρημένη ηλικία του και η συνυφασμένη με αυτή βιολογική του εξασθένηση που δεν θα μπορούσαν ποτέ να θεωρηθούν από τον ίδιο ικανές και πρόσφορες να επιφέρουν το θάνατο έστω και με λακτίσματα. Περαιτέρω θα πρέπει να συνεκτιμηθεί πως μετά την έξοδο του Κωστόπουλου από το κατάστημα ουδέποτε τον πλησιάζει, δεν εμποδίζει τον διασώστη και αναμένει την αστυνομία. Δεν επιδίδεται σε καμιά περαιτέρω επίθεση αν και μπορεί από θέση ισχύος, γεγονός που αποκαλύπτει ότι το κίνητρο ήταν απλώς η αναχαίτιση του. Είχε κάθε δυνατότητα να εξακολουθήσει να καταφέρεται εναντίον του θύματος και να πετύχει τη θανάτωση του αλλά ο ίδιος επιλέγει την αποχή και τη διευκόλυνση της ανεμπόδιστης περίθαλψης από τον διασώστη.

Επιπλέον, ο πρώτος κατηγορούμενος δε διέφυγε και παρέμεινε στο σημείο και έθεσε τον εαυτό του στη διάθεση των αρχών.

Αναφορικά με την προσπάθεια απόδοσης στην πράξη του νομικού χαρακτηρισμού της βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης. Δεν υπάρχει βαριά σωματικατική βλάβη. Κατά τον νόμο: «Βαριά σωματική βλάβη υπάρχει ιδίως αν η πράξη προξένησε στον παθόντα κίνδυνο ζωής ή βαριά και μακροχρόνια αρρώστια ή σοβαρό ακρωτηριασμό ή αναπηρία ή μόνιμη παραμόρφωση ή αν τον εμπόδισε σημαντικά και για πολύ χρόνο να χρησιμοποιεί το σώμα ή τη διάνοιά του.»

Περιγραφή τέτοιας βλάβης δεν υπήρχε στις ιατροδικαστικές εκθέσεις. Ο μόνος που το αποτόλμησε αναφερόμενος στο πλήγμα που αποδίδεται στον πρώτο κατηγορούμενο, ήταν ο μισθωτός τεχνικός σύμβουλος κ. Τσαντίρης, ο οποίος το επεχείρησε αναφορικά με ένα εύρημα, αυτό της υπαραχνοειδούς αιμορραγίας, και ήταν ο μόνος που το είδε.

Περαιτέρω για την πλήρωση της αντικειμενικής υπόστασης τη βαριάς σωματικής βλάβης, απαιτείται αιτιώδης συνάφεια κινδύνου, ενώ για την αντικειμενική υπόσταση της θανατηφόρας σωματικής βλάβης του 311 Π.Κ. αξιώνεται άμεσος δόλος πρώτου βαθμού, ήτοι επιδίωξη για τη βαριά σωματική βλάβη και τουλάχιστον αμέλεια ως προς τον θάνατο. Τέτοιου είδους προβιβασμός του δόλου όμως εμποδίζεται από τους αντενδείκτες που έγινε αναφορά προηγουμένως.

Εν προκειμένω η πράξη του πρώτου κατηγορούμενου δεν πρέπει να θεωρηθεί τιμωρητική ενέργεια ωθούμενη από ταπεινά κίνητρα της εκδίκησης και δημόσιας τιμωρίας και εξευτελισμού του θύματος στα όρια του λιντσαρίσματος, όπως θέλει να παρουσιάσει η πολιτική αγωγή. Η θέση αυτή παραγνωρίζει όχι μόνο τη φυσική αντίδραση ενός ανθρώπου του οποίου η περιουσία του

βανδαλίστηκε, αλλά και τη μετέπειτα συμπεριφορά του, αφού δεν τον ξαναπλησιάζει και δεν εμποδίζει την προσπάθεια επούλωσης των τραυμάτων από τον διασώστη, αναμένοντας την επέμβαση της αστυνομίας. Συμπεριφορά άκρως αντίθετη με την αξιούμενη από το 311 εδ. β' έννοια της επιδίωξης της βαριάς σωματικής βλάβης. Αφού το αληθινό κίνητρο που πυροδότησε τη συμπεριφορά του και όπως προέκυψε από το ψηφιακό υλικό, ασφαλώς δεν ήταν να λιντσάρει το θύμα αλλά, όπως προαναφέρθηκε, η διακοπή της επιχειρούμενης και εν εξελίξει προσπάθειας διαφυγής του εισβολέα.

Το αληθινό κίνητρο αφενός δεν ήταν καν να λιντσάρει το θύμα κατά τον «νόμο του Λιντς» αλλά η αποφυγή της επιχειρούμενης και εν εξελίξει προσπάθειας διαφυγής του που δεν μπορούσε να επέλθει διαφορετικά, καθώς δεν διέθετε ρολά ασφαλείας και θεωρούσε ότι είχε κάθε λόγο να επιχειρήσει αφού δεν είχε έρθει ακόμα η αστυνομία για να τον συλλάβει.

[...]

Τέλος είναι φανερό ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρ. 82α του ΠΚ. ως ιδιώνυμης άδικης πράξης λόγω του ρατσιστικού χαρακτήρα. Προς την κατεύθυνση αυτή η πολιτική αγωγή κατέβαλε μεγάλη προσπάθεια φέρνοντας μάρτυρες. Ο ένας μάρτυρας μάλιστα δήλωσε καθηγητής πανεπιστημίου και χαρακτήρισε το έγκλημα την επιτομή του ρατσιστικού εγκλήματος. Η δε άλλη δημοσιογράφος δήλωσε ότι επελέγη ο Κωστόπουλος γιατί το βάδισμα του δεν απέπνεε τον αέρα της τοξικής αρρενωπότητας.

Για την προσπάθεια της πολιτικής αγωγής θα πρέπει να λεχθεί ότι αν οφείλεται στην επιθυμία της να εξοικονομήσει όσο το δυνατόν ευρύτερο πλαίσιο ποινής για τον κατηγορούμενο, τότε αυτή αν και δεν είναι θεμιτή, μπορεί τουλάχιστον να κατανοηθεί. Αν όμως οφείλεται στο ότι η πολιτική αγωγή συστοιχείται με τις τοποθετήσεις που εμφανίζονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αλλά και έξω από το δικαστήριο αυτές τις μέρες, οι οποίες δεν αποτελούν καν γνήσια έκφραση της κοινής γνώμης, τότε αυτή προσφέρει κακή υπηρεσία στην προσπάθεια του δικαστηρίου να προσεγγίσει την αλήθεια.

Συνεπώς, βάσει της διατάξεως αυτής αν έχει τελεστεί έγκλημα κατά του παθόντος, η επιλογή του οποίου έγινε βάσει των χαρακτηριστικών, φυλής χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας, αναπηρίας, γενετήσιου προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, βάσει της διατάξεως αυτής και στοιχείο της αντικειμενικής υποστάσεως, είναι ότι το θύμα επιλέγεται με κριτήριο με κάποιο από τα ανωτέρω χαρακτηριστικά. Στην περίπτωση όμως αυτή με την οποία ασχοληθήκαμε πέντε μήνες, δε χρειάζεται να είναι κάποιος καθηγητής πανεπιστημίου για να αντιληφθεί ότι κάτοιο δεν συνέτρεχε ποτέ.

Ζήτημα επιλογής από τον πρώτο κατηγορούμενο να επιλέξει τον παθόντα δεν υπήρξε ποτέ. Αντίθετα αποδείχθηκε και κατέστη αμφίβολο ότι ο παθών δεν ήταν αντικείμενο επιλογής, αλλά υποκείμενο δράσης. Προσέλκυσε δε την ανάμειξη του πρώτου κατηγορουμένου με την ενεργητική του δράση, η οποία εξάλλου ήταν τέτοιου είδους και εντάσεως ώστε να μην παρέχει σε κανέναν και όχι μόνο στον πρώτο κατηγορούμενο, τη δυνατότητα λόγω και της βραχύτητας του διαθέσιμου χρόνου, να διαγνώσει την αρρενωπότητα ή όχι του θύματος ή οποιοδήποτε άλλο χαρακτηριστικό του. Και κατά την έξοδό του ο Κωστόπουλος δεν εξέπνεε κανέναν αέρα, ούτε αυτόν της τοξικής αρρενωπότητας, ούτε το αντίθετο.

Συνεπώς το αδίκημα εν προκειμένω είναι το αδίκημα της επικίνδυνης σωματικής βλάβης λόγω της απουσίας του υποκειμενικού στοιχείου δηλαδή της αμέλεια ως προς το επελθόν αποτέλεσμα του θανάτου. Περαιτέρω ο κατηγορούμενος ισχυρίζεται αυτοτελώς ότι για το σύνολο έχει εφαρμογή το άρθρο 22 ΠΚ για τη νόμιμη άμυνα που αίρει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης.

Ο αξιότιμος κ. εισαγγελέας ήδη εισηγήθηκε προς το δικαστήριό σας πως δεν συντρέχουν οι λόγοι για την εφαρμογή του συγκεκριμένου άρθρου, διότι το θύμα τελικώς δεν είχε αφαιρέσει τίποτα από το κατάστημα αλλά είχε διαπράξει μόνο τα αδικήματα της φθοράς της ξένης ιδιοκτησίας και της διατάραξης οικιακής ειρήνης, τα οποία είχαν ήδη τελεστεί με αποτέλεσμα να μην υπάρχει κατά το χρόνο εκδηλώσεως του πρώτου κατηγορουμένου επίθεση εκ μέρους του παθόντα.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να μου επιτραπεί να αναφερθώ απευθυνόμενος στους κυρίους ενόρκους στο νοηματικό περιεχόμενο της διατάξεως του άρ. 22. Θεωρώ αναγκαίο να αναφερθώ στο στάδιο αυτό όχι μόνο για λόγους πληρότητας, αλλά για να είναι κατανοητή η αναφορά προς το δικαστήριό σας.

Σύμφωνα με το άρθ. 22 ΠΚ:

- 1. Δεν είναι άδικη η πράξη που τελείται σε περίπτωση άμυνας.*
- 2. Άμυνα είναι η αναγκαία προσβολή του επιτιθέμενου στην οποία προβαίνει το άτομο, για να υπερασπισθεί τον εαυτό του ή άλλον από άδικη και παρούσα επίθεση που στρέφεται εναντίον τους.*
- 3. Το αναγκαίο μέτρο της άμυνας κρίνεται από το βαθμό επικινδυνότητας της επίθεσης, από το είδος της βλάβης που απειλούσε, από τον τρόπο και την ένταση της επίθεσης και από τις λοιπές περιστάσεις.*

Από τις διατάξεις προκύπτει ότι για να υπάρξει άμυνα, η οποία αποτελεί λόγο που αποκλείει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης, απαιτείται:

1) Άδικη επίθεση. Δηλαδή επίθεση συνιστάμενη σε ανθρώπινη ενέργεια και στην οποία βρίσκεται σε κίνδυνο έννομο αγαθό ορισμένου προσώπου.

2) Η επίθεση αυτή να είναι παρούσα και ως τέτοια θεωρείται εκείνη που έχει αρχίσει να πραγματοποιείται και να εξακολουθεί καθώς και όταν αμέσως και ασφαλώς γίνεται η πραγμάτωσή της, όπως όταν βασίμως και δικαιολογημένα κάποιος μπορεί να φοβάται άμεση έναρξη επιθετικής ενέργειας, και

3) Προσβολή του επιτιθέμενου να είναι αναγκαία προς υπεράσπιση ατόμου που εκτίθεται στον κίνδυνο της επίθεσης.

Συντρέχοντων δε των ανωτέρω στοιχείων της άμυνας, ο υφιστάμενος την επίθεση ή ο οποιοσδήποτε τρίτος δικαιούται προς απόκρουση αυτής, να προσβάλει το οποιοδήποτε αγαθό του επιτιθέμενου, όπως την προσωπική ελευθερία, την ιδιοκτησία ή ακόμα και τη ζωή του, αρκεί μόνο κατά την εν λόγω απόκρουση της επίθεσης να μην υπερβεί τα όρια, όπως ορίζονται στην παρ. 3 του ανωτέρω άρθρου, σύμφωνα με την οποία το αναγκαίο μέτρο της άμυνας κρίνεται από το βαθμό επικινδυνότητας της επίθεσης, από το είδος της επίθεσης, από τον τρόπο και την ένταση της επίθεσης.

Εξάλλου νομιζόμενη άμυνα υπάρχει όταν ο επιτιθέμενος συνεπεία πλάνης, εκλαμβάνει τους συντρέχοντες ως πραγματικούς όρους της κατάστασης άμυνας, όπως λόγου χάρη εκλαμβάνει ότι υφίσταται παρούσα επίθεση από κάποιον, ενώ στ' αλήθεια αυτός ουδεμία κατ' αυτού επιχειρεί επίθεση. Στις περιπτώσεις αυτές, ο δράστης κρίνεται κατά τις διατάξεις της πραγματικής πλάνης. Δεδομένου ότι όπως και στις περιπτώσεις πραγματικής πλάνης, έτσι και εδώ, ο δράστης που πιστεύει ότι συντρέχουν αυτές οι περιστάσεις στην πραγματικότητα, πράττει νομιμοφρόνως αποφασίζοντας να προσβάλλει ένα έννομο αγαθό απλώς και μόνο επειδή νομίζει ότι πράττει κάτι που θεωρείται από την έννομη τάξη ως κατ' εξαίρεση επιτρεπόμενη.

Όταν το θύμα δέχεται επίθεση κλοπής, έγκλημα ουσιαστικής αποπερατώσεως, όπως ο πρώτος κατηγορούμενος ευλόγως θεωρούσε, επιτρέπεται να ασκήσει βία προκειμένου να αποσπάσει από το δράστη το αφαιρεθέν πράγμα για όσο χρόνο ο τελευταίος δεν έχει εξασφαλίσει στην κατοχή του. Διότι η φυγή με τη λεία αποτελεί συνέχιση της επίθεσης κατά της ιδιοκτησίας του θύματος, γιατί τα κλοπιμαία δεν έχουν ακόμα χαθεί αλλά κινδυνεύουν να χαθούν. Υπό το πρίσμα αυτό παρούσα είναι η επίθεση μέχρι να επέλθει μια κάποια παγίωση και διασφάλιση της κατοχής των πραγμάτων που περιήλθαν στο δράστη μετά την επίθεση κατά της ιδιοκτησίας του αμυνόμενου.

Εν προκειμένω, από το σύνολο του αποδεικτικού υλικού που προέκυψε κατά τη διαδικασία, απεδείχθη ότι ο κατηγορούμενος επιστρέφοντας κατόπιν της απουσίας του από το κατάστημα, με έκπληξη διαπίστωσε ότι έξωθεν αυτού υπήρχε συγκεντρωμένος κόσμος και παραμερίζοντας το πλήθος για να προσεγγίσει διαπίστωσε ότι κάποιος άνδρας, έχοντας ασκήσει μεγάλη πίεση στην εσωτερική θύρα του καταστήματος του, είχε εισέλθει παρανόμως στο κατάστημά του και συμπεριφερόταν κατά τρόπο που παρέπεμπε ότι απειλούσε να οικειοποιηθεί παρανόμως πράγματα αξίας από το εσωτερικό του καταστήματος, χρυσαφικά, χρήματα κτλ.

Προσεγγίζοντας αντίκρισε το εσωτερικό του μαγαζιού σε μεγάλη αταξία, με ανοιχτά τα περισσότερα συρτάρια που φύλαγε το εμπόρευμα του, και τον νεαρό άνδρα να βρίσκεται σε υπερδιέγερση και να προσπαθεί να ανοίξει τα υπόλοιπα συρτάρια και στη συνέχεια να κατευθύνεται προς την ταμειακή μηχανή, την οποία χτυπούσε. Αναγκαστικά λοιπόν, η εντύπωση που σχημάτισε με την εν εξελίξει συμπεριφορά του θύματος, κατά την οποία αντιδρούσε ακριβώς όπως ένας επίδοξος κλέφτης είναι ότι ο νεαρός άνδρας είχε ήδη αποσπάσει από το εσωτερικό του καταστήματος κοσμήματα που ευκόλως μπορεί να είχε αποκρύψει ακόμα και στις τσέπες του, και εξακολουθούσε να ενεργεί προς αναζήτηση περισσότερης λείας.

Μετά ταύτα κατά την επιχειρούμενη διαφυγή του νεαρού από το κατάστημα, ο πρώτος κατηγορούμενος, θεωρούσε απολύτως εύλογα και δικαιολογημένα ότι η εις βάρος του επίθεση δεν ήταν τελειωμένη καθώς τα κλοπιμαία που υπέθετε ότι είχε αποσπάσει δεν είχαν ακόμα χαθεί, αλλά κινδύνευαν να χαθούν, με αποτέλεσμα να θεωρεί ότι συντρέχουν οι λόγοι άρσης του αδικού λόγω αυτής της καταστάσεως άμυνας.

Και δεν είναι σωστή η τοποθέτηση του αξιότιμου κ. εισαγγελέα ότι δεν είχε διαπράξει κλοπή, γιατί αυτό αποδείχθηκε πολύ αργότερα με το κρινόμενο επεισόδιο, δηλαδή μόνο όταν ήλεγξαν τις τσέπες του θανόντα, πράγμα που αυτονόητα και δεν θα μπορούσε ο κατηγορούμενος να το γνωρίζει την ώρα που ενεργούσε και αντίθετα είχε κάθε λόγο να φοβάται ότι είχε λάβει χώρα η σε βάρος του κλοπή. Σε κάθε περίπτωση και ανεξαρτήτως της συνδρομής των όρων της νομιζόμενης κατάστασης

άμυνας, αναφορικά με την ύπαρξη της συνεχιζόμενης επίθεσης, δέον να σημειωθεί ότι, ήδη κατά τον χρόνο εκείνο, ο νεαρός άνδρας κατόπιν της παράνομης εισόδου του στο κατάστημα και με την προσπάθεια διάρρηξης του χώρου, είχε προκαλέσει σημαντικές εκτεταμένες υλικές ζημιές με αποτέλεσμα να έχει έννομο καθήκον ο πρώτος κατηγορούμενος να παρευρίσκεται έξωθεν του καταστήματος ώστε να πετύχει τον αναχαιτισμό, προκειμένου να μην προλάβει ο δράστης να διαφύγει και ενώ κατά τον χρόνο εκείνο ο νεαρός άνδρας, βρισκόμενος σε υπερδιέγερση και στην προσπάθειά του να διαφύγει, κράδαινε μαχαίρι το οποίο μπορούσε να χρησιμοποιήσει, προκάλεσε κατ'αυτόν τον τρόπο παρούσα επίθεση για τη συνδρομή των όρων της κατάστασης άμυνας.

[...]

Σεβαστό δικαστήριο,

Με αφορμή το γεγονός ότι πολλές φορές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας υπήρξε ο προβληματισμός για το αν θα μπορούσαν να γίνουν τα πράγματα διαφορετικά. Αν, δηλαδή ο πρώτος κατηγορούμενος, θα μπορούσε να επιλέξει διαφορετικό τρόπο ενέργειας, για το αν σήμερα θα επέλεγε άλλη διαφορετική ηπιότερη αντίδραση στα περιστατικά που αντιμετώπισε. Είναι ζωτικής σημασίας να διαφοροποιηθεί η δική μας θέση στον παρόντα χρόνο η οποία εξετάζεται με τρόπο ήρεμο και αδιατάρακτο και γνωρίζοντας ήδη το τελικό θλιβερό αυτό αποτέλεσμα, αν η κρινόμενη συμπεριφορά του πρώτου κατηγορούμενου μπορεί να αντιστοιχεί ή όχι στη συμπεριφορά του μέσου κοινωνικού ανθρώπου, από τη θέση στην οποία βρέθηκε ο κατηγορούμενος και τις συνθήκες τις οποίες καλέστηκε να αντιμετωπίσει τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Η συμπεριφορά ενός ανθρώπου υπέργνηρου, που έρχεται αιφνιδιαστικά αντιμετώπος με τον απρόκλητο βανδαλισμό του καταστήματος του, πράξη η οποία παραπέμπει σε ανάλογο περιστατικό κλοπής που είχε υποστεί στο ίδιο κατάστημα και ο οποίος άνθρωπος, υπό το κράτος υπερδιέγερσης και ταραχής, επιχειρεί να εμποδίσει τη διαφυγή του δράστη, ενόψει και της καθυστέρησης της αστυνομίας, τη συνδρομή της οποίας είχε ήδη ζητήσει ο ίδιος, θα ήταν αστοχία να παραλληλιστεί με τις συνθήκες τις οποίες ο κάθε ένας από εμάς σε περιβάλλον ηρεμίας και με πλήρη διαύγεια αλλά και γνωρίζοντας ήδη ότι το θλιβερό τελικό αποτέλεσμα το οποίο επακολούθησε, θα επέλεγε ίσως ο κάθε ένας από εμάς και κάτι διαφορετικό σήμερα.

Παρατηρώντας τη διαδρομή της υπόθεσης, κατά την προδικασία αλλά και όσους μήνες διαρκεί αυτή η δίκη, διαπιστώνω μετά λύπης ότι αυτή δεν ξέφυγε από την πρακτική που έχει πάρει στη χώρα μας τον τελευταίο καιρό μορφή ενδημική και που συνίσταται στο ότι ομάδες ανθρώπων ισχυρίζονται ή πιστεύουν ότι απηχούν το δημόσιο αίσθημα, αναγορεύοντας μια υπόθεση σε ζήτημα γενικότερου κοινωνικού ενδιαφέροντος, προσπαθούν με χυδαίες επιθέσεις, με ύβρεις και απειλές που εκτοξεύονται στα Μέσα κοινωνικής δικτύωσης, με συγκεντρώσεις ακόμη και έξω από το χώρο των δικαστηρίων, ουσιαστικά να εμποδίσουν την αμερόληπτη κρίση του δικαστηρίου, πιστεύοντας ότι μπορούν με αυτές τις μεθόδους να επηρεάσουν την έκδοση απόφασης περισσότερο ικανοποιητικής προς τις επιδιώξεις τους.

Κατ'ακολουθία των ανωτέρω κυρία πρόεδρε και σεβαστό δικαστήριο, η θέση του πρώτου κατηγορουμένου είναι ότι το μόνο αδίκημα το οποίο έχει τελεστεί εν προκειμένω από τον πρώτο κατηγορούμενο, είναι το αδίκημα της επικίνδυνης σωματικής βλάβης στο οποίο ενεπλάκη

παρασυρθείς από τη συμπεριφορά που του προκάλεσε η άλλη εναντίον του πράξη που προηγήθηκε, και το οποίο έχει τελεστεί με τη συνδρομή των όρων της νόμιμης άμυνας.

Το δικαστήριο διέκοψε για διάλειμμα 30', στις 12:46.

Συνέχιση της διαδικασίας 13:30, με την αγόρευση του συνηγόρου Ορφέα Φίλου για την υπεράσπιση του κατηγορουμένου Χορταριά.

Ορφέας Φίλος (για κατηγ. Χορταριά)

Μια απόφαση ενός δικαστηρίου για να έχει την απαιτούμενη ειδική και εμπειρισταωμένη αιτιολογία όπως απαιτεί το αρ. 93 παρ. 3 του Συντάγματος και η διάταξη του αρ. 139 του ΠΚ, πρέπει να αναφέρονται σε αυτή με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν κατά την αποδεικτική διαδικασία, στα οποία στηρίχτηκε η κρίση του δικαστηρίου, οι αποδείξεις που τη θεμελιώνουν και οι νομικές σκέψεις υπαγωγής των περιστατικών στην εφαρμοσθείσα ουσιαστική ποινική διάταξη.

Φυσικά αυτά, οι κυρίες τακτικές δικαστές τα γνωρίζουν άριστα, αλλά οφείλω να τα πω, για τους ενόρκους, για να σας βοηθήσω και για τον τρόπο με τον οποίο θα κληθείτε να αποφασίσετε αργότερα κατά τη διάσκεψή σας.

Σε σχέση με τα αποδεικτικά μέσα που λαμβάνονται υπόψιν, υπάρχουν κάποιοι κανόνες. Η αρχή της αποδείξεως, όπως άριστα μας είπε και ο κ. εισαγγελέας με βάση το 177 παρ. 1 και το 178 κώδικα ΠΚ. Για την πληρότητα της αιτιολογίας λοιπόν αρκεί ο προσδιορισμός των αποδεικτικών μέσων και όχι η αναλυτική παράθεσή τους αλλά θα πρέπει με βεβαιότητα να προκύπτει ότι το δικαστήριο εξετίμησε το σύνολο των αποδεικτικών μέσων και όχι μόνο ορισμένα κατ' επιλογή. Και θα καταλάβετε γιατί το λέω αυτό.

Η αιτιολογία δεν μπορεί να είναι ούτε αντιφατική, ούτε επιλεκτική και να στηρίζεται σε ορισμένα πραγματικά περιστατικά της προδικασίας ή της ακροαματικής διαδικασίας, γιατί τότε δημιουργούνται λογικά κενά και αντιφάσεις.

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι ειδικά όταν το δικαστήριο δεν προκύπτει με σαφήνεια ότι έχει λάβει υπόψιν του το πλήρες περιεχόμενο μιας μαρτυρικής κατάθεσης και όχι ένα τμήμα αυτής, όταν δηλαδή σε ένα άλλο τμήμα ο ίδιος μάρτυρας λέει άλλα πράγματα που κατατείνουν σε διαφορετικό δικανικό συλλογισμό. Περαιτέρω, σύμφωνα με την αρχή της ηθικής απόδειξης του άρ. 177 παρ. 1 ΚΠΔ. «Οι δικαστές δεν είναι υποχρεωμένοι να ακολουθούν νομικούς κανόνες αποδείξεων, πρέπει όμως να αποφασίζουν κατά την πεποίθησή τους, ακολουθώντας τη φωνή της συνείδησής τους και οδηγούμενοι από την απροσωπώλητη κρίση που προκύπτει από τις συζητήσεις και που αφορά την αλήθεια των πραγματικών γεγονότων, την αξιοπιστία των μαρτύρων και την αξία των άλλων αποδείξεων», αιτιολογώντας πάντα εμπειρισταωμένα με ποια αποδεικτικά μέσα και με ποιους συλλογισμούς προχώρησε στη δικανική τους πεποίθηση.

Και βεβαίως με το άρ. 178 ΚΠΔ συνδυαστικά είναι υποχρεωμένοι σε συγκριτική στάθμιση, αξιολογική συσχέτιση του περιεχομένου όλων των αποδεικτικών μέσων και αυτό εκτείνεται και στις εισαγγελικές διατάξεις.

Στο πλαίσιο αυτό, μετά την εισαγγελική πρόταση να κηρυχθεί ένοχος της κατηγορίας της θανατηφόρας σωματικής βλάβης κατά το 311, παρ. α' ΠΚ ο εντολέας μου, ως εισάγεται δηλαδή με το παραπεμπτικό βούλευμα, ασφαλώς και δεν μπορεί κανείς να μην αναγνωρίσει ως πλήρη τη νομοτεχνική παράθεση των διατάξεων από τον αξιότιμο κ. εισαγγελέα. Πλην όμως, αφίσταμαι από την ορθότητα της εισαγγελικής πρότασης και ιδίως για την απόρριψη των αυτοτελών ισχυρισμών της υπεράσπισης περί άρσης του αδίκου χαρακτήρα της πράξης λόγω ενάσκησης προβλεπόμενου δικαιώματος σύλληψης από το νόμο, όσο και του ισχυρισμού περί άμυνας του εντολέα μου τα οποία για οικονομία της δίκης θα σας αναλύσει ο συνάδελφός μου.

Περαιτέρω όμως παραπονούμαι για τη σιωπή της εισαγγελικής προτάσεως ενόψει του γεγονότος ότι ουδέν ελέγχθη για τον αντικειμενικό αιτιώδη σύνδεσμο, όπως και για την ανυπαρξία αμέλειας ως προς το επελθόν αποτέλεσμα, διακινδυνεύοντας όμως έτσι να υποπέσει το δικαστήριό σας, εάν και αυτό δεν απαντήσει, μετά από μια άριστη και άρτια δικονομική διαδικασία και σας αξίζουν συγχαρητήρια γι' αυτό, σε απόλυτη ακυρότητα λόγω έλλειψης ακρόασης του κατηγορουμένου σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις.

Ποια είναι όμως τα ζητήματα που τίθενται δια της εισαγγελικής πρότασης και τα οποία ενέχουν αντιφάσεις;

Στο πλαίσιο αυτό η κατάθεση της κας Βαρβία, ως προς την αναφορά της ότι δέχεται συνολικά 14 κλωτσιές, 9 χτυπήματα από τον μεσίτη και 5 από τον ιδιοκτήτη, την οποία υιοθετεί αποκλειστικώς αναδεικνύοντάς την η εισαγγελική, αγνοεί ανυπόφορα ότι η ίδια μάρτυρας στην ίδια κατάθεση σε ερώτηση της υπεράσπισης ανέφερε ότι δε θυμάται ακριβώς πόσα χτυπήματα τον χτύπησαν από τον κ. Χορταριά.

Παράλληλα, διά του τεχνικού συμβούλου, του κ. Καραθανάση, ρωτήσαμε «είδατε λακτίσματα στον κ. Κωστόπουλο; Μπορείτε να προσδιορίσετε από πού και πού;»

Απάντηση: - «δεν έχω κάνει» μας είπε «ποσοτική περιγραφή. Έχω δει ότι δέχεται χτύπημα στο κεφάλι, κλωτσιά στο έδαφος, κλωτσιά στη μέση μεταγενέστερα». Μόνο που αυτά τα χτυπήματα δεν μπορούν να αποδοθούν στον κ. Χορταριά και βεβαίως ο λόγος για τον οποίο αμφότεροι δεν μπορούν να αποδώσουν τα χτυπήματα, με μια απλή επισκόπηση του βιντεοληπτικού υλικού που θα κάνετε στην διάσκεψη σας, ειδικότερα μάλιστα στα αποσπάσματα αργής κίνησης που σας προσκόμισε η πολιτική αγωγή, θα δείτε ότι όταν πλήττεται η τζαμαρία, σε αντίθετη κατεύθυνση από αυτή που βρίσκεται ο παθών Κωστόπουλος, ο ίδιος οπισθοχωρεί ενστικτωδώς προς το εσωτερικό με αποτέλεσμα να είναι αδύνατον να δεχτεί πλήγμα, θραύσμα ή άλλο ή όσα ευφάνταστα κατέθεσαν οι μάρτυρες εδώ, ότι δήθεν το κεφάλι του με τις κλωτσιές έπεφτε πάνω στις τζαμαρίες.

Και βεβαίως το γεγονός ότι δεν έπεφτε ένα κεφάλι ανθρώπινο πάνω στις τζαμαρίες, μπορείτε να το δείτε και από την ιατροδικαστική έκθεση, διότι δεν είναι λογικό να κλωτσιέται ένα κεφάλι σε κόπιττες που εξέχουν και να μην έχει σοβαρότατα, μπορεί και θανατηφόρα τραύματα τα οποία έχουν συντελέσει ουσιωδώς στην κατάσταση και να έχει απλές αμυχές και θλαστικά τραύματα.

Όμως εδώ, κύριοι δικαστές, έχουμε και ένα ζήτημα. Ξέρετε, οι συνήγοροι υποστήριξης κατηγορίας και υπεράσπισης, λειτουργώντας ως συλλειτουργοί της δικαιοσύνης, είναι πολύ δύσκολη η θέση μας, ειδικά των υπερασπιστών, γιατί δεοντολογικώς οφείλουμε να ισορροπήσουμε στην αναζήτηση

της ουσιαστικής αλήθειας, την τήρηση της εχεμύθειας έναντι του εντολέα μας αλλά και την τήρηση του κώδικα δεοντολογίας.

Από τη στιγμή που δεν εμφανίζεται στο βιντεοληπτικό υλικό κανένα απολύτως χτύπημα του κ. Χορταριά στο κεφάλι του Κωστόπουλου, είναι δίκαιο να πούμε ότι δεν τον χτύπησε; Όχι. Σε ερώτηση της προέδρου αν τον χτύπησε, ο ίδιος ο κ. Χορταριάς είπε όταν ερωτήθηκε «εσείς μας λέτε ότι δεν τον χτυπήσατε» και απαντά «όχι, όταν εξερχόταν από το κατάστημα, ένιωσα ότι το πόδι μου ήρθε σε επαφή και αμέσως σταμάτησα». Το πλήγμα αυτό ωστόσο δεν φαίνεται στο βιντεοληπτικό υλικό. Γιατί εκείνη την ώρα θα δείτε ότι μπαίνει το σώμα του κοσμηματοπώλη μπροστά και δεν φαίνεται επαφή του ποδιού με το κεφάλι. Παρά ταύτα όμως, αληθώς το αποδέχεται.

Εδώ γεννιούνται τα εξής ζητήματα. Πρώτον, πώς μπορούμε να αποδώσουμε αν αυτό το χτύπημα το οποίο δεν ήταν εκ προθέσεως, δηλαδή έτσι όπως το περιέγραψε δεν στόχευε να βρει τον Κωστόπουλο, ανεξαρτήτως αν στην προσπάθεια του Κωστόπουλου να βγει, τον βρήκε. Τον βρήκε! Τι βλάβη του προξένησε μπορούμε να πούμε; Μετά βεβαιότητας ότι μπορούμε να αποδώσουμε το τάδε χτύπημα στο τάδε πλήγμα, λάκτισμα, που έδωσε ο κ. Χορταριάς;

Το τρίτο ζήτημα είναι ότι σταμάτησε αμέσως μετά. Το ότι φαίνεται ότι σταματάει, φαίνεται από το γεγονός ότι ενώ ο πρώτος κατηγορούμενος συνεχίζει προς τον Κωστόπουλο, ο ίδιος σταματά και τον πιάνει για να τον τραβήξει έξω. Οπωσδήποτε έχει το μέλημα ο κ. Χορταριάς να μην συνεχίσει να τον πλήττει, διότι αντιλαμβάνεται ότι αν συνεχίσεις να πλήττεις έναν άνθρωπο, ακόμη και αν είναι οπλισμένος δράστης και επικίνδυνος, είναι δυνατόν να του επιφέρεις πάρα πολύ σοβαρή σωματική βλάβη. Και αυτό δεν το αποδέχεται ως πιθανότητα, γι' αυτό και τον πιάνει, τον τραβά μακριά από τα γυαλιά για να μην τραυματιστεί περαιτέρω, τον δεσμεύει στο αριστερό του χέρι και του αφαιρεί το μαχαίρι.

Περαιτέρω κατά την εισαγγελική πρόταση, διατυπώνεται ότι ο θάνατος δεν θα επέρχετο αν το θύμα δεν είχε πληγεί επανειλημμένως και με σφοδρότητα από τους δύο κατηγορούμενους. Συμπέρασμα όμως που έρχεται σε αντίθεση με όσα κατέθεσε η κ. Μαριανού ενώπιόν σας.

Σύμφωνα με την κα Μαριανού «κανένα χτύπημα δεν ήταν αυτοτελώς θανατηφόρο. Όλες οι κακώσεις οδήγησαν στο στρες, δεν μπορούμε να ξεχωρίσουμε κάποια». Η αποστροφή της μαρτυρικής αυτής κατάθεσης οδηγεί στην εξής αντίφαση: Ακόμα και αν αποδειχθεί το γεγονός ότι ο άνθρωπος αυτός ήταν μέσα στο κατάστημα ήδη αυτοτραυματισμένος, δηλαδή είχε προξενήσει από ίδιον πταίσμα τραυματισμούς δικούς του, ότι στα τραύματα στα οποία συνετέλεσαν ως ενιαίο σύνολο στην παραγωγή του αποτελέσματος, είχαν προηγηθεί τραύματα που είχε δημιουργήσει στον εαυτό του και άρα κατά τη θεωρία της χρονικής προτεραιότητας αυτά ήδη θα μπορούσαν, κατά τη συνήθη πορεία των τραυμάτων, να τον οδηγήσουν σε στρες και άρα σε ισχαιμικό και δεν θα χρειαζόταν κάποιο άλλο τραύμα, ακόμη και αν υποθέσει κάποιος ότι του προκάλεσε ένα πλήγμα ο κύριος Χορταριάς.

Δεν είχε καμία γνώση ο κύριος Χορταριάς όπως του επιρρίπτει η εισαγγελική, ότι ήταν τραυματισμένος διότι σε ερώτηση του κ. εισαγγελέα του απήντησε «τα αίματα τα είδα όταν τον αφοπλίσω». Το ότι ξέρει σήμερα ότι είχε αυτοτραυματιστεί εντός του καταστήματος δεν σημαίνει ότι κατά τις παραστάσεις του εκείνη την ημέρα τα είχε δει.

Περαιτέρω γίνεται δεκτό στην εισαγγελική πρόταση ότι θα πρέπει να επισημάνουμε ότι οι κατηγορούμενοι γνώριζαν ότι δεν είχε αφαιρέσει κοσμήματα. Εδώ είναι άδικη η εισαγγελική πρόταση, διότι παραγνωρίζει ανυπόφορα ότι σύμφωνα με τις παραστάσεις τουλάχιστον του 2ου κατηγορουμένου, ο παθών είχε σπάσει εσωτερικές επιτοίχιες βιτρίνες. Γιατί τις έσπασε; Τι να υποθέσει ο τρίτος που τον παρακολουθεί; Όλοι οι μάρτυρες, ακόμα και οι μάρτυρες μειωμένης αξιοπιστίας, η κ. Λ. , ο κύριος Κ.Φ., όλοι είχαν καταθέσει στις αρχικές καταθέσεις στον ανακριτή, ότι αυτό που έβλεπαν ήταν μια ληστεία και ότι ο άνθρωπος αυτός πιθανόν, ήταν υπό την επήρεια ναρκωτικών. Βλέπει ότι προσπαθεί να διαρρήξει την ταμειακή, τη χτυπάει και τη ρίχνει στο δάπεδο. Τι να θεωρήσει ο άνθρωπος αυτός ως παράσταση όταν έχει δει όλα αυτά;

Περαιτέρω αναφέρει η πρόταση ότι γνώριζε ο κατηγορούμενος ότι δεν ήταν επικίνδυνος και δε συνιστούσε απειλή, συμπέρασμα παντελώς αυθαίρετο με την αντικειμενική δράση του Ζαχ. Κωστόπουλου, ο οποίος με βάση όλους τους αυτόπτες είχε βανδαλίσει ένα μαγαζί. Επιχειρεί να διαφύγει κρατώντας μαχαίρι, σπάει τη βιτρίνα με το κεφάλι του και δεν τη ραγίζει, τη σπάει, το οποίο δεν προκύπτει μόνο από το βιντεοληπτικό αλλά προκύπτει και από την κατάθεση του κ. Ξ. Δ. επ' ακροατηρίω ο οποίος μας είπε ότι από τη στιγμή που έβγαλε το κεφάλι του έξω πήγαν οι άλλοι και χτυπούσαν τα τζάμια. Άρα ο κ. Ξ. είναι ένας αυτόπτης που έχει δει αυτό που δεν μπορούσαμε να δούμε στο κακής ποιότητας βιντεοληπτικό υλικό.

Επίσης σε ερώτηση του κ. εισαγγελέα προς τον κ. Χορταριά: «ήταν επικίνδυνος για εσάς;» απάντησε ότι «από τη στιγμή που βρέθηκε στην κάτω προθήκη, ναι, μου φάνηκε επικίνδυνος.

Εισ: Άρα σας φάνηκε εξαρχής επικίνδυνος;

Χορτ: Την ώρα που τον είδα στην κάτω βιτρίνα με το μαχαίρι, μου φάνηκε επικίνδυνος.

Εισ: Είδατε ότι ήταν σε αδύναμη κατάσταση πιο πριν;

Χορτ: Δεν ήταν, κρατούσε πολύ σφιχτά το μαχαίρι, χρειάστηκε να ανοίξω ένα ένα τα δάχτυλα του για να του πάρω το μαχαίρι».

Από πού λοιπόν προέκυψε ότι είπε ο κ. Χορταριάς είπε ότι δεν τον θεώρησε επικίνδυνο στις παραστάσεις του; Ασφαλώς και κατά τις παραστάσεις του ήταν.

Πάμε τώρα στις ιατροδικαστικές εκθέσεις και καταθέσεις :

Το πρώτο ζήτημα τίθεται στην εξέταση της κ. Μαρριανού, η οποία είπε πως είχαν επικοινωνήσει πριν τη σύνταξη του ιατροδικαστικού πορίσματος με τον κ. Ευτυχιάδη, είχε χρονολογήσει τα ευρήματα και τους είχε πει ότι ήταν μια ώρα πριν τον θάνατο του Κωστόπουλου. Όπως και το γεγονός ότι δεν είχαν γνώση καμία ούτε αυτοί, οι ιατροδικαστικές αρχές, για τον χρόνο για τον οποίο έλαβε χώρα το επίδικο περιστατικό, ο οποίος όμως χρόνος προέκυψε στην ακροαματική διαδικασία από τα στοιχεία που εισέφερε και η πολιτική αγωγή, για να είμαστε δίκαιοι, και η υπεράσπιση, ιδιαίτερα δε από τις διαβιβάσεις της αστυνομίας. Τις διαβιβάσεις δηλαδή των ανθρώπων αυτών που είναι σήμερα εδώ δυστυχώς κατηγορούμενοι.

Κατά συνέπεια, ακόμη και αν τους είχε πει για μια ώρα, δεν είχαν οι ιατροδικαστές, και όχι με δική τους ευθύνη, καμία απολύτως ένδειξη εάν θα μπορούσε να ταυτιστεί ο χρόνος που τους είχε πει ο κ.

Ευτυχιάδης ότι χρειάστηκε η εγκατάσταση οιδήματος στο μυοκάρδιο, δηλαδή τη μία ώρα, με το χρόνο που έλαβε χώρα το συμβάν και αν έχει σχέση ή όχι.

Χαρακτηριστικές είναι οι αποστροφές της ιατροδικαστού [...]:

«Τα τραύματα ήταν πολλά, αλλά δεν θα μπορούσαν από μόνα τους να προκαλέσουν το θάνατο. Διά αποκλεισμού πλέον και εφόσον δεν είχαμε καμία άλλη αιτία, δεν υπήρχε μυοκαρδιοπάθεια, στεφανιαία νόσος, καταλήξαμε σε αυτό το αποτέλεσμα».

Εισ: *«Εσείς μπορείτε να ξεχωρίσετε ποια τραύματα συνδέονται αιτιωδώς με τις ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις;»* και απαντά: *«σας είπα ότι είναι συνολικά τα τραύματα που από μόνο τους το καθένα δεν προκαλούν το θάνατο. Υπήρχαν τραύματα στο κεφάλι που προσπαθήσαμε να διαχωρίσουμε πώς έχει γίνει το καθένα. Ένα θανατηφόρο μόνο δεν απομονώσαμε».*

Ερώτηση: *«Όλα αυτά που γράφει η συμπληρωματική έκθεση του κ. Ευτυχιάδη τα είχατε συζητήσει πριν την έκθεση;»* και απαντά: *«όχι, εγώ δεν έχω υπόψιν μου αυτή την έκθεση».*

Βεβαίως εδώ τίθεται και ένα άλλο ζήτημα, ότι είναι ανακριβής η ιατροδικαστική έκθεση ως προς το καρδιογενές πνευμονικό οίδημα και το συνοδό ιστολογικό εύρημα της συμφόρησης, τα οποία απορρίπτει ως δευτερογενή και μη ειδικά. Και γιατί συμβαίνει αυτό; Γιατί το λέω εγώ; Όχι! Γιατί όπως απάντησε ο κ. Ευτυχιάδης, όταν τον ρώτησε η υπεράσπιση για τη χρονολόγηση του πνευμονικού οιδήματος:

Ερώτηση: *«Ρώτησα έναν συνάδελφό σας αν μπορούμε να αξιολογήσουμε το εύρημα σας χρονικά και αυτός μου είπε το εύρημα της συμφόρησης πνευμόνων υποδηλώνει χρονιότητα».*

Η απάντηση του: *«Υπάρχει περίπτωση να έχουμε συμφόρηση εντελώς πρόσφατα».*

- Παρακαλώ καθορίστε το «εντελώς πρόσφατα». Μια ώρα, δυο; Πόσο;

- Γύρω στη μια ώρα, περίπου.

- Και αν συνυπολογίσουμε ότι ανευρέθηκαν και μακροφάγα που φαγοκυτταρώνουν αιμοσιδρινή, υποδηλώνει κάτι για το χρονικό προσδιορισμό;

«Δυο ώρες το νωρίτερο» απάντησε, ΔΥΟ ΩΡΕΣ. Δεν παρίσταται λοιπόν λογικό να συντάσσεται ένα ιατροδικαστικό πόρισμα, να απορρίπτει ως δευτερογενή και μη ειδικά τα ευρήματα της συμφόρησης πνευμόνων και του καρδιογενούς πνευμονικού οιδήματος όπως αυτό χαρακτηρίζεται από τη βιβλιογραφία που εισφέραμε στο δικαστήριό σας. Και από τις καταθέσεις των πραγματογνωμόνων στο δικαστήριο – γιατί εμείς δεν είχαμε τεχνικούς συμβούλους, από τους μάρτυρες που ήρθαν εδώ βγάλαμε τα συμπεράσματά μας – να μην παρίσταται δυνατόν να χρονολογηθεί με ακρίβεια η επέλευση σε τουλάχιστον δύο ώρες το νωρίτερο πριν τη στιγμή του θανάτου, το παθολογικό εύρημα το οποίο συνδέεται τουλάχιστον με τη συμφόρηση συνεπεία της παθολογίας της καρδιάς;

Ξέρετε, η ιατρική, μου λέει πάντα ο πατέρας μου, δεν είναι άσπρο-μαύρο, δεν είναι όπως η νομική, έχει και γκρι. Δεν είναι έγινε αυτό, έγινε εκείνο. Έχει τρόπους επιβεβαίωσης πάρα πάρα πολλούς, γιατί ο οργανισμός ο ανθρώπινος είναι ένα πλαίσιο οργάνων που λειτουργεί άριστα εν ζωή και

πάντα η κατάρρευσή του και ο θάνατος δεν δίνει μόνο ένα δείκτη αλλά πολλούς, οι οποίοι όμως πρέπει να αξιολογηθούν σωστά.

Μας λένε, λοιπόν, μην ασχολείστε με τα λεπτά! Ε, πως να μην ασχολούμαστε με τα λεπτά; Διότι από τη στιγμή που προέκυψε με σαφήνεια ότι το ένδικο συμβάν έχει αρχίσει να γίνεται στις 14:48:30 και λήγει με τη διακομιδή όπως λέει η εισαγγελική πρόταση και το αποδέχομαι και εγώ, στις 15:07, με τη διακομιδή του Κωστόπουλου νεκρού, μετά δηλαδή από 19 λεπτά. Ε, τι να κάνουμε τώρα, τα 19 λεπτά δεν μπορούν να χωρέσουν μέσα στα 60' τα οποία απαιτούνται κατά τον κ. Ευτυχιάδη. 60 λεπτά το λιγότερο η εγκατάσταση του οιδήματος στο μυοκάρδιο. Ο κύριος Ευτυχιάδης είπε ότι χρειάζεται μία ώρα. Και τι να κάνουμε τώρα; Τα 19 λεπτά, δεν μπορούν να συγκριθούν με τη μια και τις δυο ώρες, μιλάμε για τον πολλαπλάσιο χρόνο.

Από κει και πέρα και για να πάω και στην αντικειμενική και στην υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος. Δεν θα τα επαναλάβω, είστε κουρασμένοι, θα προσπαθήσω να διατηρήσω το ενδιαφέρον σας γιατί είναι δύσκολο για εσάς και το κατανοώ.

Το αδίκημα της θανατηφόρας σωματικής βλάβης κατά το 311 του ΠΚ, απαιτεί ως έγκλημα που χαρακτηρίζεται ως έγκλημα αποτελέσματος, για τη συγκρότηση της αντικειμενικής και της υποκειμενικής του υπόστασης, απαιτείται η πρόθεση να επιφέρει ο δράστης στο θύμα οποιασδήποτε διαβάθμισης σωματική βλάβη και η επέλευση, συνεπεία της σωματικής βλάβης, του θανάτου του θύματος, ο οποίος όμως θάνατος δεν αποδίδεται σε πρόθεση του δράστη αλλά σε αμέλειά του κατά τα άρθρα 28 και 29 του ΠΚΔ. Άριστα τα έχει αναλύσει αυτά ο κ. εισαγγελέας.

Αυτά τα οποία θα έπρεπε να έχετε υπόψη σας, είναι αν ο δράστης δεν κατέβαλε την αντικειμενική προσοχή, αυτά ζητάει ο νόμος, για να αποδώσει το θανατηφόρο αποτέλεσμα ή όχι στον δράστη, αν ο δράστης δεν κατέβαλε την συνειδητή ή ασυνειδητή προσοχή για να επέλθει ή όχι αυτό το αποτέλεσμα. Και για να αντιληφθούν οι ένορκοι, τι εννοούν «να μπορεί να προβλέψει»; Έχει κριθεί από τη νομολογία ότι όταν είσαι σε ένα μπαλκόνι του 2ου ορόφου και λογομαχήσεις με κάποιον και τον σπρώξεις και πέσει κάτω και πεθάνει, τότε έχεις αμέλεια, γιατί θα έπρεπε να καταβάλεις την κατ' αντικειμενική κρίση προσοχή, ότι είμαι βρε παιδί μου στο μπαλκόνι ενός δευτέρου ορόφου, δεν θέλω να τον σκοτώσω, λογομαχώ μαζί του, αλλά πρέπει να προβλέψω ότι ο άνθρωπος αυτός μπορεί να σκουντουφλήσει να πέσει και σκοτωθεί γιατί είμαστε ψηλά. Αυτό εννοεί ο νομοθέτης.

Το δεύτερο στοιχείο είναι ότι θα πρέπει με βάση τις δικές του περιστάσεις, ικανότητες και γνώσεις λόγω της υπηρεσίας του ή του επαγγέλματός του, να μπορεί να προβλέψει και να αποφύγει το αποτέλεσμα. Και το τρίτο; Ότι υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ενέργειας και της παραλήψεως του δράστη και του επελθόντος θανάτου. Και αυτή είναι η θεωρία του ισοδυνάμου των όρων που ανέλυσε ο κύριος εισαγγελέας. Το οποίο τι είναι; Εάν στη συγκεκριμένη περίπτωση του Ζαχαρία Κωστόπουλου έχουμε κάποια τραύματα που προηγούνται της δράσης των κατηγορουμένων, εάν λείψουν τα παραγωγικά αίτια, δηλαδή τα πλήγματα και οι τραυματισμοί ή οι κακώσεις θα μπορούσε να επέλθει το αποτέλεσμα;

Δηλαδή, πέθανε αποκλειστικά από τη δράση των ανθρώπων αυτών; Δηλαδή εάν εξέλειπαν θα μπορούσε ο άνθρωπος αυτός να ζει; Η απάντηση είναι όχι. Η απάντηση έχει δοθεί από τους ιατροδικαστές: «όχι, γιατί είναι το σύνολο των χτυπημάτων». Τα χτυπήματα που έχει κάνει και ο ίδιος στον εαυτό του, από συντρέχον δικό του πταίσμα προηγούνται χρονικά. Ο νομοθέτης δεν

είναι άνθρωπος. Δεν κατηγοροποιεί όλες τις ανθρώπινες συμπεριφορές στο ίδιο καλούπι για να τιμωρεί αδικώς και δρακόντεια τους ανθρώπους. Προσπαθεί να εντάξει όλες τις ανθρώπινες συμπεριφορές και αυτό λέγεται υπαγωγή των περιστατικών στον απαιτούμενο βαθμό, για να καθοριστεί η ύπαρξη ή μη δόλου του δράστη. Και στις περιπτώσεις, εδώ, των εξ αποτελέσματος κρινομένων αδικημάτων, να ληφθεί υπόψιν από τους δικαστές που θα δικάσουν εάν θα μπορούσε να προβλεφθεί, δηλαδή πού σταματάει το όριο που ζητάμε από έναν άνθρωπο να προβλέψει και πού ξεκινά η εκούσια δόλια προαίρεση που θα τον κάνει δράστη.

Εδώ πρέπει να σκεφτούμε: ήταν δυνατό οι άνθρωποι αυτοί, όταν ενεργούσαν όπως ενεργούσαν, ήταν σε θέση να αντιληφθούν ότι από ένα δικό τους χτύπημα θα πάθαινε ο άλλος στρες και θα πέθαινε; Είναι προβλεπτό από τον μέσο άνθρωπο χωρίς ιατρικές γνώσεις; Όχι, είναι η απάντηση που προσωπικά έχω δώσει, αναλαμβάνοντας την υπεράσπιση αυτής της υπόθεσης.

Το δεύτερο ζήτημα αφορά το ζήτημα της διακοπής του αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ των ενεργειών του κ. Χορταριά και του επελθόντος αποτελέσματος. Και εδώ θα διαφωνήσω λίγο με τον συνάδελφο και του το είπα προηγουμένως. Δεν έχει σχέση, κατά την άποψη μου, εάν οι δικές μου ενέργειες επιτάχθηκαν από άλλες, είτε του ιδίου, είτε τρίτων, δεν έχει καν σχέση εάν ο ίδιος είχε κάνει προγενέστερα άλλες πράξεις. Έχει σχέση εάν υπεισιήλθαν περιστατικά που δεν ήταν στην ίδια ροή των πραγμάτων και χωρίς την παρουσία αυτών ο άνθρωπος αυτός θα ζούσε.

Εδώ είναι ο αντικειμενικός αιτιώδης σύνδεσμος και αναφέρομαι στο ρόλο των διασωστών. Δεν το έχετε πιάσει σωστά, είναι πολύ πιο σύνθετος ο ρόλος τους. Λέει ο ΕΚΑΒίτης ότι δεν ζήτησε από τους αστυνομικούς να κόψουν τα δεματικά. Το ζήτησε όταν του είπε ο προϊστάμενός του, θα τον πιάσω κι αυτόν μετά, ότι παθαίνει υποξία. Σημαίνει ότι ο άνθρωπος κινδυνεύει από ώρα σε ώρα να τον διακομίσεις νεκρό. Και τι είχαν κάνει οι αστυνομικοί; Να τους ρίξω κι εγώ λίγο φταιξιμο τους έρμους τους ανθρώπους. Έτσι όπως τους κατηγορεί το βούλευμα; Όχι βέβαια! [...]

Για να σας ξεκουράσω και λίγο. Έχετε δει τα σημάκια πάνω στα ιατρικά αυτοκίνητα; Ένα ωραίο στρογγυλό σήμα. Ξέρετε αυτά είναι, για να μπορούν οι διασώστες και οι δυνάμεις ασφαλείας σε όλους τους αυτοκινητοδρόμους του κόσμου να παρέχουν παντού τις υπηρεσίες τους και να ζητούν ιατρική βοήθεια για να σώζουν ανθρώπους.

Εφτά χρονών, δε θα ξεχάσω, ταξιδεύαμε από την Πάτρα στην Αθήνα με τον πατέρα μου και είδαμε ένα πολύ άσχημο ατύχημα και σταμάτησε αμέσως ο πατέρας μου. Διέκοψε την πορεία του ο πατέρας μου και ακολούθησε το ασθενοφόρο. Η ανθρώπινη ζωή δεν είναι αστείο πράγμα, είναι σπουδαίο πράγμα, κα πρόεδρε. Τον ρωτήσατε τον διασώστη «εσείς γιατί δεν πήγατε μαζί;» και σας είπε «είναι αντιδεοντολογικό». Τι λες;! Θέλετε να σας διαβάσω κι άλλα μαργαριτάρια; Εγώ με αυτό έφριξα. Αυτό είναι πολύ σοβαρό, γιατί δεν μπορεί να διαχωρίζονται Έλληνες πολίτες ανάλογα με την εμφάνισή τους, ανάλογα με το αν είναι χρήστες, βουλευτές ή δράστες εγκλημάτων, όλοι είμαστε ίσοι έναντι του νομού και έναντι του κράτους. Και όλους με ίσο τρόπο πρέπει να μας αντιμετωπίζουν.

Και γιατί το λέω αυτό; Θυμάστε τότε που κατέρρευσε ο κ. Τατσόπουλος στο Μέγκα. Είχε ρήξη ανευρύσματος αορτής, ξέρετε πως σώθηκε και ψάχτε το, σε συνέντευξη, «5 φορές πέθανα και 5 φορές με ανατάξανε». Και δεν μπόρεσαν να τον ανατάξουν αυτοί τον Κωστόπουλο, δεν μπόρεσαν να βάλουν έναν απινιδωτή αλλά τον φόρτωσαν μέσα με τα δεματικά και λένε «φταίγανε τα

δεματικά»; Τα δεματικά φταίγανε; Να κατηγορήσω κι εγώ τους αστυνομικούς; Όχι! Έφταιγε το γεγονός ότι δεν μπορείς να έχεις νοοτροπία δημόσιου υπαλλήλου όταν σώζεις ζωές. Όταν δεν μπορείς να υιοθετήσεις σαν στάση ζωής τη ρήση του Καζαντζάκη: «Αγάπα την ευθύνη και όλος ο κόσμος να καταστραφεί εγώ θα φταίω». Αυτό είναι στάση ζωής! Έρχεται μέσα απ' τον αξιακό σου κώδικα και εδώ τέσσερις διασώστες αντιμετώπισαν έναν άνθρωπο ο οποίος πράγματι πέθαινε με τρόπο που του στέρησαν τη δυνατότητα να ζήσει, όχι από κάποιο τραύμα, όχι από κάποιο θανατηφόρο πλήγμα, αλλά από κάποιο ισχαιμικό επεισόδιο. Δεν είναι δυνατόν στην Ελλάδα του 2018, τότε, και στην Ελλάδα του σήμερα να λέμε ότι ένας άνθρωπος πέθανε από ισχαιμικό μέσα στο ασθενοφόρο εντός τριών λεπτών.

Γιατί στα 3 λεπτά που τον πήγαμε εκεί δεν είχε το χρόνο ο γιατρός να τον ανατάξει. Ήταν εγκεφαλικά νεκρός και είναι σοβαρότητα ευθύνη. Και αυτό θα έπρεπε να το έχουν δει. Έχουν κάποια ευθύνη οι δυο πρώτοι κατηγορούμενοι και οι κύριοι αστυνομικοί; Έχουν παραλείψει κάποια ενέργεια που θα τον έσωζε μετά από όλα αυτά τα περιστατικά; Όχι.

Και εδώ είναι που βάλλεται ο αντικειμενικός αιτιώδης σύνδεσμος. Αυτοί που είχαν την ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να ανατάξουν, να κρατήσουν στη ζωή ενόψει του γεγονότος ότι δεν είχε πληγεί νωρίτερα αυτός ο άνθρωπος θανατηφόρα. Εδώ είχε πάθει έμφραγμα και το έμφραγμα αυτό έπρεπε να αναταχθεί.

Τι δεν έκαναν, λοιπόν, οι διασώστες; Ερωτήθηκαν από την εκ δεξιών σύνεδρο: «τον βάλατε πάνω στο φορείο, τι του κάνατε;» - «Απινίδωση» απαντάει ο Τ.Ε., «θα τον ανατάσσαμε λέει στο νοσοκομείο». Μέσα στο ασθενοφόρο έγινε; Τι σας είπαν οι διασώστες στο απόκομμα της εφημερίδας που σας φέραμε; Ότι δεν του έγινε ολοκληρωμένη ΚΑΡΠΑ. Τα ασθενοφόρα πάνε γρήγορα αλλά τόσο γρήγορα όσο να διατηρείται εν ζωή ο ασθενής, όχι για να πάρουν μια θέση στη Formula 1, αλλά όσο χρειάζεται για να παραγματοποιηθούν όλες οι διασωστικές ενέργειες.

Κατά την υπεράσπιση φρονούμε ότι ο κ. Τ.Ε. μπορεί να ήταν σε σοκ γιατί είχε δεχτεί μια επίθεση. Ο συνάδελφός του τι έκανε; Το, πετάγομαι μια στιγμή από τον Βενέτη και σας λέω «να, κάνει υποξία», δεν είναι υπεύθυνη συμπεριφορά και δεν είναι ούτε του πληρώματος του ασθενοφόρου υπεύθυνη συμπεριφορά, από τη στιγμή που ένας συνάδελφος σου φωνάζει «πρόσεξε, σου κάνει υποξία», να διατηρήσεις έναν ασθενή και να τον παραδώσεις νεκρό. Ασθενοφόρο είσαι, όχι νεκροφόρο. Τι να κάνουμε τώρα;

Δεύτερο στοιχείο, ακόμη και αν περάσετε από εκεί, που εγώ δεν μπορώ, το καθήκον αληθείας είναι πολύ σοβαρό και το ιεραρχώ πολύ ψηλά στον τρόπο που ασκώ το λειτούργημά μου, η ανυπαρξία αμέλειας ως προς το επελθόν αποτέλεσμα. Εδώ πρέπει να υπολογίσετε για τον κ. Χορταριά το γεγονός ότι όλη του η συμπεριφορά δεν κατέτεινε στο να δημιουργήσει στον Κωστόπουλο το οποιοδήποτε τραύμα. Επενέβη για να σταματήσει τον Κωστόπουλο με τη θραύση της τζαμαρίας, ανεξάρτητα εάν κάποιος μπορεί να το κρίνει ότι δεν είναι απόλυτα λογικό γιατί είναι μέσα. Σας απάντησε «χωρούσε να μπει από την τρύπα, αν πέρναγε όμως από την τρύπα θα σκοτωνόταν».

Δηλαδή εσείς πώς το σκέφτεστε; Ότι ακόμη και ένας δράστης επικίνδυνος, τον οποίο βλέπεις ότι έχει σπάσει τη τζαμαρία με το κεφάλι του, θα τον αφήσεις να περάσει και να σκοτωθεί πάνω στα τζάμια; Εσείς θα το αντέχατε να το δείτε ως εικόνα; Έχετε δει ποτέ άνθρωπό να πεθαίνει; [έντονα] Εγώ έχω την ατυχία να δω την δολοφονία του Καραϊβάζ έξω από το σπίτι μου και κάθε πρωί το

βλέπω σαν μνημείο. Ξέρετε τι σημαίνει να δείτε έναν άνθρωπο να πεθαίνει στο πεζοδρόμιο έστω και από δικές του ενέργειες; Δεν είχε βγει, ήταν περιορισμένος, το έσπασε όμως με το κεφάλι του. Βλέπεις ότι ένας άνθρωπος βγαίνει από εκεί και πάει να πεθάνει και σκέφτεσαι «εγώ να μη μπλέξω, ας τον αφήσω να σκοτωθεί»; Δεν πειράζει. Να μην κοιτάμε μόνο, μην το θυμόμαστε και σαν εικόνα.

Βλέπει κανένας λογικό ακόμη και αν κάποιος θεωρήσει οτιδήποτε διαφορετικό, ότι θα μπορούσε ένας δράστης ή ο κ. Χορταριάς να αρχίσει να βαράει γυαλιά; Δεν θα έπρεπε να έχει προβλέψει; Προέβλεψε και γι' αυτό τα χτύπησε τελείως αντίθετα. Και όταν βγαίνει πλέον βλέπει ότι τον βρίσκει. Σας είπε και ο ίδιος ότι τον βρήκε. Και σταμάτησε αμέσως. Τι να έκανε; Να τον σκότωνε; Δεν μπορείς να πλήττεις ένας κεφάλι με ένα πόδι. Είχε την αντίληψη να το σκεφτεί. Πάμε όμως παραπέρα, έστω ότι τον βρίσκει και ότι έχει και ευθύνη γι' αυτό το χτύπημα, πώς θα μπορούσε να προβλέψει – και αυτό πρέπει να απαντήσετε – και με ποιες γνώσεις ότι το επελθόν αποτέλεσμα του θανάτου του Ζαχαρία Κωστόπουλου θα επερχόταν, όχι συνεπεία του χτυπήματος, αλλά επειδή το συγκεκριμένο χτύπημα αθροιζόμενο με άλλα χτυπήματα θα κατέτεινε στο να του δημιουργήσει στρες και τελικά θα προκαλούσε και το θάνατό του αιτιωδώς με ένα λάκτισμα;

Υπάρχει περίπτωση ένας απλός άνθρωπος να προβλέψει ότι με ένα λάκτισμα θα επέλθει αυτό;

Και προς αυτό έχω φέρει αποφάσεις του Μικτού Ορκωτού Δωδεκανήσου [διαβάζει από απόφαση].

Η υπόθεση Μπακαρί που σας έφερε η συνάδελφος, εκεί χρησιμοποιήθηκαν και όπλα, σιδηρογροθιές, δεν είναι το ίδιο πράγμα.

Κα πρόεδρε, κύριοι σύνεδροι, κύριοι λαϊκοί δικαστές. Πράγματι το δικαστήριό σας είναι σε δύσκολη θέση γιατί καλείται να λύσει ένα ζήτημα που αφορά την ελληνική κοινωνία. Και όλη η σιωπηρή πλειοψηφία είναι στραμμένη σε αυτή την αίθουσα. Και ξέρετε γιατί; Γιατί το διακύβευμα της δίκης είναι από υποθέσεις αντίστοιχες που έχουν συμβεί στην ελληνική επικράτεια και μας έχουν σοκάρει. Την βλέπω εδώ, «επίθεση με τσεκούρι στην εφορία Κοζάνης - Αυτός είναι ο διευθυντής ήρωας που αφόπλισε το δράστη». Δηλαδή αν ο δράστης εκεί είχε πάθει ισχαιμικό θα τον δικάζαμε στο ΜΟΔ; Και θα του λέγαμε να μετατραπεί και η κατηγορία σε ανθρωποκτονία εκ προθέσεως; Υπό ποιες περιστάσεις; [διαβάζει δημοσίευμα για την υπόθεση]. Από τα τέσσερα θύματα τα δύο πέθαναν, δηλαδή κριτήριο για να ενεργήσει κάποιος τρίτος τι ήταν; Να τους σκότωνε όλους;

Άλλο παράδειγμα από την Αμερική για να δούμε αν εδώ θα σοκαριστείτε, γιατί εγώ σοκαρίστηκα: Αδιανόητο επεισόδιο στη Φιλαδέλφεια όπου γυναίκα έπεσε θύμα βιασμού στο μετρό και οι συνεπιβάτες τραβούσαν βίντεο. Έφαγε λέει είκοσι χρόνια κάθειρξη. Τη βίασε; Τη βίασε. Το βίντεο από τις κάμερες ασφαλείας του τραίνου, δείχνει ότι η γυναίκα σπρώχνει τον δράστη, επί 45 λεπτά. Καλά, ένας δεν είχε τον θεό του να πάει να τη βοηθήσει όταν επί 45 λεπτά δέχεται επίθεση; Ένας δεν πήγε να πάει να του πει «καλά ρε, τι κάνεις;» Κανείς δεν είχε τον θεό του. Κατά τη διάρκεια, λέει, της 45 λεπτής επίθεσης. Τι θα πείτε εσείς σε αυτούς τους ανθρώπους που βλέπουν ένα έγκλημα μπροστά τους; Την αστυνομία και βόηθα Παναγιά; Και να κινδυνεύει ο γέρος να ληστευτεί και να σκοτωθεί; Η γυναίκα να βιαστεί; Και εμείς να κοιτάμε και να μην κάνουμε τίποτα; Αυτό είναι το διακύβευμα αυτής της δίκης; Γιατί ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος, ατυχώς πέθανε, ΑΤΥΧΩΣ.

Είναι ένα πολύ λυπηρό γεγονός ένας 33χρονος άνθρωπος να χάνει τη ζωή του. Ασφαλώς. Αλλά δεν πέθανε στον δρόμο ούτε γιατί είχε την ιδιότητα που είχε. Αυτό σας καλώ να το έχετε στο μυαλό σας στη δύσκολη ώρα της απόφασης.

Παναγιώτης Πατάλας (για κατηγ. Χορταριά)

Κυρία πρόεδρε, σεβαστό δικαστήριο,

Ορθώς μίλησε ο κ. εισαγγελέας για ένα τραγικό συμβάν. Ο θάνατος ενός νέου ανθρώπου μόνο ως τραγικό συμβάν λογίζεται. Η ανθρώπινη ζωή, το θεμελιωδέστερο αγαθό, πρέπει να προστατεύεται και προστατεύεται από το ποινικό δίκαιο απόλυτα. [...] Η κίνηση της ποινικής διώξεως με το τεχνικό χαρακτηρισμό της πράξεως ως θανατηφόρας σωματικής βλάβης [...] Από εκεί και πέρα όμως η ορθόδοξη ποινική πορεία, απαιτεί εξονυχιστική εξέταση, ήδη από το στάδιο της ανάκρισης για να οδηγηθούμε στη βάση της δικαστικής διαδικασίας.

Πολλάκις προ της ενάρξεως της δίκης αλλά και κατά τη διάρκεια αυτής διάβασα σχόλια από την πλευρά της πολιτικής αγωγής. Φανταζόντουσαν συνωμοσίες και βυζαντινές μηχανορραφίες. Για να διαβάσω τα λόγια τους: «δεν υπάρχει βούληση να εκδικαστεί αυτή η υπόθεση, υπάρχει υπονόμευση εκ μέρους των δικαστικών και αστυνομικών αρχών προκειμένου να προστατευτούν οι θύτες και να χαθούν χρήσιμα στοιχεία». Εν τέλει γίναμε μάρτυρες μιας άψογης ακροαματικής διαδικασίας, έγινε υποδειγματική διερεύνηση κάθε πτυχής της υπόθεσης, τα πορίσματα των ιατροδικαστικών εξετάσεων, έχει γίνει μια επισταμένη ανάλυση από τους συναδέλφους.

Θα επιμείνω γιατί μόνο παραδοξολογία δεν μπορεί να χαρακτηριστεί όλο αυτό. Χαρακτηρίστηκε ως «η δίκη των ιατροδικαστών», όντως τα θέματα της ιατροδικαστικής είναι θέματα ιδιόζουσας επιστήμης, ένα δυσχερές αντικείμενο. Σας είπαν οι κ. ιατροδικαστές ότι οι εκθέσεις συντάχθηκαν με τρομερή προσοχή και σπουδή. Εγώ δεν θα αμφισβητήσω την επιστημοσύνη και επάρκεια, τολμώ όμως να πω ότι η διερεύνηση ήταν πλημμελής, διαπιστώθηκε από την ακροαματική διαδικασία μια μονομερής προσκόλλησή τους που οδηγούν σε ενα τρωτό και αμφισβητήσιμο ιατρικό συμπέρασμα.

Στο καμίνι της ακροαματικής διαδικασίας οι κύριοι ιατροδικαστές οχρυνώθηκαν πίσω από τις θέσεις τους. Και για να γίνω πιο ακριβής: Ο κ. Τσαντίρης έχει δώσει μια συμπληρωματική ιατροδικαστική έκθεση που αναφέρει για τη λιπώδη διήθηση του ήπατος «[...] Σε κάθε περίπτωση, κατά την ιατροδικαστική δεν διαπιστώθηκε κανένα εύρημα που να συνδέεται με ηπατική ανεπάρκεια». Και λέω εγώ, αφού ο κ. ιατροδικαστής δεν είναι σε θέση να αξιολογήσει την ηπατική βλάβη και σε ποιον βαθμό επηρεάζει τον οργανισμό του Κωστόπουλου, πώς με περισσή ευκολία ακυρώνει δύο καθηγητές πανεπιστημίου;

Και συνεχίζω: Ο κ. Τσαντίρης, τα αυτά έχει χρησιμοποιήσει και ο κ. Καλόγρηας, [...] μνημόνευση του κ. Κουτσελίνη, «τραυματισμοί ποικίλης έκφρασης, και βαρύτητας είναι δυνατόν [...] μεγαλύτερο δε ποσοστό εμφανίζεται σε άτομα που εμφανίζουν σκληρηντικές αλλοιώσεις». Στο τέλος ο κ. Τσαντίρης καταγράφει ως ουσιαστική αιτία τις ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις και, μάλιστα, σε περίπτωση που υπάρχει ήδη προηγούμενο καρδιολογικό ιστορικό. Ο κ. Καλόγρηας «με δεδομένη την απουσία τοξίκωσης... οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις φαίνεται», φαίνεται...

[επαναλαμβάνει] «φαίνεται όμως, να συνδέονται αιτιωδώς μέσω μηχανισμού στρες». Παρά την επανάληψη του «φαίνεται» κατέληξε στο ίδιο συμπέρασμα. Είναι ακόμα πιο αντιφατικός.

Ο Καλόγρηνας είναι ακόμα πιο αντιφατικός, στον ανακριτή έχει κάνει 3 αναφορές:

Αναφορά 1η: τα πολλαπλά τραύματα του σώματος αποτέλεσαν την ισχαιμικού τύπου αλλοίωση.

Αναφορά 2η: Οι ισχαιμικού τύπου αλλοιώσεις συνδέονται με ασφάλεια με τα τραύματα.

Αναφορά 3η: Οι κακώσεις συνδέονται με τις αλλοιώσεις.

Και, για να φτάσω στο επιστέγασμα, είτε πως δεν μπορεί να πει με ποσοστά πόσα τέτοια περιστατικά μπορούν να οδηγήσουν στον θάνατο. Αυτό και αν είναι αυτοακύρωση. Περιοδικό «Ποινική Δικαιοσύνη», [διαβάζει]. Ο θάνατος που αναφέρεται εδώ πέρα, αναφέρεται σε ένα περιστατικό όπου η καρδιά είχε βάρος 950 γραμ., όπου η καρδιά είχε υποστεί χειρουργική επέμβαση, η δε μιτροειδής βαλβίδα παρουσίαζε στένωση. Σε αυτή την περίπτωση ο ιατροδικαστής εφαρμόζει ακριβώς τη βιβλιογραφία του κ. Κουτσελίνη, εν αντιθέσει με τους κυρίους Τσαντίρη και Καλόγρηνα που χρέωσαν τον θάνατο σε έναν υγιή άνθρωπο, συνεπεία των σωματικών βλαβών.

Μια συντομη αναφορά όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά. Η εκδικαζόμενη υπόθεση έχει πληθώρα αυτοπτών μαρτύρων και οπτικοακουστικό υλικό. Βλέπετε και βλέπουμε εικόνα, χωρίς να εικάζουμε ή να φαντασιωνόμαστε γεγονότα. Η εικόνα έχει μια αυτόνομη δυναμική που υπερβαίνει και την πολιτική αγωγή και την υπεράσπιση των κατηγορουμένων. Η ίδια η εικόνα είναι η πιο αξιόπιστη, η πιο καθαρή και συνεπής πηγή πληροφόρησης.

Επτά συγκεκριμένα ερωτήματα: τι, πότε, πού, γιατί, με ποιο τρόπο, με τι ερείσματα, με τι βοήθεια; Και αν το τι, το πότε, το πού είναι δεδομένα, όλα τα υπόλοιπα παραμένουν υπό διερεύνηση. Η υπεράσπιση δεν χρειάστηκε καν να μπει στη διαδικασία να κάνει την εύρεση. Αυτό που απέδωσε με αλαζονεία στην υπεράσπιση η πολιτική αγωγή, «χαμηλή ευρηματικότητα», είναι στην πραγματικότητα έπαινος, κατά τον Αριστοτέλη [...]. Στην πραγματικότητα ευρηματικότητα έδειξε η πολιτική αγωγή και θα αναφέρω 3 ισχυρισμούς της π.α. που δεν αποδείχθηκαν:

1) Υπήρχε προσυεννόηση του κατηγορούμενου Χορταριά με τον κοσμηματοπώλη. Κλωτσούσαν συντονισμένα σαν να το είχαν ξανακάνει. 2) Γνώριζε ποιος ήταν ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος, εμφορούνταν από ομοφοβικό και ρατσιστικό κίνητρο και είχε μίσος για τη διαφορετικότητα.

[...]

Η μαρτυρία της κυρίας Λ.Δ.: «δεν μου έδειξαν την αίσθηση ότι γνωρίζονται». Επειδή και στη διάρκεια της δίκης έγινε οι προσπάθεια να γίνουμε οι από δω και οι από κει, υπάρχει ένα δημοσίευμα που λέει ότι «καλή η διαφορετικότητα, πρόβλημα οι διακρίσεις [...] Οι θετικά διακείμενοι απέναντι στη διαφορετικότητα έχουν υπερδιπλασιαστεί στην περίπτωση της Ελλάδος».

3) Ένα μυθιστορηματικό υπονοούμενο που έχει ακουστεί μία φορά και επαναλήφθηκε και σήμερα ότι το μαχαίρι το έβαλε ο κατηγορούμενος. Από το σερβίτσιο που δεν είχε καν σερβιριστεί από την ταβέρνα.

Όσον αφορά το επίδικο συμβαν, σύμφωνα με αυτά που έχουμε στη διάθεσή μας, στις 12 παρά δέκα, έχουμε τη μετάβαση του κ Σ.Β. στο σπίτι του Ζαχαρία Κωστόπουλου. Εδώ επιτρέψτε μου να

ανοίξω μια μεγάλη παρένθεση. Κατόπιν αιτήματος της πολιτικής αγωγής κατέθεσαν ενώπιόν σας ένα ετερόκλητο πλήθος άσχετων, μη αυτοπτών μαρτύρων. Ήρθε ο κ. Χριστόπουλος να σας πει ότι [...], η κα. Βαρβία, η κα. Λούκα, ήρθε η κα. ψυχολόγος να σας πει ότι η κατάστασή του δεν ήταν αμόκ και δεν ήρθε ο πιο κρίσιμος μάρτυρας που ήταν το προηγούμενο βράδυ με τον Κωστόπουλο. Φωνάζει και ωρύεται η πολιτική αγωγή για τον μάρτυρα με τον κίτρινο μπλουζάκι [...] και για τον μάρτυρα Σ.Β., που δεν κατέθεσε υλικό αρεστό για την υπεράσπιση, τελικά δεν τον έφερε να καταθέσει. Έχουμε περάσει 21/9/18, είναι η στιγμή, που σύμφωνα με τον Σ.Β. ο Κωστόπουλος εκδηλώνει εμετούς, εφίδρωση, είναι τέτοια η κατάσταση της υγείας του που ο Σ.Β. αισθάνεται ότι πρέπει να παραμείνει εκεί. 12 αναχωρεί και φτάνει στην Ομόνοια στις 12μση, στις 13:05 υπάρχει τηλεφωνική επικοινωνία με την κ. Σ. και ήδη η ανησυχία του είχε ξεκινήσει [...] 14:20 ο μάρτυρας Κ. μας λέει ότι φώναζε [...] Όχι μόνο από τον κ. Κ. αλλά από κανέναν μάρτυρα δεν προέκυψε ότι κάποιος απείλησε τον Κωστόπουλο. Και αν δεχθούμε ότι σύμφωνα με την πολιτική αγωγή ότι κάποιος τον απείλησε, ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος τι κάνει; [...] Προσπερνάει 4-5 καταστήματα και επιλέγει να πάει σε ένα κατάστημα που η πόρτα του ήταν ασφαλισμένη.

Παραβιάζοντας την πόρτα εισβάλλει στο κατάστημα, και χαρακτηριστική είναι η μαρτυρία του ανθρώπου με το κίτρινο μπλουζάκι, «άκουσα έναν θόρυβο και τον είδα μέσα στο κατάστημα...». Χαρακτηριστική είναι και η μαρτυρία συγγενούς του Κωστόπουλου, υποστράτηγου «δεν γνωρίζω γιατί ήταν μέσα, μπορούσε να παραμένει» και, θα προσθέσω εγώ, χωρίς καταστροφή χωρίς βία.

Σε ερώτηση προς τον γιο του κοσμηματοπώλη: «αν υπήρχε κάποιο μαχαίρι μέσα στο κατάστημα» η απάντηση ήταν «όχι». Ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος μπήκε με τον τρόπο που μπήκε έχοντας στην κατοχή του τελείως ενσυναίσθητα ένα μαχαίρι, το μαχαίρι φαίνεται πρώτη φορά στο 38ο δευτερόλεπτο [...] ώρα 14:46 έχουμε το επίδικο συμβάν.

Από εκεί και πέρα μια σταχυολόγηση μαρτυριών. Επειδή αυτές οι μαρτυρίες δεν είναι αρεστές, σήμερα αποκαλέστηκαν οι άνθρωποι που κατέθεσαν ως «γκέτο»: Μαρτ. Γ.: «Κρατούσε στο χέρι του ένα μαχαίρι». Μαρτ. Τ.: «Τον είδα σε αλλόφρονα κατάσταση». Μαρτ. Χ.: «Δεν άφηνε το μαχαίρι από το χέρι του με αποτέλεσμα να δημιουργεί πανικό στους παρευρισκομένους. Ήταν με το μάχαρι στο χέρι και όποιον πάρει ο χάρος. Αν δεν τον σταματάγαμε σίγουρα θα είχαμε θρηνήσει κάποιο θύμα». Μαρτ. Ξ.: «Είχε το μαχαίρι κουζίνας, τον είδα να το κρατάει στο χέρι». Μαρτ. Κ. «Τον είδα να κρατάει ένα μαχαίρι, και κατέβασα τα ρολά του μαγαζιού μου». Μάρ. Λ.Δ.: «Όταν άκουσα φωνές κατευθυνθηκα στη Γλάδστωνος, πλησίασα όταν διαπίστωσα ότι δεν κινδυνεύω». Είναι χαρακτηριστικό ότι και μόνο που άκουσε περί ληστείας, ως πρώην αστυνομικός, θεώρησε ότι πρέπει να λάβει μέτρα προστασίας. Μάρ. Τ.: «Από όλες τις κλωτσιές τον πέτυχε μία και αυτή τυχαία». Μάρ. Τ.Ε.: «Πριν ακόμη τελειώσω την περιποίηση, το θύμα πήρε ένα γυαλί και προσπάθησε να με χτυπήσει στην κοιλιακή χώρα».

Η απολογία ενώπιόν σας του κατηγορουμένου Ρουσακού: «θα μπορούσε να τραυματίσει κάποιον, [...]» επί της ουσίας δηλαδή δεύτερη απόπειρα ανθρωποκτονίας μετά τον κ. Τ.Ε. και 2 τελευταίοι μάρτυρες. Ο Κ.Φ. που λέει «αφού τον πιάσατε γιατί συνεχίζετε; Θα μπορούσαν να τον σκοτώσουν» και η μάρτυρας Λ.Δ. που είπε ότι φώναζε «σταματήστε θα τον σκοτώσετε».

Εδώ τίθεται ένα σοβαρό θέμα αξιοπιστίας όσον αφορά τον μάρτυρα Κ.Φ., οι κύριοι Π. και Τ., εξαρχής δήλωσαν ότι είναι φίλοι του κ. Χορταριά, τόσο ο μάρτυρας Κ.Φ. όσο και η πολιτική αγωγή

απέκρυψαν ότι ο συγκεκριμένος μάρτυρας συμμετείχε σε εκδήλωση της πολιτικής αγωγής. Έτσι μπορούμε βάσιμα να εκφράσουμε ισχυρότατες αμφιβολίες για το περιεχόμενο της καταθέσεώς του.

Πριν αναφερθώ στους λόγους άρσεως του αδικού χαρακτήρα της πράξης, άκουσα να γίνεται σχόλιο σε απάντηση του Χορταριά όταν είπε ότι αντέδρασε ενστικτωδώς, υπήρξε ένα σχόλιο από την πλευρά σας κα πρόεδρε, ότι αν όλοι αντιδρούσαμε έτσι θα είχαμε γίνει ζούγκλα. Θα αναφέρω εδώ ένα απόσπασμα: «Είναι αυτονόητο και φυσιολογικό να περιήλθε σε μια κατάσταση στρες, η οποία μπορεί να κάνει τον κάθε εμπλεκόμενο, αποκλείοντας το κάθε ερέθισμα, οπτικό ή ακουστικό [...] δεν μπορεί να συνοδεύεται στο πλαίσιο της κοινωνικής αβρότητας».

Έρχομαι τώρα στην επίκληση του αρ. 20 και των λόγων άρσεων του αδικού, έχουμε κάνει επίκληση δύο λόγων: Ενάσκηση δικαιώματος και της άμυνας. [...] Κάθε πράξη άμυνας δεν είναι ούτε χρειάζεται να είναι πράξη σύλληψης όπως και κάθε πράξη σύλληψης δεν διέπεται από το στοιχείο της άμυνας. Η πρώτη διέπεται από την αρχή της αναγκαιότητας, ενώ η δεύτερη από την αρχή της αναλογικότητας και της ανάγκης σύλληψης του δράστη.

Αυτόφωρο είναι το έγκλημα που γίνεται την ώρα που δράστης το τελεί. Τι λέει το άρθρο 275; Προκειμένου για αυτόφωρα κακουργήματα και πλημμελήματα οι ανακριτικοί υπάλληλοι του άρθρου 31, καθώς και κάθε αστυνομικό όργανο, έχουν υποχρέωση, ενώ οποιοσδήποτε πολίτης το δικαίωμα, να συλλάβουν τον δράστη, τηρώντας τις διατάξεις του Συντάγματος και του άρθρου 279 του κώδικα για την άμεση προσαγωγή του στον εισαγγελέα. «Οποιοσδήποτε πολίτης» σημαίνει όχι μόνο ο παθών αλλά και οποιοσδήποτε τρίτος. Αναγνωρίζεται από το δίκιο από τα αρχαιότατα χρόνια. Το δικαίωμα συλλήψεως προβλέπεται στην πλειονότητα των κρατών. Εάν δεν πρέπει να συμβαίνει αυτο, τότε δεν πρέπει να υπάρχει και η διάταξη 275 [...]

Εδώ έρχεται η απάντηση για το γιατί ο κατηγορούμενος αναμείχθηκε αυτόκλητα στο συμβάν. Ο νομοθέτης επιτρέποντας τη σύλληψη από τους πολίτες δεν απαιτεί μια γενική εξουσιοδότηση για να πάρουν το νόμο στα χέρια τους [...] είναι μέτρο με δικονομικό χαρακτήρα. Αποτελεί μια εξαιρετική εξουσία που του αναγνωρίζει το δίκαιο. Αυτή η εξουσία όμως υπόκειται σε 2 περιορισμούς: Η επικουρικότητα, έδω έγκειται η ερώτηση της κ. προέδρου στον κ. Χορταριά «Να μην κάνετε τίποτε και να καλέσετε την αστυνομία δεν το σκεφτήκατε;». Το κράτος δεν μπορεί, όσο τέλειο μηχανισμό να διαθέτει, να είναι πανταχού παρόν για να αποκρούσει όλες τις έκνομες ενέργειες και γι' αυτό παραχωρεί το δικαίωμα αυτό... Το ως άνω δικαίωμα του πολίτη υποχωρεί από τη στιγμή που είναι παρούσα δημόσια αρχή. Μάρτ. Ξ.: «Μακάρι να είχε έρθει η αστυνομία πριν προλάβει το παιδί να βγει έξω γιατί θα θρηνούσαμε θύματα».

Η συμμετοχή του κ. Χορταριά υπάρχει όσο η αστυνομική δύναμη δεν είναι παρούσα και όταν είναι παρούσα, ουδεμία ανάμειξη έχει. 2ος περιορισμός το είδος της τελεσθείσα πράξης: να ενυπάρχει το στοιχείο της βίας ή της καταστροφής. Το αρ. 275 επιτρέπει τη σύλληψη στον πολίτη όταν ο συλληφθείς είναι πράγματι δράστης αξιόποινης πράξης, γι' αυτό άλλωστε γίνεται λόγος για αποδεικτική βεβαιότητα, για απόδειξη και ενάργεια που έρχεται από το ίδιο το συμβάν [...]

Η συνολικώς ορατή συμπεριφορά του Ζαχ. Κωστόπουλου, ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού αυτής ως κλοπή, ληστεία κτλ., εμπίπτει σαφώς στη νομοθετική πρόβλεψη για αδίκημα σε βαθμό πλημμελήματος.

Και τελευταίο. Ποια μεσα δύναται να μεταχειριστεί ο πολίτης για τη σύλληψη ενός δράστη; Ο πολίτης δύναται να μεταχειριστεί βία, από τη στιγμή που ο κατηγορούμενος παίρνει το μαχαίρι από τον Κωστόπουλο και το πετάει εντός του καταστήματος, απέχει από οποιαδήποτε άλλη ενέργεια.

Και τελευταίο η επίκληση του άρ. 22, η διάταξη περί αμύνης. Ο προλαλήσας συνάδελφος συνέχισε την δικονομική παράδοση και ανέπτυξε τις διατάξεις περί άμυνας. Η άμυνα προβάλλει στη νομική επιστήμη ως ο σημαντικότερος λόγος άρσης του αδίκου [...]

Θέλω να μνημονεύσω μια εμβληματική απόφαση, ΜΟΔ 147/1992, περιοδικό «Υπεράσπιση» με σχόλια του αείμνηστου καθηγ. Μανωλεδάκη, κατηγορία «ανθρωποκτονία σε άμυνα», υπέρβαση άμυνας από αμέλεια που οδηγεί σε καταδίκη του δράστη από ανθρωποκτονία από αμέλεια, η συγκεκριμένη απόφαση δείχνει ακριβώς την ομορφιά αλλά και τη σχετικότητα της νομικής επιστήμης. Το αδίκημα αφορούσε προσβολή του θύματος που ήταν αναγκαία λόγω της επικινδυνότητας της επίθεσης με μαχαίρι, το ίδιο περιστατικό όμως εκτιμήθηκε κατά 3 διαφορετικούς τρόπους και οδήγησε σε ισάριθμες προτάσεις. Και οι 3 γνώμες ήταν τεκμηριωμένες και οι 3 γνώμες ήταν τυπικά έγκυρες, η διάσταση υπήρχε ως προς την ακριβή αξιολόγηση των γεγονότων και την ουσιαστική θεμελίωση της δικαστικής κρίσης. Και το σχόλιο του Μανωλεδάκη: «Η δημοσιευόμενη αποτελεί παραδειγματική περίπτωση των δυσχερειών στην εφαρμογή των διατάξεων περί άμυνας, [...]».

Όσον αφορά τους ισχυρισμούς του κ. Χορταριά περι άμυνας, θα μείνω στο κομμάτι της αμυντικής κατάστασης. Για να μη σας κουράσω με το κομμάτι της θεωρίας θα μείνω μόνο στο εξής, στο κομμάτι της αμυντικής κατάστασης. Ενδέχεται να μην είναι αναγκαία, αν μπορεί η επίθεση να αποφευχθεί με την προειδοποίηση. Η πρώτη κίνηση του κατηγορουμένου Χορταριά ήταν ακριβώς η παραίτηση να παραμείνει εντός του καταστήματος. Η αμυντική πράξη, εξετάζουμε το πώς της άμυνας, [...]. Ο επαπειλούμενος κίνδυνος ενεργοποιεί τον προσβαλλόμενο κατηγορούμενο Χορταριά απέναντι στον Κωστόπουλο που εξέρχεται έχοντας ένα μαχαίρι. Ο κατηγορούμενος αντιπαραβάλλει αποκλειστικά λακτίσματα με τα πόδια που κατέτειναν στον εκφοβισμό, δεν ήταν στοχευμένα, έβρισκαν τζάμια ή αέρα.

Η ανάλυση που βλέπετε όσον αφορά το κομμάτι της επίθεσης, είναι 2 διαφορετικές επιθέσεις. Σε ένα πρώτο στάδιο έχουμε επίθεση κατά της παρουσίας. Σε ένα 2ο στάδιο υπάρχει ένα σύνολο πράξεων και περιστάσεων που μορφοποιούν κίνδυνο που στρέφεται κατά προσώπων [...] Η κίνηση αυτή εκδηλώνεται σαν σαφώς επιθετική συμπεριφορά, αφενός γιατί κατέχει μαχαίρι [...] υπάρχει μια εμφανής επιθετική τάση και μια δυνατότητα άμεσης υλοποίησής της. Ο αφοπλισμός του Ζαχαρία Κωστόπουλου σημαίνει και το τέλος της πρώτης επίθεσης και συνεπώς έχει πάψει να βρίσκεται σε άμυνα ο κατηγορούμενος. Μετά τον αφοπλισμό και την παροχή των πρώτων βοηθειών, ο Κωστόπουλος δεν παραμένει αδρανής αλλά κινείται με το γυαλί ανά χείρας. Η κίνησή του αυτή, ενόψει της προηγούμενης εκδηλωθείσας συμπεριφοράς του, συνιστά νέα, άδικη και παρούσα επίθεση, ένοπλη μάλιστα. Επί της ουσίας, έχουμε μια επίθεση παρατεταμένη, συνέχιζε με τη σταθερή του βούληση ως ενιαία συμπεριφορά. Μεταβολή της προθέσεως, [...] στροφή τούτου προς τα κάτω, ευλόγως η επίθεση δεν αίρεται για όσο χρονικό διάστημα ο Ζαχαρίας Κωστόπουλος εξακολουθεί με τις επιλογές του να διατηρεί μια παράνομη κατάσταση.

Ανακεφαλαιώνοντας τον υπερασπιστικό ισχυρισμό σε ό,τι αφορά την άμυνα: Λόγω της έντασης, της ταχύτητας με την οποία θα έπρεπε να αντιδράσει, της επικινδυνότητας, της ελάχιστης απόστασης και ότι στερούνταν οποιουδήποτε άλλου μέσου, η ενέργεια του της χρήσης του ποδιού του διά λακτισμάτων ήταν η μόνη ενδεδειγμένη προς υπεράσπισή του.

Κλείνοντας, υπάρχει μια δημοσίευση στο περιοδικό «Ποινικά Χρονικά», σελ. 874: «το δικαίωμα της άμυνας και η αδιαφορία της κοινωνίας». Διαβάζοντας το, νόμιζα ότι είχε υπόψιν το περιστατικό που δικάζετε. Γράφει ο καθ. Μπιτζελίκης: «Με την άμυνα δεν δείχνει κανείς την παλικαριά του. Ο αμυνόμενος προτάσσει τα όρια της ευθύνης του για τα μη περαιτέρω, η μη αντίδραση εξάλλου από ενδεχόμενο φόβο συνιστά μια καθαρή παραίτηση από το δικαίωμα άμυνας και μια κατίσχυση της εγκληματικής λογικής του επιτιθέμενου [...] Η αντίδραση εξάλλου από ενδεχόμενο φόβο. [...] Στην έκνομή του δραστηριότητα πετυχαίνει άλλωστε [...] Όσο η κοινωνία θα βαδίζει το δρόμο της αδιαφορίας, όσο η αντίληψη που τελικά θα κατισχύει θα είναι η αποφυγή κάθε εμπλοκής που οδηγεί σε κινδύνους αντιπαράθεσης αλλά και ενδεχομένως σε αβέβαιους δικαστικούς αγώνες, τόσο το ‘τι θες και ανακατεύεσαι’ το ‘άσε μη βρεις το μπελά σου’ θα αποτελεί τον κανόνα κοινωνικής συμπεριφοράς με αποτέλεσμα η προσφυγή στην άμυνα να μοιάζει ολοένα και περισσότερο με παράτολμο εγχείρημα στο οποίο θα καταφεύγουν ήρωες, αλτρουϊστές, ή ρομαντικοί υπερασπιστές αλλά και τότε όπως θα έλεγε και ο Μπρεχτ ‘αλίμονο στη χώρα που χρειάζεται ήρωες’».

[Ολοκληρώθηκε η αγόρευση του συν. Πατάλα]

Πρόεδρος: Διακόπτουμε για 3 και 4 Μαΐου.

Η έδρα διέκοψε στις 15:20 για την επόμενη δικάσιμο, την Τρίτη, 3 Μαΐου 2022.

Οι ημερομηνίες επομένων δικασίμων είναι: 3, 5 και 11 Μαΐου 2022.